

משחקי המס

על תוכני מס,
התמורות ממס
ומה שביניהם

מהדורה ראשונה בעברית

訳文と翻訳: TJN ISRAEL

על הרשות לצדק בימייסוי (TAX JUSTICE NETWORK)

הרשות לצדק במיסוי (NJ) מאגדת בתוכה ארגוני צדקה, ארגונים לא ממשלתיים, אגודות מקצועיים, תנועות חברתיות, כנסיות וגורמים נוספים, הפעלים יחד בזרה הבינלאומית כנגד התחרומות מתשלים מס, העלות ממס ותחרויות מס בין מדינות. כל הארגונים הפעילים בראש מאוחדים במחויבותם לצמצום העוני ואי-השוויון ולשיפור רווחתם של חסרי האמצעים ברחבי העולם.

רשות NJ צמחה מתוך הפורום החברתי העולמי ותנועת אטاك (Attac) הבינלאומית. כיום מיצגת הרשות במדינות רבות בכל היבשות (למעט אנטארקטיקה) ומפיצה את מחקריה, בין היתר, באמצעות שיתופי פעולה עם ארגונים שונים. NJ היא רשות פוליטיסטייה, הטרוגנית, לא ממשלתית, לא מפלגתית ורב-לשונית.

בעידן הגלובלייזציה, מחויבת רשות NJ לפעול למען מערכת מיסוי דמוקרטית ומתקדמת אשר מבוססת על צדק חברתי. הרשות פועלת בשישור הלאומי והבינלאומי למען התומכת בחסרי אמצעים, ממנה שירותים ציבוריים, מטילה מסים בגין עולות ציבוריות כמו זיהום סביבתי ופועלת נגד גילויי אי-שוויון חריגים.

הרשות משלבת מומחיות במגוון רחב של תחומי עיסוק עם תנועות חברה אזרחית ותנועות חברתיות מקומיות, אזרחיות ולאומיות. בין פעילי הרשות ישנים חוקרים, עיתונאים, מומחים בפיתוח סביבתי, חברי איגודים מקצועיים, אנשי עסקים מודאגים, מטילה מסים בגין ציבוריים, פוליטיקאים ועובד ציבור. רבים מחברי הרשות ותומכיה פועלים באמצעות ארגונים מקומיים, או באמצעות אחרים שהצטרכו למאבק למען צדק במיסוי ולמען צמצום העוני כחלק מרכזי בפעולותם.

מטרת NJ היא לקדם שינוי באמצעות דין ציבורי וחינוך. הרשות מאמינה שכדי להשיג צדק במיסוי, על הציבור להכיר תחילתה את ענייני המס ולהבינם. מטעם זה, NJ, היוזעה במומחיות ולמחקר אמין, מספקת מידע רלבנטי בזמן בהתאם התקשורות, בכנסים ובסמינרים, באינטרנט, בעיונים מקוונים ומודפסים ובמtran "יעוץ מקצועי".

באתר הרשות (www.taxjustice.net) מופיעה רשימה של ארגונים הפעילים בתחום צדק במיסוי, אליהם אנו ממליצים לפנות אם ברצונכם לפעול למען נושאים אלה או להתעדן בנוגע לפעולות דומה במדינתכם. בכל שאלה או ספק, אל תהססו ליצור קשר עם צוות המחבר של הרשות, ואני נעשה כל שביכולתנו כדי לסייע.

הקדמה

בסוף 2011 הוקם במרכז האקדמי המכון לאחריות תאגידית, הפעיל לקידום ההגנה על האינטרס הציבורי בஸגנון יחס הגומלין שבין החברה לבין התאגידים, דבר שהעניק תנופה נוספת להקמת הסניף של IL NJ.

IL NJ יפעל להגברת השקיפות המיסויית של תאגידים; לחיזוק הקשר בין מדיניותם משותפת לבין אחוריות תאגידית; להפצת השקילות החברתית בעת קביעת מדיניות המיסוי; ולמצטצם היקף ההתחרות ממס בישראל. היוטנו חלק מארגון בינלאומי תאפשר לנו גם ליטול חלק במאבק הגלובלי בתופעת התחרות ממס.

עו"ד מרון הררי
מנהל IL NJ

מרץ 2014

ד"ר עופר סיטבן
ראש IL NJ

Tax Justice Network
ISRAEL

ארגון (IL NJ) הוא ארגון החברה האזרחית הוותיק והמוביל בעולם בתחום הצדק במיסוי והיתה לו השפעה עצומה על שינוי השיח הציבורי העולמי בנושא זה בשנים האחרונות. אנו גאים מאד להציגו אליו ולהשים את הסניף הישראלי שלו - Tax Justice Network Israel IL NJ (TJ).

הרעין להקים את IL NJ במסגרת המרכז האקדמי למשפט ולעסקים צמח לראשונה מתוך הקליניקה לאחריות חברותית של תאגידים במרכז האקדמי. בשנת 2011 פרסמה הקליניקה דוח בנושא "המיליארדים החסרים" – דוח אשר חשף את הפער בין המיסוי הסטטוטורי שההתאגידים הגדלים במשק היו אמרורים לשלהם לבין המיסוי ששלימו בפועל. הדוח עורר תהודה ציבורית גדולה, הואג בפניו ועודת הכספיים של הכנסתת ובפני ועדות טרנסנברג, ואולי אף היה בין הגורמים לכך ששאלת שיעורי המיסוי שמשלמת לחברות הגדולות במשק חדרה להיות שאלה מקצועית המענינית רק את מומחי המיסוי ואת מדרוי הפיננסים, והפכה, כפי שראוי, לשאלת המציאות עמוק בלב הדיון הציבורי. סוגיות מיסויות, לרבות אלו הקשורות בהטבות מס, תכנוני מס ומקלטי מס – נוגעות לחלוקת המשאים החברתיים וככל מהן שאלות מסדר פוליטי-ציבורי.

תוקן העניינים

29	5. לקרת צדק במיסוי	5	מבוא
	5.1 דיווח על-פי מדינה		
29	(Country By Country Reporting)	8	1. צדק במיסוי: סקירה כללית
31	5.2 מגנן אוטומטי לחילופי מידע	8	1.1 מהו מס?
	5.3 נגישות ציבורית למאמני מידע	8	1.2 למה נדרש מס?
	המתעדים את זהות בעלי הזכיות	8	1.3 האם המס נחוץ?
31	шибושר בחברות, נאמנויות, קרטות וארגוני צדקה	8	1.4 הרעיון של צדק במיסוי
32	5.4 אזרחות ומיסוי יחידים	9	1.5 מהו מס צדק?
32	5.5 מיסוי חברות	11	1.6 מדוע צדק במיסוי חשוב?
	5.6 פעולות ברמות המדינה לשיפור מיסוי	15	1.7 כיצד יש לבחון צדק במיסוי?
33	5.7 עיקנון כללי נגד התחרוקות מתשלום מס	15	1.8 מסקנות
33	5.8 קודים של התנהגות	16	2. הגורמים לא-צדק במיסוי
34	5.8 רשות מס עולמית	16	2.1 Onshore – לא פחות חשוב
34	5.9 סיוע בענייני מס למדינות עניות	16	2.2 מערכות מיסוי מקיפות הן צורך הכספי
35	5.10 חיוב ממשלה לספק דין וחשבון	17	2.3 יש להימנע ממיסוי רגסיבי
36	5.11 סדר היום הלאומי	17	2.4 האתגרים שמציבה הכנסתה בינלאומית
37	6. מיליון מונחים	18	2.5 באילו אופנים עלולות רשויות המס להיכשל בדרך להשגת צדק במיסוי?
		19	2.6 תחומי שיפוט סודים כגורם עיקרי לא-צדק במיסוי
		20	3. שחני מפתח בא-צדק במיסוי
		20	3.1 מקורותיה של תעשיית ההימנעות מתשלום מיסים
		21	3.2 רואי החשבון
		22	3.3 עורכי הדין
		23	3.4 הבנקים
		23	3.5 תאגידיים רב לאומיים
		24	3.6 תחומי שיפוט סודים
		24	3.7 משלמי מס
		26	4. גופים העוסקים בסוגיות מס גLOBליות
		26	4.1 הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD)
		27	4.2 האיחוד האירופי
		28	4.3 האו"ם
		28	4.4 ממשלה
		28	4.5 החברה האזרחית

הקדמה למהדורה השנייה

גם NJT התקדמה. חלק מההערכות שהציגו בפני ממשלה הונכו כבר בשנת 2008 והופיעו כבר במהדורה של 2005. למשל, הרעיון לחיבת אגדיים רב לאומית לדוח על הכנסותיהם ועל המסים ששילמו בכל מדינה שבה פועלן (Country by Country Reporting) הוצע כבר בשנת 2002 עם יסודה של NJT. משנת 2005 ואילך הוצעו קווי מדיניות נוספים. המחקר שלנו בתחום הסודיות הפיננסית והיקפי החסכנות הפרטיות המונוליטים בחשבונות אפשרו עורר עניין ציבורי בכל העולם.

המחקר של NJT מספר סיפור מרתק בכל הקשור לשאלת מודיעין יש עוני בעולם של שפע. אנחנו יודיעים שהיקף הפסדי המסים שנגרמים למדיינות עניות עולה על היקף הסיעוע השנתי שהן מקבלות. כמו כן יודיעים שכ-3 טריליאוני דולרים מצלחים לחמק ממס מיידי שנה בכל רחבי העולם, ושלמעלה מ-25% מהיקף של הפסדים אלה מתרחש בגבולות האיחוד האירופי. בדיון של תקציבי צנע, ההחמקות של אנשים עשירים ושל תאגידים רבים עצמה מתשלומי מס - ממשעה מצקה ואובדן תקווה עבור מאות מיליון, ובמיוחד עבור צעירים מובטלים המתמודדים עם חובות עצמאיים, שכר נמוך ותמייה מינימלית של מערכת הרווחה.

לאור זאת, הנושאים עליהם נאבקנו בשנת 2005 הם לא פחות ואולי אף יותר רלוונטיים今天. אנו מקווים שמהדורה מתוקנת ומודכנת זו של "משחקי המס": על תכנוני מס, התחמקויות ממס ומה שביניהם" תסביר את מעשינו ותבהיר כיצד תוכלם גם אתם לקחת חלק במאיצים להתמודד עם עוני ועם אי-שוויון.

המהדורה הראשונה של "משחקי המס": על תכנוני מס, התחמקויות ממס ומה שביניהם" יצאה לאור בספטמבר 2005. רשות NJT הייתה אז בINITIALIA, והיה זה הפרטום המשמעותי הראשון שלה. פרסום זה שירת את הרשות היבת לאורן השנים, אבל הגיעו העת למהדורה חדשה.

עבור שוחרי צדק במיסוי, שבע השנים האחרונות, מאז צאתה לאור של המהדורה הראשונה, בישרו שינוי עצום. בעוד שהכלכלה העולמית פרחה בשנת 2005, חיים שורר בה מיתון ואפיו משבר במדינות רבות. אכן, המשבר הכלכלי העולמי של 2008 שינה באופן מהותי את סדר היום בתחום הכספי. בשנת 2005 ניתן היה להעתלם מסווגיות של צדק במיסוי משומש שנראה היה כי הכנסות ממסים מספיקות לכלם במרבית המדינות: פוליטיקאים יכולים אז להעתלם מחלוקת גודל מהביעות שמטרידות אותן ציון, או לפחות לכנות אותן ביחסן. המציגות ציון שונה: הכנסות ממסים הן מצרך נדר ביותר ברוב המדינות. יותר מאשר הוצאות מדינה מופרחות, המהסור בהכנסות ממסים הוא זה שהטביע את כלכלות העולם בגירעונות.

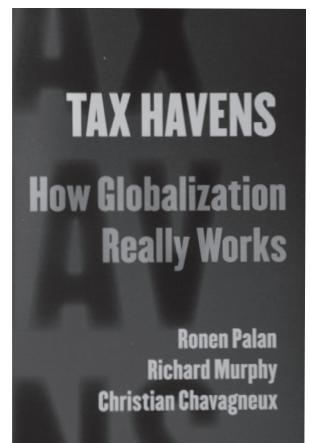
לאור זאת, אין זה מפתיע שהענין בנושאים כמו מקלט מס, התחמקות מתשלום מיסים, העלמת מס, וכן הניסיון לגבות מיסים בהיקף של טריליאוני דולרים שנעלמים מדי שנה - ניצבים במקום כה גבוה בסדר היום הכלכלי העכשווי. מודעות ציבורית מוגברת ציו מחייבת מהדורה שנייה של "משחקי המס": על תכנוני מס, התחמקויות ממס ומה שביניהם".

ריצ'רד מרפי

ג'ון קריסטנסן

דצמבר 2012

ספרות מומלצת:

"מקלט מס" הם יותר מאשר צינורות גרידא להימנעות ממס ולהשתטחות ממס. למעשה, מקלט מס הם חלק מעולם הכספי הרחב יותר, הנוגע לניהול המשאים הכספיים של יחידים, ארגונים ומדינות. מקלט מס הפכו להיות בין המכשירים החזקים ביותר של הגלובליזציה, אחד הגורמים העיקריים. העיקריים לחוסר הייציבות הפיננסית בעולם ואחד הנושאים הכספיים המרכזיים של דמננו".

חלק גדול מהן זה מוגה בפחות 70 מילוני מס, שתכליתם להקטין את שער המס, או להימנע לחולוון משללים מס. אילו חיבבה הכנסה מהן זה במס מדיניות התושבות של מפיק ההון, או מדיניות שבahn הרווחי אנסים עשירים אלה את הנומ, הכנסות המס הנוסףות שהן זמינים לימון שירותים ציבוריים והשעות ברחבי העולם היו נועות בין 190-280 מיליון דולר בשנה. חשוב לציין שהערכה זו ביחס לאובדן הכנסות אינה כוללת הפדי' מס בשל הימנעות מס ירושה, מס הון, או מס בולים במכירות נדל"ן. כמו כן, אומדנים אלה אינם כוללים את התהממות מתשלום מס של תאגידים רב-לאומיים או את הקיטן בהכנסות שנגרם בשל תחרות מס.

כדי להמחיש את אומדן הפדי' המס הנגזרים למדיינות בעולם כתוכאה מהן איש המוחזק במקלטי מס, קבוע דוח פרויקט יעד הפיתוח של המילניום' *Millennium UN Project report* של האו"ם כי שילוש תקציב הסיע העולמי לסך של 195 מיליון דולר בשנה עד שנת 2015, יספק כדי לקצץ במחזית את העוני בעולם בתוך עשרו, ולמנעו מיליון מקרים מיתרים במדיינות עניות. במונחים מוחלטים לש סוף מחזון, סביר להניח כי העלות גדלה מעט מאז חישובו של או"ם זה, אך הנזודה ברורה: ביטול השימוש לרעה במקלטי מס יכול לספק את המשאבים לצמצום מחזית מהעוני הקיצוני בעולם.

עד תחילתו של 'פרויקט יעד הפיתוח של המילניום', היוזמת הבינלאומית להתמודדות עם הפקדות כספים

בתוך עשור החלו מילוני אנשים להבין שתחומי השיפוט ותרבות הניצול לרעה של מערכות המיסוי, הם חלק עמוקה עמוקה בהרבה עמה מתמודדת הכלכלת הגלובלית.

בתחומי שיפוט סודים, לרובה קשור ישיר או עקיף למרצים פיננסיים במדיניות ה-CD - לא רקディשו תשומת לב מספקת למצבן של מדיניות מתפתחות בהקשר זה. מצב זה השתנה בין 2000 כאשר Oxfam, אחד מארגוני הפיתוח הגדולים בעולם, פרסם דוח שכותרתו: **מקלטי מס: שחרור המיליארדים החבויים לטובת מגור העוני**.¹ הדוח הציג את ההשפעות המזיהות של מקלטי מס על מדיניות מתפתחות והסביר מדוע השפעות שליליות אלה משליכות בעיקר על מדיניות חצי הסדר הדרומי.

נושאים כמו ירידה בהכנסות של מדיניות מסים, בריחת הון, תחרות מס בין מדיניות, הימנעות מס והשתמטות מס, הפקו לנושאים מרכזים בסדר היום הכללי העולמי. בעקבות דאגה גוברת בגין באשר לפער ההולר וגדל בין עשירים לעניים, הן בתוך המדיניות והן בשירות הבינלאומי, ובמיוחד לנוכח העמקת המשבר הכללי במדיניות רבות, מקדישה החברה האזרחיות תשומת לב רבה יותר להון העולמי שופק במקלטי מס או בתחום שיפוט סודים (שניהם המונחים הללו ישמשו כאן לסתורגן לצוין אותה תופעה), מוחץ להישג ידע של רשות המס המקומיות.

בתוך עשור החלו מילוני אנשים להבין שתחומי השיפוט והסודים ותרבות הניצול לרעה של מערכות המיסוי, הם חלק עמוקה עמוקה בהרבה עמה מתמודדת הכלכלת הגלובלית. יום כבר ידוע היטב כי כתוכאה ממשוניים טכנולוגיים ומיליברליזציה בשוק ההון, המאפשרים זרימה חופשית של כסף ברחבי העולם, אנשים שעירים ותאגידים רב לאומיים יכולים להעיבר את כספו לכל מקום בו י暢. רבים מעבירים את כספו ורוחיהם לתחומי שיפוט סודים אופשורי, המציגים שיעורי מס מינימליים או אפסים. בעולם של מילוני מס ושווים גלובליים, משטרי המס נשארים מבוססים במידה רבה על חוקים לאומיים. הניסיונות לפרוץ תחומי שיפוט סודים באמצעות שיטופי פעולה ביןלאומיים הביאו אמן לשיפור מסוים, אולם יכולת להשיג התקדמות של ממש נבלמת פעמים רבות כתוצאה משתדלנות אינטנסיבית של בעלי עניין רב עצמה המבקשים לשמור על הסטטוס quo.

היקף בריחת ההון למקלטי מס הוא עצום. בחודש يول 2012 פורסמה רשות NJT מצאיה מחקר המראים כי לפחות 21 טריליון דולר (הערכתות מצביות על כל-שיטiken כי הסכום עומד על 32 טריליון דולר) מוסתרים על-ידי אנשים עשירים במקלטי מס שונים בעולם. יתרה מכך: אומדן זה אינו כולל את היקף ההון העצום המוחזק ב策, נכסים נדל"ן, יאכטות ענק, יצירות אמנות ואולי סוסי מרוץ, הנמצאים "בעלות" חברות, נאמניות וקרן הפעולות. באפשרות.

ביטול השימוש לרעה במקלטי מס יכול לספק את המשאבים לצמצום מחזית מהעוני הקיצוני בעולם.

1 http://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/oxfam_paper_-_final_version__06_00.pdf; (accessed 16.2.2014)

פיננסית. החזקת רזרבות כ אלה היא הוצאה שמעט מאוד מדיניות יכולות להרשות לעצמן, אך בהיעדרו של הסכם בינלאומי המגדיר אמצעים אחרים להפחחת התנודתיות בשוק, אין להן הרבה ברירה.

อำนาחות בכל רחבי העולם מתמודדות עם לחצים להעברות הון ועם איזומים מוצחרים מצד חברות כי יעבירו את מושבן למקום אחר אם לא יצליחו לדמות מסים נמוכים יותר ורגולציה "רכה". המדיניות מגיבות לכך באמצעות תחרותם מס בינהן, שטרתת למשך השקעות ולשמור הון. אלה מהן שהאפשרויות הכלכליות האחרות שלן מוגבלות, הפכו את תחרותם המס לאפיק מרכזי באסטרטגיית הפיתוח שלן. מהלך זהה פוגע בסיסי' הצמיחה של מדינות אחרות שמנח נמשכות השקעות ההון, ומונע "מרוץ לתחרות".

תפקידה של תחרותם המס אסטרטגיה לפיתוח בר-קי"ם או מוגב ביחס הרוחבה בסעיף 1 להלן בדוח זה. מחקר אמפירי עדכני שנערך בארה"ב מצא כי:

"יש מעט עדויות לכך שקייםים בכך, הכרוכים גם בנסיבותxic ביכולת המדינה לממן שירותים חברתיים, מניעים פעילות כלכלית או יוצרים מקומות עבודה. אולם יש הוכחות לכך שהעלאת מסים שטרתת הרוחבה של היקף השירותים החברתיים ושיפורם, יכולהקדם פיתוח כלכלי וגידול בתעסוקה"²

אם מסקנה זו חלה על כלכלה כמו כלכלת ארה"ב, שבשל עצמתה שייעור המס בה גובה יחסית, אזי קל וחומר שהיא נcona, אף בצוותה משמעותית יותר, ביחס לככלות בדרום אסיה ובאפריקה שמדרומים לסהרה, שם הפיתוח החברתי והכלכלי מעוכב עקב מיעוט השקעה בשירותי תשתיות, חינוך ובריאות.

אליה הצדדים ביצירתה של תחרות מס בין מדינות מעולם לא הציגו תשובה לשאלת המכרצה: באיזה היקף יש להתר תחרות כאמור, לפני שתתגבע בתפקודו של מטרו מס תקין ושוווני. יישום מוגזם של רעיון תחרותם המס יוביל בהכרח למראץ לתחרות, שימושותו היא כי ממשלות יאלצו לקוץ בשיעורי המס המוטלים על רווחי תאגידים עד לרמה אפסית, וכך לסבסד את אותן חברות שבחורת להשיק במיניותם. התופעה כבר מתרחשת בחלק מהמדינות, והשלכותיה בכלל הקשור למטטרים מס ולמערכות משל דמוקרטיות ברחבי העולם הן קשות. ואכן, זה אחד האיזומים הגדולים ביותר על החופש עים מתמודדים בעולם.

**אם המדינות המתפתחות מעוניינות להפיק
תועלת מהגלובליזציה, הרי שמשלותיהן
חייבות לשחק את יכולתן לגבות מסים
מהאזורים ומהעסקים שבתחוםן, ולהשתמש
בחכונות מסוים לימון תשתיות, שירותים
ציבוריים וחלוקת מחדש של ההון.**

topluses של בריחת הון, העלות מוס ותחרות מס, עימן מתמודדות מדינות עניות, מחריפות אף יותר כתוצאה מכישלונם של חלק מהארגוני הבינלאומיים להגן על מטריהם המס של מדינות מתפתחות, בעודם מקדמים

מאז נערכו מחקרים מקיפים בנושאים אלה – רובם ביד מוסדות אקדמיים בעלי שם. כולם קיימת הסכמה רחבה למדדי לפיה מקלט המס משפיעים על מדינות מתפתחות בארבע דרכי עיקריות:

ראשית, חשבנות בנק חשאים ואמניות שמנוהלים במקלטי מס אפשרו מעודדים יחידים וחברות בעלי אמצעים להתחמק מתשלום המסיהם שהם מדרשים שלהם. מחקרים במושא אחזקות הון במקלטי מס הראו כי אנשים עשירים במדינות מתפתחות מחזקים חלק לא מבוטל מהונם בתחומי טיפול סודיים אפשרו. שיעורו היחסי של הון זה גדול בהרבה מההון המוחזק על-ידי מבעלייהם בצפון אמריקה ובאירופה. לדוגמה, לעומת מרבית המהו של בעלי הון באפריקה ובאזור התיכון מוחזק אפשרו, שיעור גבוה בהרבה מהਮוצע באירופה. ניתן לומר בוודאות כמעט מלאה שAGMA זו נתמכת על-ידי השימוש הגובר באינטרנט, שהופך את ניהול החשבונות הללו לפחות יותר, ובזמן גםקשה יותר לאייתו.

שנייה, יכולתם של תאגידים רב לאומיים לבסס את הפעולות המסחרית שלהם על חברות-בנות הקיימות "על הניר" במקלטי מס, מספקת להם יתרון מס ממשמעותי על-פני מתחריהם בשוק המקומי. מגמות מסוימות הבינלאומי בעשוור האחורי הפכו מהליכים כאלה קלילים הרבה יותר, שכן המגבילות על השימוש בהם שמכונה (Controlled Foreign Corporation), בעיקר באירופה, אפשרו לסתף רב יותר לזרים לאפשרו. בפועל, ככל מס מסוג זה מעניקים עדיפות לעסקים הגדולים על פני הקטנים, לעסקים בינלאומיים על פני עסקים מקומיים ולעסקים מבוססים היבט על פני חברות ההזנק. כתוצאה לכך, עסקים רב-לאומיים מהמדינות המפותחות נהנים מיתרון מס על פני מתחריהם המקומיים מהמדינות המתפתחות, ولو רק משום שרוב העסקים בעולם המפותחת הם קטנים ופחות מבוססים מאשר שבעלום המפותח ובדרך כלל גם ממוקדים יותר בשוק המקומי.

שלישית, הסודיות הבנקאית והשירותים הניטנים על-ידי מוסדות פיננסיים אפשרו מספקיםCisco להלבנת הכספיות משחיתות פוליטית, מהונאה, ממעילות, מסחר בשוק לא חוקי ומחסור העולמי בסמים. חוסר השקיפות הקיימים בשוקים פיננסיים בינלאומיים תורם להתקפות פשע בינלאומיים, לטרור ולביזה של מושבים על-ידי אליוטות בינלאומיות ופוליטיות. מקלט המס מספקים את האמצעים להלבנת הון שמקורו בהכנסות בלתי חוקיות אלה. יוזמות למאבק בתופעות אלה ב-15 השנים האחרונות נכשלו כמעט לחלוטין.

רביעית, המוסדות הפיננסיים במקלטי המס תרמו לעלייה בחומר היציבות בשוקי-הון, שעלולה לפגוע ברכישתם של רבים ברחבי העולם. מרכזים פיננסיים אפשרו (Offshore financial centers - OFCs) לשעברה מהירה של הון אל כלכלות לאומיות ומטוכן, דבר שעלול להזיק במיוחד לפעילותו של שוק ההון המקומי. מדינות מתפתחות רבות נדרשות להחזיק רזרבות גדולות של מטבע חזק כדי להגן על כלכלותיהן מפני חוסר יציבות

2 Economic Policy Institute Rethinking Growth Strategies (EPI Books, 2004)

יזמות עכשוויות לביטול הסודיות הבנקאית בענייני מס בגין חברות ולאמנויות אפשרי ולישומה של מסגרת גלובלית לחילופי מידע רלוונטי בתחום המיסוי, לא קודם בנסיבות פוליטית מספקת, והן נחסמו באופן פעיל על-ידי מדינות כמו בריטניה, אשר חתמה בשנת 2012 על הסכם עם שווז'ן, שבמסגרתו הותר לאחרונה לשמר את חוקי הסודיות הבנקאית שלה.

היעדרה של מדיניות גלובלית למניעת בריחת הון והימנעוט אגרסיבית ממס בקשר תאגידים רב לאומיים הותירה את שלטונו המס המוקומים להיאבק על קיומם. מתכני המס הרבים שפועלים באמצעות תחומי שיפוט סודיים מתגברים בקלות על פקידי רשותו המס, המתמודדים באופן מתמיד עם חוסר שיקיפות ועם חוסר שיתוף פעולה מצד תעשיית השירותים הפיננסיים. עורך דין, רואי חשבון ובנקאים מנצלים לרעה את מעמדם המוצע כדי לאפשר התנהלות מזיקה ואנטית-חברתית אך ורק למען העמלות האבותה שהם יכולים להפיק מעובדם בתעשייה זו של התהמקות מתשולם מיסים. היחס של בעלי מקצוע אלה לדמוקרטיה ולחברה באופן כללי סוכם היטב עלי-ידי רואה חשבון בריטי שאמר לעיתונות: "לא משנה איזו חוקיקה תהיה בתוקף, רואי החשבון וורוכי הדין ימצאו דרך לעקוף אותה. כללים הם כללים, אבל כללים נועד להוות מופרים.⁵ גישה זו אינה מקובלת, אבל היא עיקר בלתי נשלחת כאשר הקורבנות של התרבות הדורסנית הزادה הם האנשים העניים והפוגעים ביותר על פני כדור הארץ.

מטרת דוח זה היא לסייע לקוראים להבין את סוגיות היסוד באמבוק העולמי למען צדק במיסוי, חלקו הראשון של הדוח עוסק בבחינת המשמעות של צדק במיסוי, וمبرר מדוע צדק במיסוי חשוב במיוחד עבור מדיניות עניות. חלקו השני של הדוח מציג את גורמי המפתח המערכתיים בחומר הצדק הקיים כים במיסוי, כאשר החלק השלישי, הנסמן על דיון זה, בוחן את מקומם של שחקי המפתח בתעשיית ההתחממות מתשולם מיסים. תפקדיהם של הגורמים העיקריים המבקשים להילחם בא-הצדק במיסוי ברוחבי העולם נדונים בחלוקת הרכיבי של הדוח. מגוון רחב של אופרטוריות לטיפול בעקבות אלה מפורט בחלק החמישי. בסוף הדוח מוצג מונחון להבנת שפת המיסוי.

מדיניות של ליברליזציה במסחר. כך למשל, לחץ פוליטי שהופעל על ידי ארגון הסחר העולמי (WTO) וקרן המטבע הבינלאומית (IMF) לטובת הקלה במלחמות המועלות על מסחר בינלאומי, הוביל לצמצום הרכנות מסוימות בעניות נגעו קשות גם לחוקים בינלאומיים כושלים ברגע למיסוי תאגידים רב לאומיים, המאפשרים לחברות אלה להימנע מתשולם מס על-ידי העברת רווחיהן לחברות-בנות הפועלות במקלטי מס. המשלחות, שכזאתה מכיר התמודדו עם ירידה דרמטית בהכנסותיה ממש, הגיבו בReLUאת שעורי המע"מ ובכחבדת נטל המס על משקי בית מקרוב מעמד הבניינים ומקרוב המעמד הנמוך. תחילן זה הואז מאז 2008 והוא טמון בחובו של השכלות מטרידות בהיבטים של חוסר שוויון ויציבות חברתית.

הביטחונות שתוארו לעיל נדונו גם בדוח של ועידת האו"ם הבינלאומית שעסכה במימון פיתוח וקרה למדינות מתפתחות להפנות משאבייה. "הكونסנסוס של מונטריי" (The Monterrey Consensus) כלל קריאה לפועל בכיוונים הבאים:

- חיזוק שיתוף הפעולה הבינלאומי בנושא המיסוי ותאום רב יותר בעבודתם של הגוף הבינלאומי המעורבים ושל ארגונים האזרחיים הרלוונטיים, תוך שימוש מיוחד לצרכיהן של מדיניות מתפתחות ושל מדינות עם כללות מעבר.³

- תיקון חוסר האיזון הקיים בין ארגונים גלובליים ובין משתרי מס המבוססים על כלכלת מקומית. הדבר אינו דרוש שיעורי מס שוויוניים, כי אם הסכמה ביחס לסדרה של כללי יסוד אוניברסליים שיאפשרו למדינות למצוות את היקף העולמות המס והפעולות הבולטי-חוקיות המתרכשות בתחום שיפוטן. אם המדינות המפותחות מעוניינות להפיק תועלות מהגלובליזציה, הרי שஸמלותיהן חייבות לשקם את יכולתן לגבות מסים מהازרחים ומהעסקים שבתחומן, ולהשתמש בהכנסות ממשים למימון שתיו, שירותים ציבוריים וחולקה מחדש של ההון.

בדוח המשותף שלהם בנושא פיתוח הדיאלוג הבינלאומי, בנושא המיסוי,⁴ התייחסו קרן המטבע הבינלאומית (IMF), OECD והבנק העולמי (The World Bank) לצורך במתן סיוע טכני לשיפור האפקטיביות של רשותו המס במדינות מתפתחות. עם זאת, הדוח שלהם לא הביר כיצד מדינות מתפתחות יכולות להתמודד באופן יעיל עם האתגר הדוחוף יותר: מניעת בריחת הון למקלטי מס הקשורים ברובם באופן הדוק, הן מבחינה פוליטית והן מבחינה כלכלית, למדינות ה-OECD.

3 United Nations Report of the International Conference on Financing for Development (Monterrey, Mexico, 2002) para.64

4 IMF, OECD and World Bank Developing the International Dialogue on Taxation – A Joint Proposal (2002)

5 'Be fair plea, as tax loopholes targeted', The Guardian 18.3.2004;

[http://www.theguardian.com/business/2004/mar/18/budget2004.budget2004/](http://www.theguardian.com/business/2004/mar/18/budget2004.budget2004;); (accessed 16.2.2014)

1. צדק בימיוסי: סקירה כללית

פיסකאלית.

למונח "צדק בימיוסי" ישנן משמעותות שונות בהקשרים רגילים שונים.

1.3 האם המס נחוץ?

באופן תיאורטי, מסים אינם נחוצים בכלל מערכת כלכלית כלשהי יכוללה, אם רצונה בכך, פשוט להדפיס את הכסף שלא כדי לקנות את הסחורות והשירותים שהאי מעוניינת בהם, מבליל להטיל מס על אף אחד אף פעם. עם זאת, ניסיון העבר מלמד שהדפסת כסף ללא הגבלה מובילה להיפר-אינפלציה. מסים נחוצים, אם כן, כדי להבטיח איזון בין הוצאות המדינה לבין הוצאות פרטניות. הכנסתה ממשיים צריכה להתאים באופן כללי לתכנית ההוצאות של הממשלה.

יש שוחשיים שמשמעותו היא תשולם מס נמור או אי-תשולם מס. יש הסוברים שמשמעותו היא לכל אדם צריך לשולם את אותו שיעור מס, בין אם בסכום מוחלט או, סביר יותר, על-פי אחוז קבוע מהכנסתו. אחרים סוברים שהמשמעות של הצדק בימיוסי היא שימושים לצרכים להזנת מוגבלים רק לימיוסי עניינים כגון הכנסתה מעובדה או הוצאות צרכיה, בעוד שמקורות הכנסתה אחרים, כגון חסכנות והשקעות, צריכים להיות פטורים מהם. אף אחת מן האפשרויות האלה אינה מציעה שיטה שרוב האנשים יראו בה שיטה צודקת והוגנת מבחינה חברתית. א-על-פי-כן, מוגן הדעת באשר לרעיון זה, מבהיר את הצורך להבין את המונחים הבאים:

- מהו מס;
- מהו מס צודק;
- מהו תפקידם של ממשלה, יחידים, תאגידים ומשלמי;
- מס אחרים, במערכות המს.

1.4 הרעיון של הצדקה בימיוסי

צדקה בימיוסי מבוססת על התcheinויות הדדיות של:

- משלמי המסים כלפי המדינה;
- המדינה כלפי משלמי המסים;
- מדינה אחת כלפי מדינות אחרות.

משלמי המסים

עבור משלמי המסים, משמעות הצדקה בימיוסי היא שהם מקבלים על עצמן את החובה כלפי המדינה שבה הם מתגוררים או שבה הם עוסקים במשךיר, להציג על כל הכנסתה שלהם באופן הוגן ושקוף, ולשלם את כל המסים שהם חייבים בתשלומו, כפי שהוגדרו על-פי רוח החוק של אותה מדינה או מדינות. התנהגות על פי ערכיהם של הצדקה בימיוסי ממשוערת אפילו כי:

- משלמי המסים לעולם לא ישתטטו מהתשלום המסים המוטלים עליהם;

- משלמי המסים לא ינסו להימנע מהתשלום המסים שלהם;

- משלמי המסים יملאו אחר רוח חוקי המס החייב עליהם בכל המדינות, וישלמו את הסכום הנכון של

מס הוא כל תשולם ממשולם לממשלה ואשר תמורה לא מסופקת כל הטבה ישירה. לדוגמה, תשולם לממשלה הנדרש על-פי חוק, המוחשב על בסיס אחוז מהכנסתה שאותה מרווח הנישום הוא מס. בניגוד לכך, דמי רישיון רכב, המושלמים בכך לאפשר לאדם להשתמש במכוניתו, אינם מס כי אם אגרת שירות.

1.1 מהו מס?

כאשר אנשים מתבקשים לשלם מסים, חשוב שידעו למה נדרש מס. NJT סבורה כי ישן חמש סיבות לתשלום מס:

- מס מעלה את הכנסתה של המדינה;

מס מתמחר מחדש את הסחורות והשירותים שהשווו אותם מתמחר בצורה נכונה, כגון: טבק, אלכוהול, פליות פחמן וכו' ;

- מס מחלק מחדש את ההכנסה ואת ההון;

מס מחזק את עקרון הייצוג על-ידי עידוד השתתפות בהליך הדמוקרטי;

- מס מארגן מחדש את הכלכלת באמצעות מדיניות

של הכנסות מסוימות בשל לקונות בחוק, שני המקרים מעודדים הימנעות מהם ואי-עמייה בדרישות דיני המס.

המישור הבינלאומי

לצד בימי יש מילדי בינלאומי. מדיניות חייבות לפועל בשיתוף פעולה כדי למנוע מהאמור להלן להתקיים:

מערכות מס מתחרות: מדינות לאום אין מתחרות זו בזו באופן אופן שבו חברות מתחרות בינהן על לקותות. תחרות יכולה להתקיים רק כאשר חברות (במקרה זה, אוכלוסיות שלמות) יכולות לבחור בין ספקים מתחרים. ניסיון להחיל תיאוריה של מיקרו-כלכללה על מדינת לאום הוא לנו שגוי מיסודה ואף מסוכן. על-פי תיאוריה זו, אם חברה נשלטת, חברה אחרת תתפס את מקומה בשוק. הדבר אכן נכון כאשר מדינת לאום נכשלה; במקרה זה הקהילה הבינלאומית חייבת להתערב כדי למנוע תחרות מס מבוסס על אידיאולוגיה פוליטית ולא על תיאוריה כלכלית, והוא מעודד אי-צדק בידי. בפועל, תחרות מס מעדיפה את האינטרסים של מספר קטן מאוד של אנשים המחזיקים בעולותם את רוב העסקים בעולם. תחרות מס שאינה מקדמת הקבוצה יעהה של ההון הכספי, מעודדת נידות של הוון ברוחבי העולם בחיפוש אחר זיכיון מס ובסידיות. לפיכך, תחרות מס תמיד תגרום לנזק חברתי ויש למנוע אותה.

מדיניות המציעות את שטחן הריבוני להשכלה לאזרחים ולגופים משפטיים של מדינות אחרות, כדי לאפשר להם להימנע מחובותיהם כלפי המדינה שהיא הם תושבים או שבאים מנהלים אחר. זה למעשה השירותים שספקים תחומי שיפור סודים השומרים על סודיות לקוחותיהם. הדבר פוגע בזכותן של מדינות אחרות למש את הרצון הריבוני שלהם, ועל כן כמוותם כלחמה כלכלית.

היעירון הבסיסי בימי צודק הוא שימוש יש לתכנן חלק ממערכת הכללת הטבות סוציאליות ולא במונתק ממנה, והם חייבים לכסות את מלאה היקף של הפעילות הכלכלית. במנוחי מס, משמעות הדבר היא שמערכת מס צודקת חייבות להיות בעלת מה שמכונה "בסיס מס רחב".

1.5 מהו מס צודק?

• מס אשר היקף תחולתו על מקור הכנסה של הנישום הוא ברור. כך למשל, מס הכנסה המאפשר לחלק מההכנסות שלא להיות ממושך; מס מכירות המתעלם ממכירות מסוימות; ומערכות מס המתעלמות מרוחחים המתקבלים ממקירת נכסינו הון - כל אלה מספקים הздравניות לניצול לרעה ממשום שאינם מקיפים מספק בתחולתם. יחד עם זאת, חשוב לציין כי מערכת מס מקיפה צריכה להביא בחשבון גם פטורים והקלות התומכים במדיניות החברתית של הממשלה.

המס במקומו הנוכחי ובזמן הנוכחי, לאחר שהצהירו על כל הרכשות, הרוחים והעסқאות האחרות שלהם באופן ובמקום שבו הם התקיימו בפועל.

המדינה

- צדק בימי הוא משחק של שני שחקנים. אין זה מספיק שרק משלמי המסים יملאו את חלוקם בעסקה. על המדינה שבה משלימים המסים חלה החובה ליצור מערכת מס אשר:
  - דורשת מכל אדם (בין אם הוא אדם ובין אם תאגיד או נאמנות) לשלם מס בהתאם לככלתו לשלם;
  - אינה מטליה על המשלמים מסים מופרדים;
  - מספקת למשלמים וDAOות סבירה באשר לשיעור חובות;
  - מצמצמת את ההזדמנויות להימנעות מחלוקת מס או להפעלת שיקול דעת לגבי שיעור המס המשולם;
  - מדיניות המס שלה היא ברורה ומדויקת ככל האפשר;
  - מספקת גישה למידע ואפשרות ליישב מחלוקת כאשר החוק אינו ברור;
  - מבטיחה כי המסים ייגבו ללא אפליה, ולצורך כך:
  - רשות המסים חייבת להיות נקייה משחיתות ונקייה כלפיים;
  - גביית המס חייבת להיאכוף בהתאם לרוח החוק;
  - תיעוד המסים המתקיים צריך להיות פתוח ושקוף, כמו גם השימוש בהם;
  - המדינה מבטיחה כי הוצאהיה תהינה מתוקצבות ומתוודות באמצעות הלילים דמוקרטיים ושקופים.
- כמו כן, על המדינה להימנע מליצור:
- מערכות מס רגיסטריות המכbyterות אנשים בעלי הכנסה נמוכה בשיעורי מס גבוהים יותר באופן יחסית לאלה הנගבים מבני הכנסות גבוהות יותר;
- מערכות מס מכbijות הגבות מס על מקור הכנסה אחד יותר מפעם אחת;
- מערכות מס בלתי עקביות המכbyterות סוגים דומים של הכנסה בדריכים שונים או בשיעורים שונים באופן משעמוט. דוגמאות לכך כוללות מסי של הכנסה זהה בשיעורים שונים, כאשר הכנסה זו מופקת על-ידי יחידים או תאגידים שבבעליהם;
- מערכות מס שאין קורתנויות או שמאפשרות אי-מייסוי

- מס אשר הנה חלק ממערכת מס הכלולת מגוון מסים. מסים מוטלים על אוכלוסיות המורכבות מאנשים שונים עם מגוון רחב של הכנסות, ערכיהם, העדפות צריכה ובחרות לגבי חיסכון. בנסיבות קונקרטיות אלה, ממשלוות ציריות להימנע מהסתמך על מס אחד או שניים בלבד כדי לעמוד בכל יעדיו המס שלחן או ברובם. עם זאת, בפועל לא ניתן להעריך את טיבו של מס בגיןוק מסים אחרים באותה מערכת מס.

העיקרון הבסיסי במשמעותו הוא, אם כן, שימוש יש לתכנן חלק מערכת הכלולת הטעות סוציאליות ולא במונטוק ממנה, והם חייבים לכוסות את מלאו ההיקף של הפעולות הכלכלית. במונחי מס, משמעות הדבר היא שמערכת מס צודקת חייבות להיות עליה שמכונה "בסיים מס רחב".

- מס פרגסיבי אשר נבחן כחלק ממערכת מסוי כולה. משמעות הדבר היא שבאופן כללי, אם לokaneים בחשבון את כל המסים ומתייחסים לכל מי שאמור לשלם, שיעור המס צריך להיות בהתאם למגוון נomics ביחס למשלמי מס בעלי הכנסות נמוכות, כאשר הסכומים המוחלטים לתשלום והשיעור שמתוכו הם מושלמים, יגדלו בהתאם לגובה הכנסה הכלולת של הנישום (לרבבות הכנסתו מבועלות על חברות, מנאמניות וAKER).

- מס המוטל בשיעורים דומים על הכנסות דומות באזנה המדינה. גביית שיעורי מס שונים באופן משמעותי על הכנסה שהרוויחו תאגדים או יחידים, תספק בסופו של דבר הזדמנויות להימנע מהם.

תיבה 1: ערך ההון המוחזק באופשור

על-פי דוח שפרסמה רשות NJT (שכותרתו בינה מחדש של מחיר מקלטי המס)⁶, לפחות 21 טריליאון דולר (ווייטן שאף 32 טריליאון דולר) מושתרים בנכסים פיננסיים שמושחזים במרכזים פיננסיים אפשרו לעלי-ידי יהודים בעלי הכנסות גבוהות. הדוח נחשב למחקר המפורט והקפדי ביותר שנערך אי פעם בנושא – NJT סבורה כי נתוני אלה מהווים הערקה שמרנית. כאמור, מדובר בהון כספי בלבד, שאינו כולל נכסים נדל"ן, אקטואות ונכסים לא פיננסיים אחרים המוחזקים במקלטי מס.

הדווח, שנערך מטעם NJT על ידי ג'יימס הנרי, הכלכלן הראשי לשעבר של McKinsey & Co, מסתמך על נתונים מהבנק העולמי, מקרן המטבע הבינלאומית, מהאו"ם, מהבנקים המרכזיים, מהבנק להסדרי סליה בבינלאומיים וממשרדי האוצר של מדינות שונות. כן מתייחס הדוח לנתחים המשקפים דרישת למטבע עתודה ולזהב כמו גם לנתונים בנושא בנקאות פרטית אפשרו, אשר נאספו על ידי חברות ייעוץ וגורמים נוספים.

מצאים עיקריים נוספים של מחקר נרחב זה כוללים את הנתונים הבאים:

- בסוף שנת 2010, 50 הבנקים הפטיטיים המוביילים החזקו בתקציב עבור לקוחות פרטיים, לרבות באמצעות קרנות ונאمانיות המוחזקות על ידם, נכסים בשווי למעלה מ-12.1 טריליאון דולר, לעומת 5.4 טריליאון דולר בשנת 2005. עלייה זו מייצגת שיעור צמיחה שנתית ממוצע של למעלה מ-16%.
- פחות מיליאון מעשירי העולם צברו בסך 21 טריליאון דולר במרכזים פיננסיים אפשרו. מתוכם, פחות מ-100,000 אנשים בכל רחבי העולם מוחזקים בעלותם 9.8 טריליאון מההון המוחזק במרכזים אלה.
- על פי הערקה שמרנית, אם סכום לא מדווח זה של בין 21 ל-32 טריליאון דולר היה משאי תשואה צנעה של 3% בלבד, וההנחה הוא הייתה מחייבת במס של 30% בלבד, רוווח מס הכנסה שהו מופקים ממנו היו נעים בין 190 ל-280 מיליארד דולר. סכום זה הוא, בקירוב, פי שניים מהסכום שמדינות OECD מוציאות על כל הסיכון הבינלאומי לפיתוח בכל רחבי העולם. מס ירושה, מס רווחי הון ומסים נוספים אחרים היו מגדילים את הסכום הזה באופן משמעותי.
- ביחס לדוגמה שערך הדוח אשר כלל 139 מדינות שרובן בעלות הכנסה נמוכה-בינונית, נתונים זהירים מעדים על חובות חיצוניים מצטברים בסך של 4.1 טריליאון דולר בתום שנת 2010. יחד עם זאת, אם לokaneים בחשבון גם את עדותם מטבח החוץ שלחן ואת ההון הפרטי הלא מדווח שמושחז במרכזים פיננסיים אפשרו, ואשר היה אמרו להיות ממושה במדינות אלה, התמונה משתהפת: מדינות אלה הופכות לנושאות של חובות בסך 10.1-13.1 טריליאון דולר. במקרה אחרות, מדינות אלה אמורים להיות נושאות גדולות ולא בעלות חוב.

⁶ <http://www.taxjustice.net/2014/01/17/price-offshore-revisited/>; (accessed 16.2.2014).

כלהו מטרתו של מוסע זה לחשוף את התרבות היהודית וארץ ישראל כגורם תרבותי-

אגד אסמי'ת

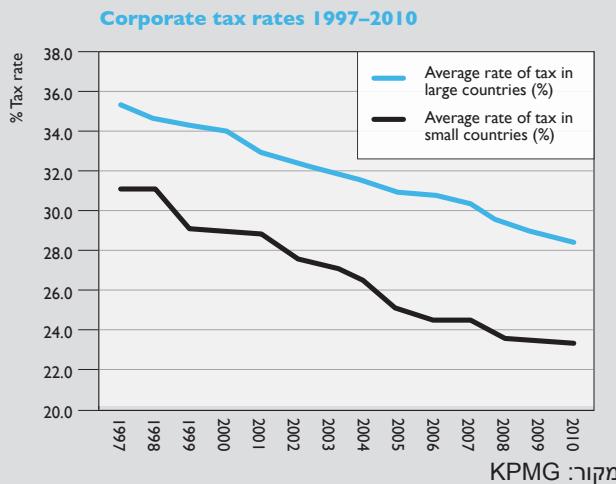
שנינוים אלה הם גרגוטיביים שכן רוחחים עסקיים והכנסותם מהוון מושלמים בעיקר لأنשים עשירים, בעוד שמשמעותם הענינים יותר מוצאים חלק ייחודי גבוה יותר מהכנסותם הפנימית על צריכה, וכתוואה מכך הם גם מושלמים יותר מהכנסותם על מסים. משקי הבית העניים ביותר בעולם נמצאים כਮובן במדיניות עניות בהן מגמה זו לקידום מיסוי גרגוטיבי מוגשת באופן המוחנן ביותר. המגמה הזאת מסבירה באופן חלקו מודיע קיים גידול בא-השוון בהכנסות ובஹ אבאזרים רבים כל כך בעולם.אותה מגמה גם מאלצת יותר אנשים ללוות כספים כדי לגמור את החודש', והתוואה היא החמרת משביר החוב אשר הוביל, מאז 2008, לנזקים חברתיים ובגלליהם פגימות

מעבר זה למשיכו גרסבי מלואה בעלייה משמעותית
בשימוש בתחום שיפוט המעניקים סודיות פיננסית לאנשים
لتאגידיים המבקשים להתחמק ממס. דוגמה לכך היא האי
ג'רי בתעלת למאנש, תחום שיפוט סודי מרכז, הקשור
לקשר הדוק לטוטי של זודון.

שילוב זה של עלייה בשיעור המסים הרגשיים הנגבים מרוב משקי הבית, לצד שיעור נמוך יותר של מס על הכנסות ועל רוחני חברות ושימוש רב יותר במקלטי מס במטרה להשתטט מס - הביא לשינויים משמעותיים בחלוקת המיס, באופן שמספר גדול של אנשים עשירים במיזח נטול המיס, בעודם פשוט להתחזק מתשלים מס או לקבל עדיפות כולית פשוטה להתחזק מתשלים מס או בambil מיסים.

תיבת 3: הירידה בשיעורי מס החברות

שיעור המס על רוחי תאגידיים קטן בהתמדה מאז שנת 1997. הגורם שהל宦ן מבוסס על נתונים שיעור המס בכ- 70 מדינות. לצורך ההמחשה פוצלו שיעורי המס לאוכלוסיות של מעלה מ- 15 מיליון (מדינות גדולות) ולאוכלוסיות קטנות יותר (מדינות קטנות). מה שברור הוא כי בשני המקרים שיעורי מס החברות מצויים במגמת ירידיה בדורות וכתוצאה מכך חברות מסוימות פחות מס. נתונים משנת 2010 ואילך מראים על המשכיות המגמה.

1.6 מדוֹעַ צָדָק בְּמִיסָּיו חָשׁוֹב?

צדק במשמעותו של מושם שהכלכלה המודרנית דורשת שלמדינה תהיה הכנסתה מספקיה לאורך זמן על מנת לממן את התשתיות הפיסית והחברתית החיונית לרוחה כלכלית. הצדק במשמעותו של מושם גם כדי לאפשר איזון בהתקפות הון בין אנשים עשירים ועניים, על מנת שיקדם שוויון וביטחון. אי-השגת היעד הראשוני בשל מערכות מס שאין מותכוונותocratically, אין הוגנות או חסרות, תוביל לכשל כלכלי, ואילו אי-השגת היעד השני תוביל לכשל חברתי. בשני המקרים העולויות לחברה הן עצומות. הצדק במשמעותו מצוי לפחות בלביה של שיטת ממשל דמוקרטיית יציבה.

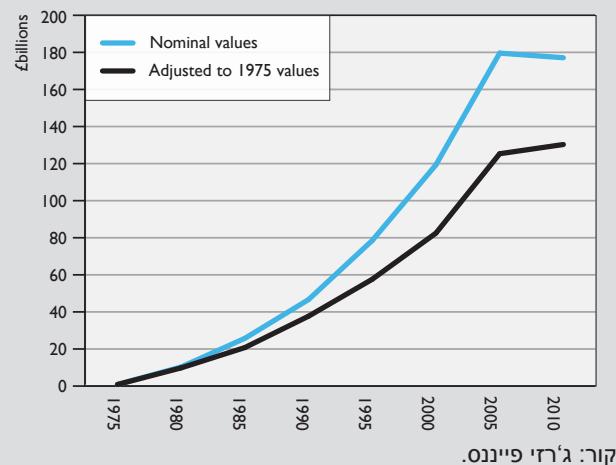
1.7. צדק במיסוי איזושווין בהכנסות

מערכות המיסי בעולם הכספי וגרסאותיו יותר ויותר בשולשים השנים האחרונות. דבר זה נובע במידה רבה כתוצאה מעבר מדיניות של מיסי עסקים להטלת מסים על צדקה ועל עובדה, כגון מע"מ, מס שכר ומס הכנסתה. את העלייה בהיקף המס הרגסיטרי ניתן ליחס לתנהלות קרן המטבע הבינלאומית והבנק העולמי, שכאמור לעיל, דרשו ממשלוות להפחית את מסכי המגן על יבואו, ולהםiram במסים חלופיים אלה לא הניבו את אותם היקפי הכנסה שהניחו קודםיהם. דבר זה הביא להקטנת ההחאה על חינוך, בריאות ושירותים חינוכיים אחרים, דבר שהוביל בתור לעלייה בשיעור האבטלה.

תיבה 2: קרנות בג'רי

האי ג'רזי הוא מקלט מס מרכזי. כפי שמראה הגרפ, הכלול גם נתונים מותאמים לאינפלציה, היקף הפיקדונות המופקדים בו על ידי תושבי חוץ צמץ באופן משמעותי החל משנת 1980 ואילך והוזע לDataManager הליברליזציה בשוק ההון שויושמה על-ידי ראש ממשלה בריטניה תאצ'ר ונשא ארה"ב ריגן, ואשר התפשטה ברחבי העולם תוך שהיא מביאה לשגשוג מקלט המסע. רק המשבר הפיננסי העולמי ב-2008 האט את הצמיחה.

Growth of banking deposits in Jersey since financial market liberalisation

נשים וילדים כמעט تماماً תמיד יהיו הראשונים לשוב מקיצוץ בהוצאות הממשלה.

- מסי מכירה וצריכה פוגעים במיוחד בנשים וילדים שלרוב משתקרים סכומיים המצויים ברמת ההכנסה הנמוכה ביותר בחברה. ההסביר לכך הוא שמשם מכירות נגבים מכלם, ללא קשר לשאלת האם ההכנסה של משק הבית נמצאת מתחת למספר תשלום מס ההכנסה.
- המעבר לשימוש רחב יותר במסי מכירות הופיע בתגובה להחרות מס מגברת. לאחר שתאגדים רבי לאומיים יכולים לנצל הזרמו ניצולן, שיורו מס החברות ירדיים רגילים לא יכולם לנצלן, שיורו מס היגרנון שנוצר כתוצאה מהתמדה והניסיונו להתרוויד עם הגירעון שנצח כתחזאה מכך בהכנסות הממשלה מתבטאת לעיתים קרובות בהחלטה להגדיל את מסי המכירות או לקצץ בהוצאות הממשלה.
- נשים וילדים כמעט تماماً תמיד יהיו הראשונים לשוב מקיצוץ בהוצאות הממשלה. שתי קבוצות אלו זוקחות ליותר שירות בריאות מאשר גברים, וילדים זוקרים לחינוך שכורך בהוצאה גבוהה.
- מערכות של הטבות וקציבות מסוימות לרוב באופן בלתי מצליח במערכת המס. כתוצאה מכך נשים וילדים רבים נלכדים בתור מגלי עוני. התופעה הזאת מתרחשת גם במדינות עשירות, שם שיורי המיס האפקטיביים שאוכלו יותר אלה נדרשות לפחות כשליש מתחילה לעבוד פוגעים בהם, עקב השימוש של המיס הנטגה מהן וההתבות הנשללות מהן.

הפגיעה המוסווית שגורמת לתחרות המיס

- גופי שטדלנות עסקיים רבים תובעים מדינות להתרוויד אלה באלה כדי למשוך השקעות לתחומן, על-ידי האמצעים הבאים:
- שיורו מס מוקטן על רווחים;
  - פטורים והקלות ממש הניתנים לתקופה מסוימת;
  - אפשרות לקבלת פחות מואץ בגין הוצאות על נכסיו הוויאן;
  - סובסידיות;
  - רגולציה מוקלה;
  - פטור מניכוי מס במקור;
  - סוגים נוספים של תמריצים מס.

תהליך זה, המכונה תחרות מס, אומץ באופן נרחב והפך למרכיב מרכזי במבנה תזרימי ההש侃ות ברוחבי העולם. קרן המטבע הבינלאומית, הבנק העולמי והאיחוד האירופי מעדדים מדינות מתחפות לתחרות בדרך זו על השקעות בתחוםן. אולם, תחרות מס אסתטרטגיה לפיתוח

התומכים במקלטי מס מצדיקים את השימוש בהם בטענה שמקלטי המיס מציעים דרך לגיטימית לאנשים ולחברות להימנע מנטל מס לא הוגן ומרגולציה. אולם, טענה זו מניחה, ראשית, שכלה האזרחים והחברות נידים באופן שווה, הנחה שגיאיה בעלייל, כמובן. מעבר לכך, הנחה זו מטעילה מבעיתת "הטרופיסט". בפועל, מקלטי מס פשוט מסיים לאלה שהם עשירים דיים כדי להגן לפחות על חלק מהכנסותם והונם מפני תשלום מסים. התוצאה היא שמקלטי מס מקדמים אי-שוויון וחוסר צדק במקוון ובזעירן.

קידום הון עצמי דרך מערכת המיס

על אף שצדק דורש ייחס שוויוני לאנשים שנשבותיהם דומות, מערכות מס רבות ברוחבי העולם מעודדות יחס שונה לאנשים שיש להתייחס אליהם באופן דומה. לדוגמה:

- לא כל הכנסה חיית במס. אם אנשים בעלי הכנסה דומה מפיקים אותה בדרכים שונות באופן חלק מההכנסה חייב במס וחלק אחר (רווחי הון, למשל) פטור ממס או מחויב בשיעור מוקטן של מס, הרוי שבפועל, אנשים בעלי הכנסה דומה ידרשו לשלם סכומי מס שונים.
- מבני מס שונים ממושאים בדרכים שונות, למשל: במדינות מסוימות הכנסות של עסקים עצמאיים המתקבלות באמצעות תאגידים פרטימיים המוחזקים על ידם חיבות בשיעור מס קטן מזה שהגבגה עבור הכנסות שמתקבלות ישירות על-ידי עסקים עצמאיים בעלי הכנסה דומה.
- חוקים שאינם ברורים מאפשריםNICIO מס בשיעור שונה לאנשים שונים. חוק המנוט בצוורה גורעה, או מושם בצוורה כדין, עשוי לאפשר לאנשים מסוימים לתבוע ניכויים כנגד הכנסותיהם שאנשים אחרים לא יכולים לקבל.
- כאשר صحיתות היא חלק אינגרנטי ממערכת המיס, אנשים מסוימים עלולים לבחור להציג שוחד לפקידי מס, בשעה שאחרים לא יפלו בכך.
- הטבות לצרים: מערכות מס רבות מספקות הטבות לאנשים במועד של תושב זמן במדינה, שאין דמיותليلי אותה מדינה. כך למשל קורת בריטניה, שבין כללים ביחס לתושבות(domicile rules) מפלים בין אנשים על בסיס מוצאם הלאומי.

השלכות המגדריות של צדק במיסוי

אי-צדק במיסוי פוגע ברוחות הפרט ברוחבי העולם, אך עיקר הפגיעה היא במשקי בית עניים ובעלי הכנסה נמוכה, שבהם במרקם רבים המפרנסת היא אישת.

נשים מרובייחות בדרך כללפחות מגברים, כאשר ברוב החברות הן שנושאות בעיקר האחריות לטיפול בילדים. במקרים רבים גם הנטל הכספי של גידול הילדים נופל על האימהות. משמעות הדבר היא שנשים פגיעות במיוחד למגנון רחב של צעדי מיסוי בבלתי צודקים:

שנית, מערכות מיסוי לקוiot עלולות להשפיע על משטר הסחר הבינלאומי עקב הסיבות הבאות:

- מערכות המס מוטות כלפי חברות גדולות ותיקות יותר שבסגולתן לבצע השקעות גדולות, אך חברות אלה יכולות גם:
  - להקים ללא קשיי חברות אופשרו, כאשר ייחדים או חברות קטנות אינם יכולים לעשות זאת;
  - להרשות עצמן לשלם עבור "יעוז" משפט המאפשר להן לבצע תכנוני מס מורכבים הנחשבים חוקיים.
- מערכות מס מוטות כלפי תאגידים רב לאומיים אשר להם קל יותר:
  - לנצל לרעה כללים להסדרת "מחيري העברה" (Transfer Pricing) שכן אלה דורשים את מעורבותן של שתי מדינות לפחות;
  - להוריד את שיעורי המס האפקטיביים שלהם באמצעות שימוש בהסדרי תמלוגים עבור קניין רוחני, מימון דק, גידור ופעילות מסחר בנגזרות;
  - לנצל טכניקות של ארביטראז' מס.

כتوزאה מכך, לעיתים קרובות חברות בינלאומיות וגדולות יכולות ליהנות מהטבות מס שבחירות קטנות, חדשות ומקומיות לא יכולות להשיג. העיוויתם הלו במערכות המיסוי מטרפים כל סיכוי לקיום של מגרש משחקים הוגן למסחר שבו ניתן לכל המשתתפים הزادמות שווה להצלחה. כתוצאה מכך, עסקיו הזרים נמצאים בעמדת נחיתות ובנוספּ סובלים מעליות מס גבוהות בגין היקפי המסחר שלהם.

עיווית מס זה ניתן למצוא ברחבי העולם במדינות קטנות וגדולות, מפותחות ומתפתחות. לאחר שהכלכלה הגלובלית מונעת בידי עסקים קבועים לא פחת מאשר בידי הגודלים, יש בעיות זה כדי להוות מכשול משמעותי בפני עסקים ברחבי העולם, כמו גם בפני יצירת מערכת מסחר ביןלאומית צודקת יותר.

কষিম দুর্বল পেনি মশকিউম ক্ষেত্র

גם משלקים בבורסה עלולים להיות מופלים לרעה על-ידי שיטות המיסוי הנוכחיות. חלק ממשמעותי מההון המושקע בבורסות העולמי נשלט על-ידי קרנות פנסיה וחברות בייטוח חיים. ריבים מהחווסכים באמצעות מוסדות אלה הם בעלי הכנסות צנויות יחסית.

החששות בנוגע לצדקה במיסוי עולים בגין אנשים "רגילים" רבים שיחסכוניותם מושקעים בחברות שאינן שkopoot בוגר לשיכוני המיסוי הקיימים לגבייהם. מחקר שנערך לאחרונה בבריטניה מראה כי לפחות 80% מהחברות הגדולות ביותר בבריטניה לא משלמות מס בשיעור המוגדר עבורה בחוק.⁷ מכך זה גורע במילוי אחד "ב" בה הארגון

7 <http://www.tuc.org.uk/extras/corporatetaxgap.pdf>; (accessed 16.2.2014)

היא שיטה פגומה מיסודה ממשום שהיא מאגבילה את שליתה של המדינה במדינות המיסוי ויוצרת עיוויתים מזקיקים.

חברות בינלאומיות וגדולות יכולות ליהנות מהטבות מס לחברות קטנות, חדשות ומקומיות לא יכולות להשיג. העיוויתם הלו במערכות המיסוי מטרפים כל ניסיון לקיומו של מגרש משחקים הוגן למסחר שבו ניתן לכל המשתתפים הزادמות שווה להצלחה.

אומות אין מתחרות זו בזו על נאמנותם של אזרחיהן. הן גם לא מתחרות בכל הקשור למטען שירותים. רובם המכערע של האנשים חייכים להשתמש בשירותיה של המדינה בה הם חיים, והרעיון של יצירת "תחרות" בין המדינות איטו תורם דבר לקידום בחירה מושכלת בקרבת משתמשי השירותים הציבוריים. להיפך, הורדת שיעורי המס פוגעת ביכולתן של המדינות למן שירותים צבוריים לציבור עליה ובאופן שוווני.

בנוסף, ובניגוד לטענת התומכים בה, תחרות מס אינה מפעילה לחץ על ממשלות להתחרות ביניהן ברמת ה"יעילות". ממשלות אין ישות ממסקמות-רווח במובן הכלכלי של המילה, והן גם אינן מתאימות בגין הבעיות מס כי שעסקים מתאימים ביניהם לעתים קרובות הועלות מחירים. במערכות דמוקרטיות ממשלות חיברות לתת דין וחשבן לציבור הבוחרים שלהם אשר לו מודעות גבואה מWOOD ביחס לרווחת המס, ויש לאפשר לו לבחור בין ממשלות המקדמות מדיניות של הטלת שיעור מס גבוה או נמוך וביחס שונות בין הוצאות הממשלה לשיעור המס. הניסיון ליצור "תחרות" מלאכותית בין מדינות שונות פוגע ביכולתם של הבוחרים לבחור בין האפשרויות הללו, והוא במקרהו אנט-דמוקרטי.

עיוות מערכת המסחר הבינלאומי

נוסף על היותה אוטו-דמוקרטיות במהותה, תחרות מס גם מזיקה לתפקידו של המסחר העולמי בשני אופנים שונים. ראשית, תחרות מס מעוותת את תזרימי ההשקעות על-ידי הסטת השקעות לתחומים שבמרקם רבים מנוהלים באופן בלתי יעיל. חוסר יעילות זה מפוצה רק על-ידי סובסידיות המס שאוთן מושכת ההשקעה. המנצח היחידים במהלך מסוג זה הם העסקים הנידים יותר, שיכולים ליצור תחרות בין המஸחות השונות כדי להבטיח לעצם הטבות במס ובסובסידיות. זו הסיבה לכך שההידוק שבין עלייתה של תחרות המס לבן צמיחתם של העסקים הגלובליים, ולגדיל בא-השוון בהון הגלובלי.

- שלישית, האפשרות לניפוי מחירי המניות על-ידי הפחתת חיבוי המס מעודדת את הנהלה הבכירה להתחמק באגרסיביות מתרשלום מס משומש שאופציית המניות שלהם ממומשת עקב עלויות בערך המניות. התנהלותן כזו יוצרת ניגוד עניינים ישיר בין המנהלים ובין בעלי המניות, המחייבים דוקא שיעורי החזר ארכויים בין השוק לערך המניות. כך קרה שבמסוף שנות התשעים, טוווח על השקעתם. וכך צאה מניצול לרעה של מערכת המיסוי על-ידי תאגידים באברה"ב, נאלצו רבים מבני המניות לשלם מחר כד בעת קרייסת שוק המניות של אותן שנים. דפוז זה חזק על עצמו בשנת 2008.

- רביעית, יש מושגים הבוחרים להשكيיע רק בחברות המנolate באופן מסוים. שיטות אגרסיביות רבות להתחמקות מתרשלום מיסים עשויות להיחשב בלתי מקובלות מבחינה אתית, אך בהיעדר רמת גילוי גבוהה יותר המשקיעים לא ידעו אילו חברות מתנהלות באופן זהה.

פיתוח בר-קיימה תלוי בצדק במיסוי

מדיניות מס היא מרכיב חיוני בסדר היום של פיתוח בר-קיימה, וא-צדק במיסוי מהו מושך מஹוטי מפני צמצום העוני:

תחרות מס מטילה עלויות שירות על משלחות, והפסדיות הגדולות ביותר הן דווקא המדיניות העניות ביותר. ארגון TJN Africa וארגון Action Aid International מעריכים כי ארבע מדינות במרכז אפריקה - קניה, רואנדה, טנזניה ואוגנדה - מפסידות מדי שנה הכנסות פוטנציאליות ממסים בסך של 2.8 מיליארדי דולרים כתוצאה מתמരיצים ופטורים ממשן מענקות לחברות זרות.⁹

במקרים רבים, משלחות נאלצות לספק הקלות מס רק ממשום שהחברות הנוגעות בדבר משתמשות בכוח המיקוח הפליטי שלהם כדי להניע תחרות בין המדינות, או ממשום שמשולות מוגבלות על-ידי קרע המטבע הבינלאומי או על-ידי הבנק העולמי להציג תעריפים מופחתים בתנאי לקבלת תמיכה כספית. הבנק העולמי אפילו מצין את ההפקטה בשיעורי המס כאחד מהকוים המוחים שלו לחיוי מדינות "ידיוטיות לעסקים".

חלק גדול מהכסף שמאבדות המדיניות העניות יותר כתוצאה מפעולותיהם של תאגידים רב לאומנים מועבר למיליטי מס. הסכומים האמורים מהווים כמובן רק הערות, אבל דוגמאות אמיתיות כמו המקהלה של Vodafone (Vodafone) בהודו ממחישות את הביעה. על-ידי ניתוב מכירתה של רשות טלפון הדות דרכ' איי קיימן, העבירה וודאפון אל מחוץ להודו כ-2.9 מיליארדי דולרים של כספי מסים שהופקו למשה בהודו. ממשלת הודו עדין מנסה לגבות סכום זה.¹⁰

"ازחים למען צדק במיסוי" (Citizens for Tax Justice) ו"המכון למסוי ומדיניות כלכלית" (the Institute of Taxation and Economic Policy) ניתחו 280 חברות מקרוב החברות הרוחניות ביותר בארה"ב וממצאו כי 78 מהן כלל לא שילמו מס הכנסה פדרלי בתקופה של בין השנים 2010-2008.⁸ ראו' להזכיר כי 280 חברות אלה גם קיבלו סך של 223 מיליארדי דולרים באמצעות הטבות מס. הדוח חושף 30 חברות שנחנו משיעור מס הכנסה שלילי על פני תקופה של שלוש שנים, בזמן שדיוחו על רווחים בהיקף של 160 מיליארדי דולרים.

חברות אלה טוענות כי הן מנצלות הטבות מס כדי למסם את ערך המניה עבור בעלי מנויותיהן, אך הטענה לפיה המס הוא רק עלות נוספת לחברות שיש למזרעה בשם בעלי המניות היא טענה שגואה בשל מספר סיבות:

- ראשית, גם בעלי המניות נהנים ממשום על-ידי תאגידים. מס זה מספק עבורם שירות בריאות, חינוך, רווחה, שמירה על השלום והיציבות, והבטבות אחרות שקהילות תלוית בהן. קרי אתם של ברוקרים, אנליסטים ומנהלי חברות להקטין את שיעורי המס, אינה מסקפת בהכרח את דעתם של בעלי המניות האמידתיים, שעטים רוחקות אם בכלל, זכו שדעתם תישמע בעניין זה.

השילוב של תחרות מס, הימנע אגרסיבית מס, השתמטות מס ובריחת הון בלתי חוקית למרכדים פיננסיים אפשר מטלים עלות כבדה על מדינות מתפתחות. עלות זו גדולה באופן ניכר מהיקף הסיווע המתkeletal ומעוותת את דפוסי ההשקעה עד כדי כך שהיא חותרת תחת הצמיחה במדינות מתפתחות ומעודדת 'בזע' בשוק הכספי במדינות מפותחות כמו גם במדינות מתפתחות.

שנית, לאחר שתאגידים נדרשים למידת גילוי מועטה ביותר ביחס למסים שהם משלימים ברוב המדינות, אין דרך לדעת אם חברות המס שעליה הם מצהירים היא בת-קיימה או לא. אם הסכם המוחahr אינו בר-קיימת, הצהרה על סכום קטן יותר טוביל לאומדן יתר של המניות שכן שווין של חברות מוערך על-פי הרוחים לאחר מס. אם החברות מוערכות בהערכת יתר, כל גורם בעל חיסכון לטווח אror, כגון אנשים שחוסכים לגיל פרישה, סופו שיפסיד מכר.

8 <http://www.ctj.org/corporatetaxdodgers/CorporateTaxDodgersReport.pdf>; (accessed 16.2.2014)
 9 http://www.actionaid.org/sites/files/actionaid/eac_report.pdf; (accessed 16.2.2014)
 10 <http://www.ft.com/cms/s/0/d9d96cde-6f59-11e1-9c57-00144feab49a.html#axzz2881jWnHC>; (accessed 16.2.2014)

7.1 כיצד יש לבחון צדק במיסוי?

שיטות מס בלתי צודקות מטילות עלויות שמכבידות בערך על אנשים עניים. הן גם מאיממות על המarket החברתי ומערערות את האמון שמהווה את הבסיס לכלכלה המודרנית.

שיטות בלתי צודקות לא נוצרות במקרה. בעוד שרוב האנשים סובלים מאי-צדק במיסוי, ישנו מיעוט קטן שננהה ממנו מאד, והוא הכתובת לשאלות בסיסיות כגון אלה:

- מי יצר שיטות מיסוי בלתי צודקות?
- מה בדיק מורכבות שיטות אלה?
- מי מקדם כו�ן שיטות מיסוי בלתי צודקות?
- מה ניתן לעשות לגבין?

על מנת להעריך את הצדק במיסוי הכרוך בפעולת מסויימת, ניתן להציג שני מבחנים פשוטים:

הבחן עבור משלם המסים כולל את השאלה הבאה:

אם אדם סביר, עיתון או ממשלה כלשהי יבחנו את פעולותי, סביר להניח שהוא באחת משתי האפשרויות:

- יראו אותן כאלו חוקיות, או

• יראו אותן כחוקיות, אבל יתכן שרירצו לשנות את החוק כדי למנוע מאחרים לפעול בהם אופן עתידי.

אם אחת מתשובות אלה נכונה, אז ברור שהפעולה אינה עליה בקנה אחד עם צדק במיסוי.

גם הבחן עבור כל גורם בממשלה שבודח את מערכת המיסוי מרכיב משני חלקיים:

- האם חוקי המס שלו הוגנים עבור כל מי שעשו להתבקש לשלם מס על כל מרכיביו?

• אילו ממשלה אחרת הייתה נוהגת כמוונו, האם היינרואים את מעשייה�能 על שלומה של המדינה שלו או על הכנסותיה ממיסוי?

אם יש ספקות ביחס למי מהקרים, אז יש צורך בפעולת לתיקון הליקויים.

2. הגורמים לא-צדק בימי

**חלק גדול מהפעולות המבצעת במקלטי
מוס וחלק גדול מתעשית תכני המס כרכום
בניצול פרצות בחוק, שבסופו של דבר
מצריכות עבודה של שירות, ואולי מאות
ואלפי רואי חשבון, עורך דין ובנקאים לבצע
פעילות שהוא חלקוין אני חברתי.**

כל ממשלה המכ报社ת לתמוך באמvak למען צדק בימי
צריכה לפעול לקידום המסים הבאים:

- מס הכנסה (במקרים מסוימים מתחלך גם פדרלי
ולמס לאומי) המוטל על הכנסות שמקורן:
  - בהעסקת עובדים;
  - בהעסקה עצמאית;
  - בהשקעות בחיסכון, בדיידנדים ובספקולציות
סוגים שונים;
  - בדמי שירות, תמלוגים ודמי רישיון;
- מס חברות על רוחוי תאגיד, אלא אם כן רוחוי אלה
כבר חוובו במס הכנסה;
- מס על ביצוע עסקאות כספיות – נועד בעיקר לצמצום
מסחר שהתעלת החברתית והכלכלית שלו מזערית.
- ארנונה, רצוי על בסיס הערך החיב במס של הקרקע;
- מס רוחוי הון על הגידול בשווי הנכסים לאורך זמן
(משולם עם מכירתם);
- מס ירושה או מס מתנה עלימוש נכסים שהתקבלו
קמתנה בחיים או כירושה לאחר המוות;
- מס הון;
- מס מכירה (אם כי יש לקבוע הקלות מסוימות על
פריטים חינוניים כגון מזון, דירות, חיים ותאורה, חינוך,
בריאות וbigod);
- מסים סביבתיים, לרבות מסים על פסולת ופליטת חומן;
- ניכוי מס במקור על הכנסה ששולמה בחו"ל.

מגון כה רחב של מסים לא מיצג בהכרח מערכת מס
 פשוטה, והעובדיה כי יש לשלב במערכת זו גם קצבות
להקללה על העוני ולסייע לנכדים ולמובטלים מסובכת אף יותר

אי-צדק בימי נפוץ בקנה מידה עצום. הסיבות להופעת
אי-צדק בימי נובעות ככל מהתרבות אנטישיות. אך
מי הם האנשים שנחננים מימי בלבתי צדק וכיידם
יעצבו את מדיניות המס כדי להשיג את מטרותיהם? לפני
שנותיהם לשאלת זו אנחנו צריכים לדוחות באופן כל'י את
הסיבות ליישמן של שיטות מימי בלבתי צודקות.

הגורמים הנפוצים ביותר לאי-צדק בימי הם:

- כישלון בקידומן של מערכות מס מקיפות;
- קידומם של מסים רגסיביים;
- חוסר הצלחה בניסיון לחיב במס את כל סוג הכנסות;
- כשלים של רשות המס;
- קידומם של מקלטי מס במטרה להסתיר הכנסות, ולהאגן
על שימוש בפרקטיות מס בלתי חוקית;
- אנשי מקצוע המוכנים לחזור תחת עקרונות מערכת
המס.

הכשלים הללו הביאו ליצירת פערים, לקונות ופרצות בחוק
ובמדיניות המס. תעשיית ההתחממות מתשלום מיסים
מבוססת על ניצול של הפרצות הללו. פיתוח בר-קיימא אינו
אפשרי ללא העמלתן.

– לא פחות חשוב – Onshore 2.1

אחד המוצרים המרכזים של דוח זה הוא שצדק בימי נוגע
למטרחש במדינות עצמן, לא פחוות מאשר למה שקרה
או פשור או בזירה הבינלאומית. למעשה, שני היבטים
הלו קשורים זה בזה. חשוב לזכור שרוב האנשים אינם
עוודים את ארץ לידתם או זוכים בהכנסות שמקורן
מחוץ למדינה, ולכן לעולם לא יתעסקו עם מערכת המס
הבינלאומית. עם זאת, אין בכך כדי למס肯ה מהם
אין סובלם מי-צדק בימי בrama המקומית.

2.2 מערכות מימי מקיפות הן צורך הכרחי

מס הוא שדה הקרב הפוליטי האולטימטיבי. יש לישב
אינטרסים מנוגדים באופן שוווני כדי להשיג צדק. חשוב
ששם ממשלה לא תורשה לנהל מערכות הולכות בא-צדק
בימי, בטענה כי "אין אלטרנטיבה". תמיד יש חלופות
בימי.

2.4 האתגרים שמציבה הכנסה בינלאומיות

אך כאשר מדינה מיישמת מיסוי הוגן בתוך גבולותיה, עדין נותר סיכון משמעותית שהמערכת שתיווצר תהיה בלתי צודקת אם תבחר שלא להטיל מס על הכנסה מקורה בינלאומי. בעיה זו עלולה להתעורר בשני מקרים:

- כאשר מערכת המס אינה מסה הכנסה שמקורה בשטחה, אם היא שיכת לאנשים המתגוררים במקום אחר;

• כאשר מערכת המס אינה מסה הכנסה של אנשים המתגוררים בשטחה, אם היא הופקה במקום אחר.

שני המחדלים האלה מתרחשים עניין בשagara, ושניהם מצמיחים אי-צדק במיסוי. זאת מכיוון שבהתאם לעירון ההגינות, אנשים שלשם הכנסה מקור דומה צריכים להיות ממושאים באופן דומה והובדה מהם נהנים הרווחו באותו מקום או שיש אפשרות להעביר את הכנסה למדינה אחרת שאינה מדינת תושבותם, אינה מצדיקה הטלת מס שונה.

מדינות נדרשות לאמץ כללים להתמודדות עם בעיות אלה. אין כלל אחד שיכול לחת פתרון מקייף: בדיקת כפי שיש צורך במגוון מיסים כדי להבטיח הוגנות, אך גם יש צורך במגוון של כלים כדי להבטיח שהכנסות מסוימים יחויבו באופן הוגן, במיוחד במקרה שבו נדרש לתחשב גם בהיבטים בינלאומיים.

בליט' אפשר לך מים מדיניות משגשגות ונקיות

**משחיתות ללא רשות מס יציבות, שיסייעו
למדינה לגבות הכנסות שבאמצעות תוכנה
לממש את צרכי תושביהן. לפיכך, חיזוק
הרשויות המס צריך להיות בעדיפות עליונה.**

שחולות עסקיות שפועלות בעולם קוראות לפישוט כללי המשם, בטענה שכל מה שנדרש לפרטן אי-צדק במיסוי הם כללי מס פשוטים. אך בעולם מורכב וגלובלי מערכות מס נדרשות לשקוף את המורכבות שעסקים ואנשים בעלי נידות גבואה יוצרים במקוון. מערכות מס נדרשות גם לאפשר את המורכבות הזאת ממשום חלקן גדול ממנה הכרחי לקיומו של סחר בינלאומי. המשפט המפורס של איינשטיין: "ש לשאוף לפשט דברים ככל האפשר אך לא מעבר לכך", חל על מדיניות מס כשם שחל על כל סוג אחר של מדיניות: פשטוות למען הפשטות גרידא עלולה ליצור יותר פרצות שעסקים רב-לאומיים ואנשים עשירים יכולים לנצל לרעה, ומשמעות הדבר היא שחלק גדול יותר מנטל המס יפל על אנשים גיגיים שאין להם יכולת נידות גלובלית דומה.

מערכת מס בינלאומיות נדרשת אפוא, קודם כל, לקבוע כיצד ובאיזה נسبות יוגדרו אדם, חברה, שותפות, אגמנות או קרן כתושבים לצורכי מס, והם תושבים במקומות אחד או יותר. האתגר אינו פשוט מכיוון שהוא מחייב

את המצב. אף על פי כן, ישנן תשובה טובות לשאלת מדויקת מס כה מקיפה אכן חיונית:

- כאשר יש מגוון רחב של מסים, הסתמכות המדינה על תשלום מס מסוים כמרכיב עיקרי בהכנסותיה אינה גבוהה מדי. פירוש הדבר שnitן היה להטיל כל אחד מהmissים בשיעור סביר, ובכך להקטין את התמרץ להתחמקות מתשלום מס.

• כאשר על האוכלוסייה מוטלים מסים מסוימים שונים שמחויבם בשיעורים תואמים באופן כללי, אך מצליחים להתחמק מתשלום מס מסוים, קיימת סברות גבוהה לכך שם אחר יכול על הכנסה זה במקומו. לדוגמה, אם על הכנסה מדיבידנד שנישם מבקש לסתור מחדש כרוחה הוזן, מוחל מס רווחי הון בשיעור דומה במס על הדיבידנד, אז הניסיון של התהמקות מתשלום מס הכנסה מתגבר לחולות. בהיעדרו של מס על רווחי הון, הפיתוי לנסות ולסוווג הכנסה באופן שקרי כדי להימנע מתשלום מס, גדל באופן משמעותי.

- הטלת מגוון רחב של מסים על שכבות שונות באוכלוסייה מסוימי המסים, עתידה להשיג פרישה שוויונית ומתקדמת של מיסוי על פני החברה כולה.

• ישנו מיסים אשר המנייע להטלתם אינו דוקא בשל תרומתם הגדולה להכנסות (כמו מיסים על מתנות ירושה), אלא בעיקר בגלל שהאפשרות להתחמק מתשלום מיסים גבואה הרבה יותר בהיעדרם. טעם נוסף למיסים כאלה עשוי להיות שהມידע שהם מספקים עוזר לבירר האם חבויות מס אחרות מושגלו כראוי.

עקרונית, מערכת מס מקיפה מצריכה קביעה בסיס מס רחב ככל האפשר. במקרים אחרות, רצוי שהמס יחול על מגוון גודל של עסקים, שאינם מוגבלים לתחומי מסוימים ומועד למיניהם פטורים וניכויים. המטרת העיקרית צריכה להיות מניעת פרצות מיותרות, בכפוף לשילוב קצבות הנדרשות ליישומה של מדיניות חברתית.

2.3 יש להימנע ממיסוי רגסיבי

כל מערכות המס המקיימות כוללות גם מספר מסוים רגסיביים. מיסי מכירות ופחמן, למשל, עשויים בהחולת להיות רגסיביים בהשפעתם על משקי הבית העניים יותר, אבל אם הם מהווים חלק ממערך כולל של מסים והטבות, ניתן למתן את התוצאות הרגסיביות באמצעות חלקים אחרים של המערכת הפיסקאלית.

יש להתייחס בחשדנות לטיעונים המצדדים בישום של לא יותר ממס "פשוט" אחד או שניים (בדרכם כל "בתערף קבוע"). מסים כאלה כמעט תמיד מקודמים על-די-עשירים או על-ידי מי שפועל בהם. מקרים מראים כי רוב הסיכויים שמערכת מס "בתערף קבוע" תוביל להעברה כוללת של נטל המס אל כתפיים של משק בית עם הכנסה נמוכה.

2.5 באילו אופנים עלולות רשות המוס להיכשל בדרך להשגת צדק במיסוי?

- כאשר לא ניתן להבין מחוק המס אילו הכנסות חייבות במס;
- כאשר חוקי המוס אינם נגישים לכל המעניינים;
- כאשר חוקי המוס אינם מיושמים כראוי;
- כאשר האפשרות לערער על החלטות רשות המוס הן מצומצמות, או שהאמצעים לעשות כן יקרים מדי;
- כאשר המוס לא נגבה באופן שוווני;
- כאשר רשות המוס לא מצליחה לפעול בתיאום הדדי, בגין המדינה או מחוצה לה, כדי להבטיח מיסוי הוגן על מקור הכנסה;
- כאשר לרשות המוס אין את המשאבים הנדרשים למלא את תפקידן באופן תקין;
- כאשר רשות המוס מטילות עונשים על מי שאינו עומד בדרישות חוקי המוס, אך ההנחה לישום חוקי המוס אין ברורות כלל;
- כאשר רשות המוס מושחתות.

במדינות רבות רשות המוס אין מתפקדות כראוי בשל מחסור בעובדים מיומנים ומנוסים, שלעתים קרובות "נחותפים" על-ידי המאזור הפרטלי לעובוד עbor "הצד השני". צדק במיסוי דורש שרשות המוס יקבלו את המשאים הדורשים כדי למלא את משימותיהן. לא ניתן לקיים דמוקרטיות מושגאות ונקיות כפיים ללא רשות מוס חזקות. ההשקעה בחיזוקן צריכה לעמוד אפוא בעדיפות גבואה גם על סדר יומם של הגופים הבינלאומיים והמדינות שבוחרים לתורם למדיניות עניות.

המשמשים חיים את מערכת המוס הוגדרו בעידן ספינות
הקייטור, ואינם מתאימים עוד לעידן האינטראנטי.

הדרישה השנייה מתייחסת לפעולות המתבצעת במדינה א', אולי יכולה להיות מנהלת מרוחק מדינה ב', באמצעות שימוש במערכות מידע טכנולוגיות מתקדמות. יש להכיר בכך שרבים מהמושגים הקיימים חיים ביחס למיסוי בינלאומי, כגון התפיסה שלפיה נוכחות פיזית במקום מסוים מהוות שיקול עיקרי בקביעת חבות המוס, אינם רלוונטיים יותר.

המשמעות היא שעיל מנת ליצור מערכות מס מקיפות, יש צורך במורכבות, ויש להחליט על מספר עקרונות בסיסיים. ראשית, כל המדינות צריכים להחזיק בזכותו לחיבר בגין הכנסה, רווחים, מכירות, מתנות ועסקאות פיננסיות שמקורם בשטחן, בלי קשר לשאלת מיהו משלם המוס. עיקרון זה נקרא בסיסי מקשר למיסוי. פירוש הדבר שגם אם משלם המוס הוא תושב מדינה אחרת, המדינה שבה מתרכחת העסקה חייבת להיות בעלת זכות ראשונה למסות את הכנסה שמקורה בתחוםה.

באופן מסורתי, ואף ראי, מסים מוטלים לפי בסיס המקומות על מכירות, או מנוכים במקור מתשלומיים שהתקבלו מחוץ לשטח המדינה. הראשון חיוני כדי להבטיח הגדלת שווה גם לעסקים מקומיים; השני מחייב את הסיכון לכפל מס מצד אחד ו לבטל את הסיכון לא-מיסוי מצד שני. מסים מבוסס מקשר הם מרכיב חיוני בא arsenel המיסוי הבינלאומי.

גם מיסוי על בסיס תושבות חיוני. על-פי תפיסה זו אדם או חברות הנחשבים לתושבים בתחום שיפוט מסוים מחויבים במס במקומות זה. במצב אידיאלי, הם יחויבו במס על הכנסותיהם בכל רחבי העולם: בסיס העברת כספים שבו הכנסות מחוץ לחייבות במס רק אם הן מעברות למקום מגוריו של האדם מעודד פעילות במקלטי מס. בסיסים טריטוריאליים של מס (המסים רק על הכנסה שמופקת בפועל במסים שבו אדם או חברה הם בעלי מעמד של תושב) - גורעים אף יותר: בסיסים כאלה רק מעודדים את המחזיקים בשליטה על תזרימי הכנסה שלהם (בעיקר אנשים עשירים וחברות גדולות) להעבירם אל מחוץ למדינה שבה הם מתגוררים.

במציאות, מדינה לא יכולה להסתמך רק על מיסוי על בסיס מקשר או על בסיס תושבות. יש צורך בשילוב בין השניים, ולהימנע ממיסוי על בסיס טריטוריאלי. אך גם, יתכן שיעידרשו כלים נוספים כדי למנוע ניצול לרעה של פרצות בחוק. יתכן שיש למסות גם על בסיס אזרחות ליחידים ועל בסיס מאחד לחברות, במקרים בהם להכנסות החיבורים במס יש גoon בינלאומי מובהק. רק באמצעות גישה כזו של "শক্তি" למיסוי ניתן יהיה לפטור את בעיות אי-הצדק במיסוי.

2.6 תחומי שיפוט סודים כגורם עיקרי לא-צדק במיסוי

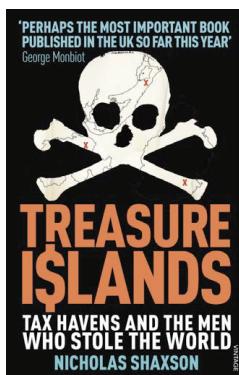
יוטר מכל גורם אחר, תרמו לא-צדק במיסוי תחומי השיפוט הסודיים שחביבים את שגוגם לבנקאים, לערכיו דין ולרואי חשבון המעווניים להרוויח משימוש בפרקטיות המנצלות לרעה את מערכות המס.

תחומי שיפוט סודים הם במובנים רבים מקומות בדויים. כМОון שיש מקום פיזי שנושא את שמו, אבל לפועלות המתבצעות בתחוםי שיפוט סודים יש מאפיין מסווקן: העסקאות הנרשומות בתחוםם אינן מתרחשות בתחום השיפוט הסודי בו מתבצעת החשבונאות. עסקאות אלה מתקיימות בפועל במקום אחר, והמונה "מקום אחר" מגדר את המונח "מקלט מס אופשורי" (offshore tax haven). מונח זה אינן מתייחס לאיים קטנים השוכנים באוקיינוסים רחבים, אלא משמעו פשוט "לא כאן". כתוצאה לכך, בתחום שיפוט סודים משתמש בעירק "מקום רישום" אחר לתיעוד העסקה ולביצועה וכורח במידה מסוימת של העמדת פנים.

המשמעות לכל תחומי השיפוט הסודיים הוא שעיל התאגיד הרשם בהם לא מוטלת כל חובה להציג בפני הציבור מידע על ענייני, ובדרך כלל גם לא למשרדי המשללה בתחום שיפוט זה. אף אם ישנה דרישה לדוח על השמות והכتنאות של בעלי המניות ושל המנהלים של החברה הרשומות בתחוםם, לרוב לא תהיה זו דרישה להשווות אותם לציבור, אלא לכל היותר להציג את שמות הממוניים מטעם. מונונה הוא אדם ששולם לו סכום כסף קטן בתמורה לכך שיציג עצמו כדירקטור בחברה באופשורי, כשהלעשה אין לו שום מעורבות אמיתית בפעולתה.

כדי להויסיף לאוירה זו של סודיות ומלאות, חברות רבות באופשורי נמצאות בבעלות של נאמניות. נאמניות אלה עצמן הוקמו באופשורי, בדרך כלל במקומות שונים ממקום החברה שבבעלותן. הנאמנים אשר מונו לאמניות אלה (ועל פי רוב הם גם הממוניים) ממקמים בדרך כלל בתחום שיפוט סודי שלישי. כדי להויסוף עוד על מרכיבות זו, חשבון הבנק של החברה או של הנאמניות עשוי להיות ממוקם בתחום שיפוט סודי אחר נוסף. בתעשייה ההתחממות מתשלום מס מקובל להשוב של שילוב של שלושה תחומי שיפוט סודים או יותר בקונסטרוקציה משפטית שטרתת להעלים מס יקשה מאוד על רשותו המס להוביל באממת מה קורה, וכי למעשה ממעשה מרוחח מקרים של קונסטרוקציות אלה.

קריאה מומלצת:

"**אומרים שהMASTER HIDDEN בכרפת נפל במאה ה-18 כי המדינה העשירה ביותר באירופה שפטרה את אצילה מתשלומי מס, לא הצליחה לשלם את חובותיה. כרפת הפכה להיות [...] מדינה כושלת. בעולם המודרני, האצלים לא צריכים לשנות את החוקים כדי להתחמק מאחריות: הם פשוט מעבירים את פעילותם למקום באופשורי.**"

ניקולאס שאקסון, איי המטמון, 2011

3. שחקני מפתח בא-צדק בימי

העשור האחרון פועלת החברה האזרחית לגיאס תמכה פוליטית להתמודדות עם שיטות להעלמת מס באמצעות העלאת הנושא על סדר היום הבינלאומי.

3.1 מקורותיה של תעשיית הימנעות מתשלום מיסים

התופעה של "מקלטי מס באופשרו" החלה ככל הנראה בארה"ב בסוף המאה התשע עשרה, כאשר מדיניות כמו ניו ג'ריי ודלאור הבינו שהן יכולות לפותת עסקים מדיניות משגשגות יותר להירשם בשטחן, בתמורה לקבלת הטבות מס. באופן בלתי נתפס, על אף שהטהילה החלה זמן כל כך, הדמיון של מהלך זה לרבות מהפרקטיות המודרניות של מקלטי מס, נותר על כנו.

נראה, כי השימוש הרשמי הראשון במקלטי מס התחיל בתחילת המאה העשרים באימפריה הבריטית, כאשר אנשים עושים ח halo להשתמש בנאמניות באופשרו (כמו אי התuala הבריטיים) במטרה לנצל לרעה את ההפרדה הקיימת בבריטניה בין מסוי עלי-פי תושבות לבן מסוי עלי-פי מעמד של 'בית קבוע' (Domicile) ניצול לרעה זה בעמashi סיבות: הראשונה היא התפשטות האימפריה הבריטית, ועמה גם התפשטות ההון הבריטי; השנייה היא עליית שיעורי המס במהלך העולם הראשונה.

בשנות ה-20 של המאה שעברה, יצירה בריטניה דרכיהם חדשות להתחמקות מתשלום מס על הון שנitan לנידוי בעולם. קדמה לכך פסיקת בית משפט בבריטניה לפיה חברת שהתאגדה בבריטניה אינה כפופה למס בבריטניה, אם מועצת המנהלים שלה מקיימת את פגישותיה במדינה אחרת ואם היא מתחייבת שככל עסקיה מתבצעים בחו"ל. כך, בבת אחת, נוצר הרעיון של הפרדת מקום ההתאגדות של חברה מחוותה לשלה מס. מושג זה שרד בחוק הבריטי עד 1990, ובמהלך התקופה שבה עמד בתקפו, הפרק לבסיס לפעולתם של רוב התאגידים הפועלים במקלטי המס ברחבי העולם.

הרעיון להפריד את החובה לשלם מס ממקום התושבות של הנישום הוחל גם על יחידים בשנות השלוישים של המאה העשרים, כאשר שוויין הchallenge להציג תושבות לאנשים בעלי יכולת נידות ברחבי העולם, ודרש מהם רק לשלם סכום קבוע של מס בשנה, שהוסכם מראש, שאינו משתנה בהתאם להכנסה, וشرطיו לא צריכים להיחשף. מושג זה הועתק באופן נרחב.

לוגון חברת גугл: "אל תהיה רשע", איננו מתישב עם העובדה שגוגל קיצזה במיסיה בשיעור של 3.1 מיליארד דולרים, תוך שימוש בטכניקה שמעבירה את מרבית רווח החוץ דרך דרך אירלנד והולנד לבرمודה.
הסתה ההכנסה של גугл, הכרוכה בשימוש באסטרטגיות המוכרות בשם "איiri כפול" ו-"סנדוויץ' הולנדי"
סיעה להפחית את שיעור המס של גוגל בחו"ל ל-2.4 אחוזים.

אי-צדק בימי אינו מקרי. הוא בדרך כלל תוצאה של תוכנן קפדי ומכוון, במיוחד במקורה של תעשיית ההתחמקות מתשלום מס. משאביהם עצומים מוקדשים לתעשייה זו שכן הרוחיות של הימנעות מתשלום מס גבוהה בהרבה מזו של מרבית הפעולות העסקיות של השירותים הפיננסיים עצם.

להלן השחקנים העיקריים שמקדמים אי-צדק בימי:

- רואי חשבון;
- שורכי דין;
- בנקים;

- תאגידים רבים לאומיים;
- ממשלוות של מקלטי מס;
- משתמשים ייחודיים.

להלן הגופים המנסים להילחם בבעיה:

- הארגון לשיתוף פעולה כלכלי ולפיתוח (OECD);- האו"ם;
- האיחוד האירופי;
- G20;
- רשות מס לאומיות;
- החברה האזרחית.

גם לגופים בינלאומיים אחרים כגון קרן המטבע הבינלאומית (IMF) וה-FATF (Financial Action Task Force) יש תפקיד בויסות הלבנת ההון והפעולות הנלוות לה בתחום שיפוט סודים.

נכון להיום, הגורמים העיקריים אי-צדק בימי מנצחים במאבק, שכן הגלובליזציה והקדמה הטכנולוגית מקלים על אנשים לעשותים ועל עסקים להימנע מתשלום מסים. זו הסיבה לכך שארגוני החברה האזרחית ברחבי העולם חייבים להתרבע כדי להתמודד עם בעיה זו. ואכן, במהלך

כל אחת מהפירמות הנזכרות לעיל מעורבת בקידום פעילותם של תחומי המשפט הסודים. Y&P, EY, PwC ובויער KPMG זכו לביקורת קשה על כך שקידמו באלה"ב את מכירתם של "מצרי מס", הaggerת ועדת המשנה לחקירה של הסנאט האמריקני בשנת 2003. הוועדה קבעה כי חלק ממוציאים אלה היו בלתי חוקיים. היא גם מצאה כי KPMG הרוויחה, ככל הנראה, לפחות 180 מיליון דולר ממכירתם של כמה מוציאי מס כאלה, וכי ככל מוציאי המס שנמכרו על ידי עתידاجر אוובן הכנסות מצער במשרד האוצר האמריקאי בגובה של כ- 85 מיליארד דולר. KPMG ספגה בשל כך קנס כבד.

Deloitte זכתה אף היא לביקורת נוקבת מהסנאט האמריקני על השירותים שספקה לחברת אונרנו. אונרנו הכריזה על רווחים של 2.3 מיליארדי דולרים בין השנים 1996-1999, אך לא שילמה מס. היא הקימה קבוצה של 3,500 חברות להשגת מטרה זו, כאשר לפחות 440 מהן היו רשומות בא"י קיימן בלבד.

ביקורת על התנהלותה של KPMG הובעה גם על ידי בית המשפט באלה"ב בגין לתקידה ביצירת תכניות חיסכון במס רווחים של 2.3 מיליארדי דולרים בין השנים 1996-1999, אך לא שילמה מס. היא הקימה קבוצה של 3,500 חברות להשגת מטרה זו, אשר כונו על ידי לאחר מכן כהסדרים מלאכותיים לירשי, אשר כונו על ידי KPMG "ראיה הנולד בניהול". לאור היכישון העצום של WorldCom, ניתן לומר כי לראיית הנולד הוז בניהול לא היה ערך רב.

הריאות ביחס להתנהלות הבaltı הולמת של פירמות אלה לא הגיעו מארה"ב בלבד. בשנת 2005 פרעם בית המשפט האירופי לזכק חוות דעת בתכנון מס שוקן על-ידי KPMG לצורך הימנעות מתשלום מס מקרים ומע"מ בריטניה. בספרות השיווקית שפרטמה לקידום תכנון המס הנ"ל, ידודה KPMG כי דעה שרשויות המיסי בריטניה יראו בתכנון המס "התהמקות בלתי מקובלת מתשלום מסים". למרות זאת, KPMG שיווקה אותן כתכנון מס לקוחות חדשים. חוות הדעת של בית המשפט קבעה כי תכנון המס של KPMG היה בבחינת ניסיון לא ראוי להימנע מתשלום מע"מ.

בשנת 2004 הייתה Deloitte מעורבת בתכנון מס עבור המשרד הלונדי של דוטישה בנק (Deutsche Bank) שמרתתו לאפשר לבנק להימנע מתשלום מס שכר ודמי ביטוח לאומי בשווי של כ- 92- 95 מיליון ליש"ט על הבונוסים של העובדים. תכנון המס, שהוא קרור ברישום קונסטרוקציות משפטיות בא"י קיימן, נපאל בינואר 2011 על-ידי בית הדין לימים בריטניה. השופט ויליאמס, ששימש כನשיא בית הדין בתקופה זו, מצא כי "התוכנית בכללותה ובכל היבטיה נצירה ונואמה אך ורק למטרות הימנעות מתשלום מס".

הسنטור קREL לION (יו"ר ועדת המשנה של הסנאט האמריקני) סיכם את התופעה שכבה ספק שירותים פיננסיים יוצרים מרכיבות מלאכותית במטרה להגדיל את הסודיות, כתופעה של 'עינויים מזוגגות':

תרומה ש惋זרית גדולה נוספתiae-צדקה במיסוי היא הסודיות הבנקאית, מושג שפותח בזמן המהפהה הצרפתי (לטובת האצולה הצרפתי), והפרק להיות מעון בחוק השווייצרי-ב-1934. המהאלר השווייצרי לא היה, כפי שנוהג לטען, ניסיון לשיער יהודים גרמנים להסתיר את נכסיהם מהאנצחים, שכן זה לא היה נושא ממשמעות-ב-1934. המהאלר נוצר בתגובה לשערוריית מס צרפתית שנה או שנתיים קודם לכן, כאשר התפרנסה בצרפת רשותה שנות ארוכה של אזרחים צרפתים בולטים שהשתמשו בשוויץ להסתורת הכנסותיהם מרשותם המש הצרפתיות. השווייצרים הגיבו לפרשיה בהעברת חוקי הסודיות הבנקאיות שלהם כדי להגן על זכות מעליימי המם מחוץ לגבולות שוויך.

3.2 רואי החשבון

חלקים של רואי החשבון בקידוםiae-צדקה במיסוי הוא האגדול ביותר. חלק גדול מהתכנים שיצר את הסביבה הנווכחית שלiae-צדקה במיסוי התarahש בתוך הסביבה המஸחרית והמשפטית הבריטית, שבה דוקא רואי החשבון, ולא עורך דין, ניצבים בחוד החנית של תחום ייעוץ המס. בהתאם הדרגתן, התארגנו רבים מראוי החשבון במסגרת חברות או שותפות, כשהם מונעים בעיקר מهزצן לצבע ביקורת לדוחות וכוספים של לקוחותיהם - תאגידים רבים לאומניים - בהתאם לחוקים של רוב המדינות המפותחות.

לאחר התאגדויות ומיזוגים רבים, ולאחר ההתמזות של משרד רוה"ח ארטור אנדרסון (Arthur Andersen) בשנת 2002 בעקבות שערוריית אונרנו, פועלות כיום (מושגים לפי גודלן):

- PriceWaterhouseCoopers (PwC) (מייצגת בישראל על ידי קסלמן וקסלמן);
- Deloitte Touche Tohmatsu (מייצגת בישראל על ידי דלויט, בריטמן, אלמגור, זהר);
- KPMG (מייצגת בישראל על ידי סומר חייקין);
- Ernst & Young (מייצגת בישראל על ידי קויסט, פורר, גבאי את קסירר).

פירמות אלה מייצגות יחד הכנסות שנתיות בהיקף של כ- 110 מיליארדי דולרים. מחקרים מראים כי כל אחת מהן פועלת במלעלה מ-130 תחומי שיפוט שונים. לפירמות הללו, נוכחות משמעותית בכל תחומי המשפט הסודיים המרכזים שנסקרו על-ידי NJT במסגרת מרד הסודיות הפיננסית. לפירמות הללו מרד הסודיות הפיננסית. לפירמות הללו, נוכחות משמעותית בכל תחומי המשפט הסודיים המרכזים שנסקרו על-ידי NJT במסגרת מרד הסודיות הפיננסית (לפרטים נוספים ראו: <http://www.financialsecrecyindex.com/> כמו גם במקלטי מס נוספים. מחקר של NJT חושף מתאם ניכר בין רמת החשאות של תחומי שיפוט מסוים לבין נוכחות של הפירמות האלה.

בשל כך, על פירמות אלה מוטלת אחריות מיוחדת לבצע את המהלים הבאים:

- לחודל מתמיכתן בשימוש במקלטי המס;
- להפסיק לקדם תכוננו מס המוגדים לרוח חוקי המס;
- להפסיק לקדם מדיניות מסוימת שבגירה את אי-הצדקה במיסוי.

ושלחן חובה נוספת: חבריון שליטים במרבית ההנחות של המוסדות המקצועים להכרת רואי חשבון ברחבי העולם, אלה מקדמים, בין היתר, "קיים אטיות של התנהגות". מחקר של NJT לא מצא ולא קוד אתי אחד המגן את השימוש בתחום שיפוט סודי או את התחממות מתשלום מס. לאור מעמד המיחס, על ארבע הפירמות הגדולות של רואי החשבון מוטלת החובה לתמוך בשינויים באתיות של מקצוע ראיית החשבון לטובת אישור על פעילותות אלה.

3.3 ערכיו דין

עורכי דין מילאו את התפקידים הבאים ביצירת אי-צדקה במיסוי:

- ערכיו דין כתבו את החוקים שאפשרו אתימושו של חלק גדול מאי-הצדקה במיסוי;
- ערכיו דין ביקשו לאכוף כללים אלה;
- ערכיו דין השליטו אקלים שבו מקובלת הגישה לפיה חייבים לפעול בנגדו לכליל המס כל עוד הפעולה:
  - היא בהתאם לחוק (למרות שזה לא נכון);
  - עמדת בצדיקות של בעלי המניות (אם כי בעלי המניות לא נשאלו אם זהה הדרך שבה הם רצים שעסוקיהם יתנהלו);
  - אינה מפירה את כללי הסודיות שערכיו דין עצם ניסחו ברבים מתחומי השיפוט הסודים);
- ערכיו דין כותבים חוזים מסחריים שימושיים את השימוש במקלטי מס ואת הצורך בסודיות כחלק אינרנטי מהפעולות;
- ערכיו דין בדרך כלל יוצרים את שטריו הנאמנות ואת המסמכים המשפטיים הנוספים שמאפשרים את אי- הצדקה במיסוי;
- ערכיו דין פועלים כדירקטוריים ממונים ובבעל מנוניים, או שהם מספקים את השירותים עבור בעלי התפקידים אלה.

בדומה לראי חשבון רבים, יש גם ערכיו דין המעדיפים להימנע משימוש בעולם מקלטי המס. מרובה הצעיר זה לא

"לרוב קשה להעמיד לדין מקלטי מס פוגעניים. חומר המסוריות של פשעים כמו טורר, רצח והונאה הוא גלי. מקלטי מס פוגעניים, לעומת זאת, הם לעיתים קרובות בבחן *Over My Eyes Glaze (MEGOs)*, מונח שמשמעותו "עיני מזוגגת". אלה שרקחים את הקשרים הללו מסתמכים על המורכבות שלהם כדי להתחמק מביקורת ונדען ציבור".

ה גם שפירמות רואי החשבון אין פועלות לבדוק בקידום תרבות של הימנעות מתשלום מס, או בהצעה לשימוש במקלטי מס, הן נשאות באחריות מיוחדת לכך מכמה סיבות:

- גודל מצביע על כך שהן שולטות במקצוע ראיית החשבון בעולם;
- הן כה גדולות, עד כי כישלון נסוף שלהן משמעו ששוק ביקורת הדוחות הכספיים בעולם יקרום בשל מחסור בפירמות רואי חשבון שכוכבת בצע את היוקרה העבודה הקיימית. עקב כך, הן תובעות לעצמן זכויות מיוחדות, אך נראה כי אין מכך בחובותן לחברה בכללותה בתמורה למעמד מיוחד זה. התפיסה כי הן 'גדולות מדי מכדי ליפול' חלה ביחס לפחות לפירמות אלה ממש כפי שהיא חלה על בנקים (וכיוון, בשנת 2008 תפיסה זו התבקרה כמעט לגמרי לגבי האחרנים, עם פרוץ המשבר הפיננסי העולמי);
- פירמות אלה מתחדרות בקידום הרעיון של אחריות חברתית תאגידית, ולא ספק מזהות את ההצדמנויות להרוויח מקידום הנושא, אך אין מודות בכך שבעצם הסיווע שהן מספקות לתאגידים להימנע מתשלום מסם, הן, למעשה, מקדמות חוסר אחריות תאגידית;
- על אף שהן נמנעות מליתול חלק בתכנוני המס האגראטיביים יותר שמתבצעים בתחום השיפוט הסודיים בעולם, נוכחות הפיזית במקומות אלה מספקת לתחומי השיפוט הללו מעתה של לגיטימציה שהם אינם זכאים לו;
- פירמות אלה שואפות להיראות כמעוזים של הציבור, על-ידי כך שהן תומכות לעיתים קרובות באמנות, אקדמיה, ואפיילו במכונים של אתיקה, אך הן גם נוקטות צעדים קיצוניים כדי להתחמק מבדיקות פועלתן. KPMG לדוגמא, פועלת מקום סודי בשווייץ; הפעולות הבינלאומית של PWC מסתתרת מארגוני חברה עלומה בלונדון, שטוענת שאין לה כל הכנסה אך היא זו שאחריות על אתר האינטרנט העולמי של הפירמה. הפירמות הללו אמנים מפרסומות דוחות, אולם היה זה מהלך שנכחעה עליהם ושמישם על-ידי רק בשנים האחרונות, והנתונים שהן מציגות בדוחות אלה בהחלט לא מספיקים כדי לרדת לעומקה של פעילות מסחרית בהיקפים בהם היא מתבצעת;
- פירמות אלה משתמשות במעמד המיחס כיעוץ ממשלה במטרה לקדם את האינטראיסם שלהן עצמן ושל לקוחותיהן.

3.5 תאגידיים רב לאומיים

בקרוב הגופים אשר מקדמים א-צדק במיסוי שמור מקום מיוחד לתאגידיים הרבים לאומיים, וזאת עקב מספר סיבות:

- תאגידיים אלו אמורים להיות בין משלמי המסים הגדולים ביותר, אך לעיתים קרובות מדי הם מתחממים מתשלים מסים ברוב המדינות שבהן הם פועלים;
- יותר מכל משלם מסים אחר, באפשרותם לנצל לרעה את מערכות המס בעולם, והכל תוך היינוחה למילוי הכתובה של חוקי המס;
- על התאגידיים הרבים לאומיים אחריות מיוחדת לשלם את המסים שהם חיבים במדינות שבahn הפיקו את רווחיהם. עם זאת, ישן הוכחות חותכות לכך שהם לא עושים זאת. במקרה זאת, התאגידיים הרבים לאומיים טוענים כמעט זאת: ההזדמנות כי:
  - מס הוא עלות;
  - עלויות יש למצער;
  - חובתם לבני מניותיהם מחייב אותם לנוהג כך;
  - כתוצאה מכך הם חייבים להימנע ממש כל אימת שניתן.

אליהם טיעונים מניפולטיביים. ראשית, מס אינו עלות ורואי חשבון מדגימים זאת כשם מכיריהם על רוחם לפני מס בדוח הרוח והפסד, ורק בהמשך מראים חלקה של הרוח, האחת עבור מסים, והשנייה – לחולקת דיבידנדים שימושיים לבני המניות. המס החל על רוחם החברה אינו מתואר כעלות בשום היבט החשבונאי מקובל. בדומה לדיבידנד, יש לראות בו בבחינת החזר למחזיקי עניין מתוך הרוח שגרפה החברה.

בהמשך לטענה כי מס אינו עלות, הרי שאין להסיק כי צריך לצמצם את עלות המס בחברה. ההצעה זו עולה בקנה אחד עם חוק החברות ברוב מדינות העולם. החוק מגדר ברוב המקרים שחברה חייבת להיות מונוהלת לטובותם של בעלי המניות. במקרים רבים חובה זו מלאה גם בדרישה להביא בחשבון גם את האינטרסים של מחזיקי עניין אחרים. בכלל מקרה, אין ספק שהחוק אינו מחייב את החברה לבצע את הפעולות הבאות:

- לפעול בניגוד לרוח החוק;
- להסתכן בעבירה על החוק;

ניתוח מפורט של 50 הבנקים הפרטיטים הבינלאומיים המוביילים בעולם, מגלה כי בסוף שנת 2010 הם ניהלו יחדיו למעלה מ-21 טריליאון דולר, שהושקעו בנכסים עבור לקוחותיהם הפרטיטים, לרבות באמצעות שימוש בナンיות ובקרטנות. כמעט כל לקוחותיהם היו מעורבים בפעילויות ל'צמצום' חובות תשומלי המס שלהם.

נכון לגבי המיקזע בכללות, ורבות מהפירמות המשפטיות הגדלות מעורבות במידה רבה בפיתוח קונסטרוקציות משפטיות שמנצלות לרעה את מערכות המס. הטענה זו חלה בעיקר על חברות מעגל-ה-ים 'Offshore Magic-Circle' של משרד עורכי דין, שלא רק מקדים תכוניים מס ארגשיים עבור לקוחותיהם, אלא גם מעצבים באופן פעיל את הרגולציה של תחומי השיפוט הסודיים בהם הם פועלם.¹¹

3.4 הבנקים

עולם השירותים הפיננסיים הפועל באופןר והשימוש לרעה של מערכות המס תלוי בנסיבות של בנקים מרכזיים בתחומי השיפוט הסודיים שבאפורו. ניתוח מפורט של 50 הבנקים הפרטיטים הבינלאומיים המוביילים בעולם, מגלה כי בסוף שנת 2010 הם ניהלו יחדיו למעלה מ-21 טריליאון דולרים שהושקעו בנכסים עבור לקוחותיהם הפרטיטים, לרבות באמצעות שימוש בナンיות ובקרטנות. כמעט כל לקוחותיהם היו מעורבים בפעילויות ל'צמצום' חובות תשומלי המס שלהם.

הבנקים נוטים להתקבץ במקלטי מס הסמכים למדינות שבהם הם פועלם. כך למשל, איי קיימן מושכים בנקים מדרום אמריקה, ואילו בברמודה ובאי הבראמס יש נוכחות גודלה יותר של בנקים מארה"ב. בא"י התעלה יש ייצוג בריטי ואירופאי חזק, ובאזור הפסיפיק ניתן לראות יותר בנקים אוסטרליים וכן זילנדים.

אנשים משקיעים את כספם בנקים הפועלים באופןר, כיוון שהם מכירים את שםם וסוכנים עליהם. ללא בנקים אלה הפועלים בדרך זו, עולם השירותים הפיננסיים באפשרות לא יכול היה להתקיים. ללא הסודיות הבנקאית שבה תומכים הבנקים הללו, ניהול מערכות המס בעולם היה זויל יותרiesel יותר באופן משמעותי. מסיבה זו, כל הבנקים הרב-לאומיים המוביילים, ללא יוצא מן הכלל, ממלאים תפקיד מרכזי בעולם מקלטיהם המש באפורו.

הבנקים משחקים תפקיד משמעותי בעולם של ההימנעות מתשלים מס וההתמחות הארגשית מתשלים. על-פי דיווחים רשמיים שפורסמו בארה"ב, עולה כי בנקים מרכזיים רבים ממנים ביודען ביצוע של תוכניים מושגים רבים במקומות ייחודיים כמו בברמודה או באיי ארגטיטים. Deutsche Bank, למשל, ציין כבנק שמיון KPMG, JP Morgan Chase ו-Citigroup זכו ל嬖ורות בגין תפקידם בכישלון אנרכו, לרבות המימון שיטיפקו באמצעות שימוש בקונסטרוקציות משפטיות באפורו.

11 <http://www.tackletaxhaven.com/2012/02/offshore-law-firm-boasts-of-its-conflicts-of-interest/>; (accessed 16.2.2014)

בתחום שיפוט סודים כמו אוסטריה, לוקסמבורג ושווייץ הטעיה היא בהיעדר עניין פוליטי. OECD והאיחוד האירופי ניסו לפעול נגד כמה מהמדינות הקטנות יותר אשר מנצלות לרעה את מערכות המס בעולם באמצעות שימוש בפרקטיות מסוימות, אולם לא-OECD ואך לא האיחוד האירופי הצילו להעניש את המדינות החברות בהן כאשר הן בחרו לנקטו אותה מדיניות.

חשוב ביותר לגבש גישה עקבית כלפי פרקטיקות מסוימות, לרבות אלה המטלות שיעורו מס נמוכים, נמנעות מהחלפת ניכוי מס במקור על תושבי חוץ ומסרבות לבצע חילופי מידע בענייני מס עם מדינות אחרות. האחריות לכך צריכה לחול על כל המדינות המשמשות מקלט מס, קטנות כגדלות, מפותחות ומתפתחות, ללא יוצא מן הכלל, אבל על אחת כמה וכמה על המדינות העשירות, ששימור מערכותיהן הנוכחיות גורם לעשייה על חשבן האנשים העניים בעולם.

3.7 משכמי מס

עולות מס מהסוג שתוארו לעיל לא היו מתרחשות לאנשים המבוקשים לנצל את המערכת. בעודם אידיאלי אפשר היה לקוות שפניה להיגיון ולטוב המצו באדם הייתה מرتעה את אלה המשמשים במקלטי מס ובשיטות אגרסיביות אחרות לתכנן מס. במציאות, לעומת זאת, בכל מקום שבו קיימת הזרמת כלשהי, היה מי שניצלה לרעה.

לאור זאת, ההמלצות שיוצגו בהמשך הדוח יתמקדו בפעולות הבאות:

- הפסיקת השירותים הפיננסיים שמספקות מדינות המהוות מקלט מס;
- הערמת קשיים על האפשרות ליהנות משימוש בשירותים אלה;
- הטלת עונשים שירתיעו גם את מי שrank שוקל להשתמש בשירותים אלה.

- להסתיר את פעילותה מפני בעלי המניות;

- לערער את מערכות המס הלאומיות ולעוזד את תופעת הטרומפיסט' ביחס לשירותים הממומנים על ידי הציבור.

כמו כן, אין גם כל ראיות לכך שתאגידיים רבים לאומיים ויעשיים שליהם התייעזו עם בעלי המניות בעניין זה. כאמור, יהיה זה הוגן להניח כי בעלי מנויות רבים שמשקיעים בקרנות פנסיה, קרנות נאמנות ותכניות חיסכון, שם למעשה הבעלים (גם אם בעיפוי) של רוב מנגנון התאגידיים הרוב לאומית, לא היו רצויים שהחברות האלה תמצערנה את חבות המס שלהן, ובפרט כאשר הפעולות הכרוכה בסיכוןים כגון:

- חוסר חוקיות (כמו ביחס לחלק גדול מתכוננו המס);
- תשלום מוקדם למדינות מתפתחות (כמו במקרה של שימוש לרעה במחירים העברתיים);
- נזוף מחירי מנויות לטוווח קצר באופן מלאכותי (כפי שקרה כתוצאה מתשלומי מס נמוכים);
- הטלת תשלום מסים גבוה יותר על שאר החברים בקהילה.

3.6 תחומי שיפוט סודים

בתחום שיפוט סודים תורמים להפרת חוסר האיזון בחלוקת ההון בעולם ומערכות פיתוח בר-קיימא.

חלק מהמדינות העשירות המעורבות בפעולות זו לכבודת לא מצוי בדילמה שיצרו לעצמן. במקרים כמו אי קיימן וגדרי חלק ניכר מהכלכלה (יותר מ-50 אחוזים) תלוי בתעשיית השירותים הפיננסיים הללו. אילו פעילות מקלט המהוות נוצרת, הכלכלה שלהן הי קורסות תוך זמן קצר. עם זאת, הממשלה הלכו קטנים ועלות התמיכה הכלכלית בהם בעבר לצירת כללה גלובלית רוחנית יותר היא עצומה ביחס לעליות שהם מטילים על הכלכלה העולמית.

חשוב ביותר לגבש גישה עקבית כלפי פרקטיקות מסוימות, לרבות אלה אשר מטלות שיעורו מס נמוכים, נמנעות מהחלפת ניכוי מס במקור על תושבי חוץ ומסרבות לבצע חילופי מידע בענייני מס עם מדינות אחרות.

תיבה 4 : תחומי שיפוט סודים עם ציון סודיות העולה על 60 (לפי סדר אלפביתי)¹²

מקור: אינדקס סודיות פיננסית 2011

תחום שיפוט	ציון סודיות	תחום שיפוט	ציון סודיות
ליבריה	28	אנדרורה	1
ליכטנשטיין	29	אנגוניליה	2
לוקסמבורג	30	אנטיגואה וברבודה	3
מקאו	31	ארובה	4
מלזיה (לבואן)	32	אוסטריה	5
האיים המלדייביים	33	בהאמה	6
איי מarshal	34	בחריין	7
מאוריציוס	35	ברבדוס	8
מנונקו	36	בליז	9
מונייטראט	37	ברמודה	10
האנטילים ההולנדיים	38	בוצואנה	11
פנמה	39	אי הבתולה הבריטיים	12
פייליפינים	40	ברוני	13
סמואה	41	אי קימן	14
סן מרינו	42	אי קווק	15
סיציל	43	קורסטה ריקה	16
סינגפור	44	הרפובליקה הדומיניקנית	17
סנט קיטס ונוויס	45	גאנה	18
סנט לוסיה	46	גיברלטר	19
סנט וינסנט והגרנדינים	47	גרנדי	20
שווייץ	48	גואטמלה	21
אי טרקס וק'יקוס	49	גרנדיז'	22
אייחוד האמירויות הערביות (דובאי)	50	הונג קונג	23
אורוגוואי	51	האי מאן	24
אי הבתולה של ארה"ב	52	יפן	25
ונואטו	53	ג'רזי	26
		לבנון	27

אוסטריה, גרנדי, האי מאן, יפן, לוקסמבורג, איי הבתולה
של ארה"ב

70-61

אנדרורה, אנגוניליה, ארובה, בחריין, ברבדוס, בוצואנה, קימן, אי קווק,
דומיניקה, דובאי, גאנה, גיברלטר, הונג קונג, ג'רזי, לבואן, מאוריציוס,
מנונקו, פיליפינים, סן מרינו, סינגפור, סנט וינסנט והגרנדינים,
שווייץ, אורוגוואי

80-71

אנטיגואה וברבודה, אי בהאמה, בליז, ברמודה, אי בתולה בריטיים, ברוני,
דראסלם, גרנדה, גואטמלה, לבנון, ליבריה, ליכטנשטיין, מקאו, אי מarshal,
מונייטראט, האנטילים ההולנדיים, סמואה, איי סיישל, סנט קיטס ונוויס, סנט
לואיז, אי טרקס וק'יקוס, וונואטו

90-81

האיים המלדייביים: חשאים במיעוד

11-100

12 מתוך 73 תחומי השיפוט הסודים שנבחנו במסגרת מדד הסודיות הפיננסית 2011 של NJT,33 תחומי השיפוט המופיעים בטבלה הם אלה אשר צוין הסודיות
שקיים בגובה מ- 60. לפירוט נספף ראו : [http://www.financialsecrecyindex.com/](http://www.financialsecrecyindex.com;); (accessed 16.2.2014)

4. גופים העוסקים בסוגיות מס גלובליות

- (א) זהותו של האדם הנבדק או הנחק;
  - (ב) פירוט המידע המבוקש;
- (ג) מטרת המס שבಗינו נמסרת הבקשה;

(ד) העילה לסבירה שה מידע המבוקש קיים בתחום השיפוט אליו הופנתה הבקשה;

(ה) ככל שידוע, שמו וכתוותו של כל אדם שעיל-פי הסבראה מהזיך ברשותו את המידע המבוקש.

TIEA מספר הבקשות שהועברו ואלו במסגרת הסכמי ה-TIEA הוא נמור: לאחרונה הודתה ג'רי Ci מאז 2005 - השנה בה החלה להשתתף בהיליך זה- עלייה לספק עדין לעלה מ-100 פרטיאי מידע.

הסיבה למספר הנמור של הבקשות למידע טמונה בקשהים המוטלים על המדינות המבוקשות. החשאיות הרבה במקלטי המס נובעת מהחוקים עצם, כגון אלה המסדרים סודיות בנקאית, או משילוב של הקמת ישות משפטית ושירותים מקצועיים שנועד להבטיח כי פעילותם של משתמשים בהם תישאר מעורפלת. כתוצאה לכך, למשל, כמעט בלתי אפשרי לקשור בין חשבונות הבנק המופעלים לעיל-ידי חברת נשאלת עיל-ידי נאמנות לבן משלם מסומים בתחום שיפוט אחר עשוי להיות יוצר הנאמנות או הננהנה שלה. בפועל, להסכם ה-TIEA יש ערך מועט, אם בכלל, כי במקרים רבים מדי 'האקדח המעשן' הנדרש כדי להציג את בקשת המידע אינו קיים או שלא ניתן ליצור אותו בהתאם לנורמות הנדרשות עיל-ידי בתו המשפט הפעולים בתחום השיפוט הסודיים. לפיכך, המודול "על פי בקשה", עליו מבוססים הסכמי ה-TIEA, נחשב לכישלון.

המצב נעשה גרווע אף יותר כאשר ה-TIEA קבע ב-2009 כי תחומי שיפוט סודיים ייחשבו כעומדים בסטנדרטים הבינלאומיים של שיקיפות המשפטים המהם, אם יחתמו על שנים עשר הסכמי TIEA בלבד, על אף שבפועל יש כ-200 רשותיות מס בעולם. במקרים רבים תחומי שיפוט סודיים עמדו ביעד זה עיל-ידי חתימה על הסכמים עם מדינות אחרות כמו איי פארו וגרינלנד, או על הסכמים בינויים, באופן שփר עוד יותר את התוכנית השאפתנית של ה-OECD לפארסה.

מאז 2009 מנשה ה-TIEA לאכוף משטר של פיקוח כדי להבטיח עמידה בדרישות הסטנדרטיות של ההסכם לминימע כפל מס (בעיקר בין מדינות גדולות) ושל הסכמי TIEA (בעיקר עם מקלטי מס). עם זאת, ניסיון לאכוף מערכת שהיא פגומה מיסודה אינו אפקטיבי.

הבעיה של אי-צדק במיסוי מונחת על סדר היום של ארגונים רבים ושל קבוצות של החברה הארץ-ישראלית. הגופים המרכזים הפעילים למיגור אי-צדק במיסוי הם אלה:

4.1 הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD)

ב- 1998 פרסם ה-OECD דוח שנקרא תחרות מס Mizikha.¹³ דוח זה הגדיר את הדריכים ל'היו' פרקטיקות מס Mizikha, שרבבות מהן קשורות למקלטי מס, וכן הציג המלצות רחבות היקף לצמצמן. בכר הויסף ה-OECD את קולו לזה של ה-FATF, אשר מאז 1989 מבקר את פעילות מקלטי המס בשל תרומותם לתופעת הלבנת ההון.

החל משנת האלפיים המוקדמות מתרכז ה-OECD בקידום הפורום הגלובלי לשיקיפות וחילופי מידע לצורך מס. פורום זה מנוהה לקדם שיתוף פעולה וחילופי מידע מבקרי, לרבות NJT, טובעים כי הארגון השקיע משאבים רבים מדי בקידום הסכמים בינלאומיים לחילופי מידע בנושאי מס Exchange Information Agreements (ExIEAs) במקומם בפיתוח מנגנון אוטומטי לחילופי מידע בנושא המס.¹⁴

בין השנים 2001 ל-2009 ניסיוניותיו של ארגון ה-OECD להתמודד עם מקלטי מס נתקלו בקשימים מהותיים שמקורם בגישתו התומכת במקלטי המס של משלש נשיא ארה"ב דאס, ג'ורג' בוש. בחירתו של הנשיא אובמה עם התפרצויות המשבר הפיננסי של 2008 שנייה את הגישה האמריקנית לסוגיה זו, ובאפריל 2009, בפסגת ה-G20 בלונדון, התבקש ה-OECD להוביל קמפני חדש נגד שימוש לרעה במקלטי מס.

ה-OECD בחר להוביל את המדיניות החדשה באמצעות ייצירת הסכמים לחילופי מידע (ExIEA). מבנה ההסכם יידין במסגרת משא ומתן עם מקלטי המס בתקופה שבה גראה היה אולי כל התקדמות בנושא קמפני ה-OECD תיחסם על-ידי ארה"ב. צפוי, ההסכם הללו הוכחו כחלשים, מסורבלים ולא יעילים כאמצעי הרתעה נגד העלמות מס.

הסכמי ה-TIEA כוללים פגמים מהותיים במבנה שלהם. הפגם הראשון הוא שחילופי המידע אינם אוטומטיים: המדינה הזקוקה למידע נדרש לבקש. הפגם השני הוא הקשי הניכר בהצגתה של בקשה כזו. בקשה לקבלת מידע לפי הסכמי ה-TIEA, חייבת לכלול את הפרטים הבאים:

13 <http://www.oecd.org/tax/transparency/44430243.pdf>; (accessed 3.2.2014)
14 For more details see: <http://taxjustice.blogspot.co.uk/2012/03/new-study-reveals-serious-flaws-in.html>

European Savings Tax Directive), אשר עסיקה בחילופי מידע על בסיס מגנגן אוטומטי בגין לאחזקות בנקאות ואחרות בין המדינות החברות. יוזמה זו ניצבה אף היא בפני自己 פוליטי ניכר, בין השאר משומם שתחולתה הורחבה גם אל מדינות מעבר לאיחוד האירופי, לשטחי החסות של בריטניה והולנד, כמו גם למדינות שאין חברות באיחוד האירופי, כמו שוויץ וליכטנשטיין.

כדי להבטיח את כוונתה לתוקף של התכנית בשנת 2005, נדרשו מספר פרשות. חלק המדינות האיחוד האירופי, סירבו להשתתף באופן מלא ביוזמה. כתוצאה לכך, שוויץ, ליכטנשטיין וכמה משטחים החסוטים של בריטניה בחרו בתכנית דו-מוסלולית. על-פי הסדר זה, אדם המחזיק בחשבונו במקומות אלה, אבל רשום כתושב המדינה אחרת באיחוד האירופי, יוכל לבחור שלא לחת חלק בחילופי מידע אוטומטיים עם רשות המס המקומית שלו ולהציג רק תכנית של ניכוי מס במקורה. בהתאם נקבע כי הניכוי במקור יעמוד על שיעור של 15%; כו� הוא עומד על 35%. מספר מדינות, כמו מאן וגרנזי הציגו מאוחר יותר למגנון האוטומטי של חילופי המידע, ארכוסטריה, ג'רזי, לוקסמבורג ושוויץ התמידו בסירובו לשתף פעולה.

המצב הנוכחי של דירקטיבת האיחוד האירופי בנושא מס חיסכון רחוק מהוות אידיאלי. האפשרות לניכוי מס במקור מערערת את המנגנון האוטומטי לחילופי המידע, אבל חשוב מכך, ההורה החל רק על חשבונות המוחזקים על-ידי ייחדים. היא אינה מתיחסת לכיספים שמוחזקים בנאמניות ובחברות, אשר מהווים את מרבית הנכסים המוחזקים אופשרו. יחד עם זאת, מאז 2008 פועל האיחוד האירופי כדי להרחיב את היקפה של המערכת הזה, והושגה התקדמות טכנית רבה בסגירת הפערים והפרצות הקיימים.

מאז יצרתם של שני אמצעים אלה, הנהנתה האיחוד האירופי מהתקדמות בשלוש חיזיות נספנות הנוגעות לצדק במיסוי. הראשונה קשורה לשם על עסקאות פיננסיות (FTT - Financial Transaction Tax) העונדת לאיחוד תמיינת של לפחות עשר מדינות חברות, וההסכמה לישם FTT באופן מדיניות קרובה מתميد. מדינות האיחוד האירופי הקשוות לפועלות של מקלט מס, כמו אירלנד ובריטניה, מתנגדות להלן זה.

השניה, הפרלמנט של האיחוד האירופי תומך בדיווח על-פי מדינה, שיתרונותיו מפורטים במקום אחר בדוח זה. חובת דיווח על-פי מדינה עבור תעשיות ההיי-טק והעץ באיחוד האירופי אושרה ב-¹⁵ 2013.

השלישית, האיחוד האירופי מקדם מיסוי מאוחד באמצעות יצירת בסיס מס תאגידי משותף ומאוחד של האיחוד האירופי Common Consolidated Corporate Tax (Base). פעילותו למען אמצעי חיוני זה היא חלוצית ומחזקת את תפקידו בקיומו הצדק במיסוי.

גורע מכך, לחץ של חלקיים מסוימים בקהילה העסקית גרם לאורגן ה-OECD לדוחות את רעיון הדיווח על-פי מדינה (Country by Country Reporting), שכן הוא מזהה (ובצדק) מושג זה כקשר למשפט מאוחד OECD Taxation), שלו הוא מתנגד בתקוף. ה-Unitary taxation (Arm's Length Principle) בקביעת מחيري העברה של רווחים בין המדינות, וזאת על אף הביעות המוכרות שמתעוררות כאשר מנסים לישם בפועל שיטה זו.

כל עוד אורגן ה-OECD לא יפעל לשינוי ממשוני בגיشهו כלפי מקלט מס, חילופי מידע וקביעת דרך אלטרנטטיבית להקצאת רווח בתאגידים רב לאומיים, ימשיך הארגון להוות מஸול בדרך להשגת צדק במיסוי.

4.2 האיחוד האירופי

במהלך שנות ה- 90 זיהה גם האיחוד האירופי בעיות הנבעות מפרקטיות מס מזיקות בתוך גבולותיו. היה זה בלתי הגיוני שהאיחוד האירופי יקדם את רעיון השוק המאוחד בין חברותיו, בזמן שהן מקיימות בינהן תחרות מוד.

הDIRECTIVE בנושא מס חיסכון של האיחוד האירופי מבוססת על מגננון אוטומטי לחילופי מידע בין מדינות וכן הייתה צעד ראוי בדרך למערכת גלובלית המבוססת על מגננון מסוג זה.

בסוף שנות ה-90 נקט האיחוד האירופי שני צעדים כדי להתמודד עם ניצול לרעה של מערכות המס. צעד ראשון, הוא דרש שהמדינות החברות בו ישימו קץ למה שהוא כינה 'משטר מס מודעדים'. כתוצאה לכך, בוטלו חלק ממביי' המשטר האזוריים יותר ששימשו כמה מהמדינות החברות באיחוד האירופאי, כדוגמת אירלנד ומדינת בណקוק (айי-eland) כלכל הכלכלי את המדינות הולנד, בלגיה ולוקסמבורג). צעד זה, באופן יוצא ובכפוף לקוד ההתנהגות של האיחוד והאירופי בנושא מיסוי עסקים, הורחב גם לשטחי החסות של מדינות חברות באיחוד האירופי, לרבות לאי התעלה הבריטיים ולשטחים החסוטים של הולנד.

בלחץ האיחוד האירופי נדרשו גורנזי, האי מאן וג'רזי להציג את אותו שיעור מס לחברות שבבעלויות אזרחיין ולהחברות שבבעלויות תושבי חוץ. הניסיונות של כל תחומי השיפוט הללו לציג לקוד ההתנהגות היו מורכבים, בעיקר הודות למאיצי NJT להשוו את כישלוניהם לשwest. כן. לביסיונות היענות הללו הייתה השפעה דרמטית על מערכות המס של כל שלושת האיים הנ"ל, וכולם חוו משבר תקציב בצוותם כזו או אחרת. יתרה מכך, וביגוד מוחלט להתנהלותו הסטנדרטית של אורגן ה-OECD, האיחוד האירופי הראה כי להציג חיזוני יעיל יכולה להיות השפעה על מקלט מס.

היזמה השנייה שהאיחוד האירופי קידם הייתה הדירקטיבה של האיחוד האירופי בנושא מס חיסכון

¹⁵ <http://publishwhatyoupay.org/sites/publishwhatyoupay.org/files/PWYP%20fact%20sheet%20on%20EU%20Accounting%20and%20Transparency%20Directives%20Nov2013.pdf>; (accessed 3.2.2014)

4.3 האו"ם

- להגביל את יכולתם של רואי חשבון, עורך דין ונותני שירות אחרים למכור תכוננו מס מבלי לחשוף אותם בפני רשות המסים;
- לחזק את שיתוף הפעולה הבינלאומי להתמודדות עם הפרות מס, הן ברמה הרב-צדדית והן ברמה הדו-צדדיות;
- לנקוט פעולות ייעילות כדי להתמודד עם שימוש לרעה במקלטי מס.

אף על פי כן, מדינות רבות וארגוני בינלאומיים נשאים 책임ים לקידום מדיניות המובילה לאי-צדק במיסוי, כגון מדיניות של תחרות מס. ארה"ב ובירטניה, למשל, מדיניות לתחרות מס, כמו גם OECD. הדבר פוגם למעשה, במדיניותות שאימצו במקביל לפיה יש להיאבק בפרקטיות מס מזיקות. על כל הממשלה לאמץ גישה עקבית לעניינים הללו, כך שמחזיבותן לדיני המס תהיה חד-משמעות. על החברה האזרחית ברוחבי עולם להפנות תשומת לב למединיות פגומה זו ולנזק שהיא גורמת.

4.5 החברה האזרחית

החברה האזרחית עוסקת יותר ויותר בעיות של בריאות הגוף, הימנעות ממיס, השתמטות ממיס ותחרות מס, הנפשות כמכשולים לאפשרות לממן באופן שוויוני ובר-קיימה שירותי ציבוריים מתקציב המדינה. הדוח שפורסם על ידי Oxfam בחודש יוני¹⁶ 2000 היה אחד המעניינים להקמת NJT, אשר כאמור, פועלת לשינוי מדיניות המס הבינלאומית. בארה"ב, US Citizens for Tax Justice הגדר לעצמו משימה דומה, אם כי בדגש לאומי.

כאשר NJT הושקה רשמית במרץ 2003, היא הייתה יחידית בהתקדותה בקמפיין בנושא מדיניות מס בינלאומי, ורק מאוחר יותר באותה שנה התברר עד כמה היא הנושא בשולי סדר העדיפויות של החברה האזרחית. כאשר מדינות ה-G8 נערכו ביוני 2003 לועידת הפסגה שלחן בעיר אואיאן שבצראפת, מעל 300,000 בני אדם הפגינו בז'נבה על רקע תמיכתם של כ-3000 ארגונים לא ממשלתיים, ושיתקנו את פועלות העיר. לעומת זאת, כאשר ועדת האו"ם למומחי מס נפגשה בז'נבה ארבעה חודשים מאוחר יותר, NJT הייתהארגון החברה האזרחית היחיד שהשתתף בפגישה.

מאז 2003 מודעות החברה האזרחית לנושא צדק במיסוי גדלה במידה ניכרת. לרשות NJT יש סניפים פעילים באפריקה, אוסטרליה, אירופה, דרום אמריקה, כמו גם צפון אמריקה ומרכז אמריקה, ובכמה מדינות באסיה. כך, בתוך עשר שנים הפרק תחום הצדק במיסוי לחלק מהותי מסדרם הפוליטי.

פקידו של ארגון האומות המאוחדות (או"ם) בנושא המיסוי אינו מאד מוכך. תרומתו הראשונה של האו"ם הייתה לעודד את המדינות החותם על אמנות למניעת כפל מס, כדי להבטיח את ניהול התקין של מיסוי בינלאומי. חבר האומות (The League of Nations) החל בתפקיד זה כבר בשנות העשרים של המאה ה-20. האו"ם היה זה שיפורם לראשה מודל לדוגמא של אמנות למניעת כפל מס, אך מודל זה כבר הוחלף במידה רבה על-ידי המודל של הא-ΟΕCD, ועליו מושבות כיהם מרבית האמנות למניעת כפל מס.

התפקיד השני של האו"ם הוא כマארח של ועדת קטינה היוזעה בשם "ועדת המומחים לשיתוף פעולה בינלאומי בענייני מס". ועדזה זו הוקמה ב-1967 כקבוצת אד hoc של מומחים, ושודרגה למעמד של ועדה ב-2004, בהתאם לרצונו של מצל'ל האו"ם דאז קווי אナン. מדיניות רבות מעוניות בהרחבתה של ועדזה זו כדי שדרוגה לגוף פוליטי בין-לאומי, אך מדינות הא-ΟΕCD מתמידות במאיציהן להסום את יישומן של שדרוג כהה. שלא כמו הא-ΟΕCD, שהוא צוות חשיבה של מדינות עשירות, ועדת המסים של האו"ם פותחה לחולטן לכל המדינות, ולכן יכולה לדרש באופן ליגיטימי את המנדט ליוזג האינטרסים של מדינות אחרות. לוועדה זו יש את הפוטנציאל להרחב בהדרגה את תחומי אחורייה כדי לבצע את התפקיד של רשות מס עולמית (על קר ירחב בסעיף 5 להלן).

4.4 ממשלה

חלק מהממשלה תומכות בפעולות של מקלטי המס. אחרות משקיעות מאמצים רבים במאבק בהם. באופן תמהו, ישן מדינות הופועלות בשני האופנים. לדוגמה, ג'רזי - טריטוריית החסות של הכלור הבריטי - הציגה ב-2005 צעדי מס דרמטיים כנגד השטמטות מסוימות כדי להגביל את אזרחיה שלה, תוך הצעת שירותי מקלט מס לאזרחים של מדינות אחרות.

הדבר מצביע על האופן שבו ניתן לעיראק אם מדינה מקדמת צדק במיסוי או מיישמת פרקטיקות מסוימות בלבד. אם מדינה עקבית בגישה להרים קשיים בפני צודקות. אם שטchet להשתתף בפרקטיות מס מזיקות, וכל מי שטchet להשתתף בפרקטיות מס מזיקות, וכל פועלת לניהול מערכת מס הוגנת לאזרחיה ולעסקים הפעילים בשטחה, כי אז היא פועלת בכיוון הנכון.

במשך שלושת העשורים האחרונים, המגמה ברוב המדינות נתה לכיוון של הגדלת אי הצדק במיסוי, אך ישנים סימנים לכך שטchat זו קרבלה לסתפה. בתגובה למשברי תקציב ולחץ גובר מצד החברה האזרחית, מתחילה הממשלה בנקיטת הצעדים הבאים:

- לכלול בחוקי המיסוי הנחיות כליליות נגד הימנעות מס;
- להחיל עונשים נוקשים על הימנעות מס ועל השתמטות מס;

5. לקראת צדק בMISSIO

- רשימת השמות של כל חברות הבת העיקריות שלהם בכל מדינה או בכל תחום שיפוט בהם הם פעילים;
- דו"ח רווח והפסד בכל מדינה או תחום שיפוט שבו הם פעילים;
- דו"ח מזון מצומצם ודו"ח תזרים מזומנים המפרטים את הנכסים, את חביבות המש ואת התשלומים שהעביר התאגיד.

חשוב כי התאגידים הללו יידרשו לפצל את הנתונים使之 יישמשו לחישוב הרוחן לפני המס, בין עסקאות שביצעו עם לקוחות צד שלישי וספקים לבין עסקאות פנימיות קבוצתיות. המטרות של דיווח על-פי מדינה הן אלה:

- להשוף היכן תאגידים רבים לאומות סוחרים, מתרדים את מכירותיהם, מעסיקים את עובדיהם, מזהירים על רווחיהם, מחזיקים בנכסיהם, מצהירים על המיסים שלהם ומשלמים אותם (או שלא, לפי העניין) – כדי שבעתיד ניתן יהיה לדרוש מהם דין וחשבון על פעילותם ברמת המדינה על בסיס המידע/global עליי הציגו בדוחות;
- להשוף כיצד מסחרם בין חברות הקבוצה לבין עצמן משמש מגנון להסתת רווחים ברחבי העולם;
- לגלות את המידע הדרוש כדי לחיבר משלחות בכל רחבי העולם לתת דין וחשבון בגין הרכנות מהמסים שהן מקבלות מחברות, ובכך להקטין את הסיכון לשחיתות;
- לחזק את המושל התאגידי של התאגידים הרבים לאומות עליידי החזקתו התאגיד כאחראי השר לשימוש במקלטי מז.

לראשון של כל חברות כבר עמוד המידע משתי הקטגוריות הראשונות, אך עדין קשה לציבור להשיגו. הנגשת מידע זה לציבור תהווה צעד ראשון וחשוב בדרך להטלת אחריות על העסקים/globalים ברמה המקומית.

לאחר עשור של דיונים בנושא דיווח על-פי מדינה בתחום החשבונאות כמו גם בתחוםים אחרים, יש כתה הסכמה כמעט אוניברסלית על-כך שהנתונים הדורשים להכנת המידע החשבוני לצורך דיווח על-פי מדינה אמרורים להיות זמינים לתאגיד (על אף חלק מההתאגידים הרבלאיומים ממשיכים להכחיש זאת). הסיבה לכך פשוטה: אולי היא בידי התאגידים הבינלאומיים את המידע המדיש כדי לנ.tab את עסקאותיהם אל תחום שיפוט מסוים, הרי שgam לא היה להם את המידע הנחוץ לחישוב החזרי המש שלהם. לו אלו היו פני הדברים, הנתונים הללו לא היו מוחזקים בספרים וברשותם הנדרשים על-פי חוק החברות ברוח

יש הרבה מה לעשות, הן ברמה הלאומית והן ברמה הבינלאומית, כדי להתמודד עם א-צדק בMISSIO, אך נדרש לכך רצון פוליטי. תפקודם של פעילי החברה האזרחית הוא ליצור את הסביבה שבה רצון פוליטי כזה יתקיים.

NJT יכול בהחלט לטען לזכותה כי השיגה התקדמות משמעותית לקראת מטרה זו מאז פרסום המהדורה הראשונה של "מבחן" המס: על תכוני מס, התמmonkeyות מס ומה שבנייהם" ב-2005.

ישנה שורה ארוכה של נושאים אשר ניתן לפעול לשיפורם, ובכללם אלה המפורטים להלן:

- דיווח על-פי מדינה (Country By Country Reporting);
- חילופי מידע אוטומטיים;
- מיסוי יחידים;
- מיסוי חברות;
- החלט עיקרי כללי האוסר על השתמטות מתשלום מסים;
- הקמת רשות מסים עולמית (WTA);
- סיוע במניעת בריחת מס מדינות מתפתחות;
- הטלת אחריות על משלחות;
- הטלת חובה פרסום זהותם של בעלי הזכות שביושר;
- נאמניות;
- העלתת סוגיות של צדק בMISSIO לסדר היום הלאומי.

5.1 דיווח על-פי מדינה (Country By Country Reporting)

הкамפין بعد דיווח על-פי מדינה הפרק כמעט בשם נרדף NJT, והוא אכן התהוו בשיחה הראשונה שבין שני המחברים של דוח זה.

דיווח על-פי מדינה הוא מושג חשבונאי, אשר דרוש מתאגידים רבים לאומות כולל בדוחות הכספיים בהם מגישים את הפרטים הבאים, ללא יוצא מן הכלל:

- רשימת כל המדינות ותחומי השיפוט שבהם הם פעילים;

עקבות המאמצים הבלתי נלאים של ארגון Publish What You Pay, דיווח על-פי מדינה נכליל

העולם.

עת בספר החוקים של ארה"ב כסעיף 1504 בחוק Dodd-Frank וחוק זומה הווער, כאמור, על-ידי האיחוד האירופי בשנת 2013. שני החוקים מתייחסים אמןם בעיקר לתעשיות המחזבים, הרכיה והגנט (חוק האיחוד האירופי) ועל גם את תעשיית העץ) ומוגבלים רק לדיווח על תשלומי שנעשו על בסיס דיווח על-פי מדינה, אך הם בהחלתו ההווים צעד בכוון הנכון. בנוסף, שני החוקים מראים כי בעצם הזמן לישום רחב יותר של דיווח על-פי מדינה.

בשות NJT תמשיך במאמץיה לקידום גרסה מקיפה יותר אל דיווח על-פי מדינה.

יתריה מכך, אם הד"ווich על-פי מדינה לא היה קל להשגה, מבחינה פוליטית קשה היה לדרשו אותו שכן יש בו כדי להטיל עלויות על עסקים. למעשה, העליות הנוסףות המשמעותיות היחידות שכרוכות בו הן עלויות בעבודת הביקורת הנדרשת לגבי נתונים אלה, אך עלות זו מתקזצת במקל לצד הסכם המשקף את הפקחת הסיכון לבניין המנויות, כתוצאה מהויתו של המידע הזה זמין עבורם.

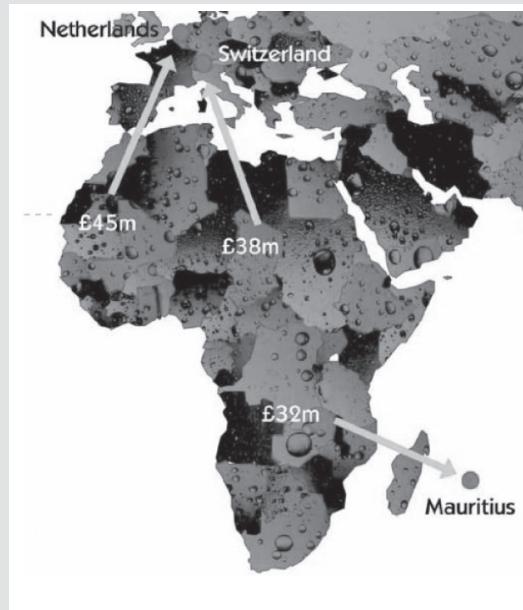
הקפדי'ן בנושא דיווח על-פי מדינה הוא סיפורי הצלחה. יום הנושא נמצא כבר על סדר יומם של המועד הבינלאומי לתיקינה בחשבונאות (IASB), OECD, האיחוד האירופי, הרשות לנחיות ערך בארא"ב וגופים נוספים.

SABMiller – מקרה מבן בנושא מחירי העברה – חברת

בתחילת אוקטובר 2010 חשף ארגון Action Aid כי החברה השניה בגודלה בעולם לייצור בירה, SABMiller, התהמקה מתרשלום מס בהיקפים של מיליון ליש"ט בהודו ובמדינות אפריקה, שבהן היא מייצרת את הבירה ומוכרת אותה. היא עשתה זאת על-ידי ניתוב הרוחות באמצעות רשות חברות בת הפעולות במקלטי טס.

ארגון ActionAid העריך כי SABMiller מצמיחה את חברות המס של התאגיד האפריקני שלא בכחミישת מהיקפו, ובכך מונעת מדיניות עניות תקובלית מס בשווי של כ-20 מיליון ליש"ט (כ- 31 מיליון דולר).

- הדוח מתאר מספר דרכי שבahn נמנע תשלום המס על-ידי ניצול לרעה של מחירי העברה:

- מעקב הולנדי: החברה רשומה בהולנד כבעליים של מותגים כמו קאסל, סטון וצ'יבוקו – בירות אפריקניות פופולריות, הנמכרות לאפריקנים באפריקה. חברות הבת בגאנा, ובמקומות נוספים באפריקה, אשר מייצרות את הבירה ומוכרות אותה, משלמות תמלוגים לחברת ההולנדית. מכיוון שההולנד המשוטל על תמלוגים הוא נזוץ, נהנית החברה ההולנדית מתשלים מס מינימאל ואילו חברות הבת באפריקה משלימות אף הן מס נמוך כי תשלום התמלוגים מנוכה כנגד המשוטל באפריקה.
  - מעקב שוואץ: חברות הבת של SABMiller באפריקה ובוואדו משלמות 'דמי ניהול' לחברות אחיות במקלטי מס באירופה, בעיקר בשוויץ, שבו שיעור מס החברות האפקטיבי נמוך בהרבה. ראש רשות ההכנסות של גאננה סייר ל-ActionAid כי "דמי ניהול מהווים תחום שאנו יודעים כי הוא נמצא בשימוש נרחב (כדי להימנע ממשם) [...] קשה לאמת את סבירותם של דמי ניהול".

- תמרון מאוריציוס: שיעור המס על רוחי המסחר של חברות הבת ממאוריציוס עומד על 3% בהשוואה ל-25% שמשלמתו שוטפהה למסחר בוגנה.

- מימן דק: תכנון מס נוסף מתבסס על שימוש במחירים העבריים, במסגרתו חברת הבת מאפריקה לווה סכומי כסף גדולים מאד לחברת הבת ממאוריציוס ותשומי הריבית הגבוהים שהיא משלם מפחיתים את שיעור המש הסופי שלה, בעודו של שרווי הלוואה של חברת הבת ממאוריציוס (הנזרים מואותם תשומי ריבית) ממוקם בשיעור מנימל.

17 <http://www.publishwhatyoupay.org/>; (accessed 3.2.2014)

כל צעד בכיוון של מסגרת גלובלית לשיתוף פעולה בתחום המש צריך לכלול הרחבה של המנגנון האוטומטי לחילופי מידע לחברות, נאמניות, קרנות ויחידים.

לרשויות המשס לגש את מידע זה בשל התנאים הקבועים בהסכםם למנע מל מושב במס ובהסכםם לחילופי מידע ביןושאי מס. כאמור לעיל, לפי תנאי ההסכםם (אשר נוסחם נקבע בהשראת הסכמי ה-OCED), רשות מיסים המגישה בקשה לקבלת מידע ממדינה אחרת צריכה להוכיח שהיא יודעת את זהות האמיתית של בעלי החבורה או הנאמנות מעבר למס לפניה שמדובר במקרה פרטיטים נוספים עליה, מה שהופך את המנגנון זהה לחסר תועלת ואבסורד.

שנויות, למידע יש ערך מוגבל גם בגלל שתוחומי שיפוט
סודים רבים (כמו למשל, שוויץ) לא מתיחסים להעמתה
מס' כיערת פשע על פי החוקים המקומיים שלהם למשמעות
הלבנתה זו. הפטרין הברור לבעה זו הוא שה-
FATF ידרשו מעתה מכל המדינות להגדיר העמתה מס כיעירת
פשע על פי החקיקה למניעת הלבנתה זו.
.”predicate crime”

שלישית, המידע הרלוונטי אינו מתועד במאגרי מידע ואינו מוגנש לציבור. הזכות לנוהל פעילות באמצעות חברות בעריכון מוגבל, נאמניות, קרנות וארגוני צדקה היא הזכות שניתנה עלי-ידי המדינה. הזכות מלאה בהטבות ממשמעויות, לרבות האחירות המוגבלת לחובות החברה והזכות ליהנות מיתרונות מסוימים ניתנים לייחידים. בהינתן כיווית אלה, חשוב כי המידע אודות חברות, שיוית אחירות בעריכון מוגבל, נאמניות, קרנות וארגוני צדקה בכל תחומי השיפוט יונגע לשיבור. על המידע לכלול את הפרטים הבאים:

- חוקת הארגון;
  - מס' הרישום של הארגון;
  - שמותיהם וכותבם של כל בעלי הזכיות שביוור
בארגון, ובמידת הצורך גם שמות הממוניים מטעמם;
  - אם אין בעליים - שם וכותבת של מיסדי הארגון;
  - אם אין מיסיד לארגון - שם וכותבת האדם שמוסר
הוראות להנהגת הארגון (אפשרות זו קיימת במקרה
של קרנות ונאמניות מסוימות באפשרו);
  - שמותיהם וכותבם של מי שמנהל את הארגון, ואם
המנהלים הם בבחינת ממוניים, אזי יש לדרש את
שםותיהם וכותבם של אלה שעבורם הם פועלים. אם
חברה מנהלת את הארגון, אזי יש לדווח גם פרטיים
מלאים על מבנה הבעלות והניהול שלה;
  - שמותיהם וכותבם של הנהנים בנאמניות ובקרנות;
  - החשבונות השנתיים של הארגון.

לראעה שנעשה בחברות ובישיות אחרות במטרה להתחמך ממש. חמיינותו של המידע הנ"ל הכרחית כדי להיאבק בשימוש

5.2 מנגנון אוטומטי לחילופי מידע

הימנעויות ממס והשתמטות ממנו.

כפי שהוסבר לעיל, ישם שני מנגנונים עיקריים לחילופי מידע. הראשון הוא חילופי מידע 'על-פי בקשה'. מצב זה מתרחש כאשר מדינה אחת מבקשת נתונים ממדינה אחרת שעימה יש לה הסכם למניעת כל מס או הסכם לחילופי מידע בנושאי מס. לרוב, אלה הם הסכמים בינלאומיים, כולל הסכמים בין שתי מדינות, אך לעיתים הם רב-צדדיים. ארה"ב אימצה לאחרונה וריצויות נוספת למנגנון חילופי מידע, כגון ה- Foreign Account Tax Compliance Account (FATCA).

האלטרנטיביה להסכמים לחילופי מידע "על-פי בקשה" היא הסכמים הקובעים מנגנון אוטומטי לחילופי מידע. במסגרת הסכמים אלה, מדינה אחת מסכימה לספק באופן אוטומטי נתונים הנאים למגזר השירותים הפיננסיים שלא כמו גם מגזרים אחרים, בהתאם להכנסות שנצברו בתחום השיפוט שלא ושמשות או שישולם לאנשים בעלי מעמד מושבhot לארכי מס בתחום השיפוט האתnic.

הדגומה היזועה ביותר לחילופי מידע אוטומטיים היא הדירקטיבה של האיחוד האירופי בנושא מס חיסכון (European Savings Tax Directive). עם זאת, כפי שown בפרק 4, הנחיה זו מוגבלת בתחולתה לגבי סוג ההכנסה והכיסוי הגיאוגרפי שלה.

NJT מעוניינת בכר שמנגן אוטומטי לחילופי מידע מודיעין הפוך לסתנדרט של שייחוף פעולה ביןלאומי ויסיע להתמודדות עם הימנעות ממש והשתמטות ממש. הסיבה לכך פשוטה: ראיות מארה"ב מוכיחות כי כאשר נישום יודע שמקור הಹנסה יודיעע באופן אוטומטי לרשות המסים אשר לה הוא מדווח, והוא ככל הנראה ירתע מניסיונו להתחמק מתשלום מסינו. לעומת זאת, כאשר הנישום יודיעע שההנסה לא נסمرة באופן אוטומטי לרשות המסים, אפקט ההרatura קטן באופן משמעותי.

5.3 נגישות ציבורית למאגרי מידע המתעדדים את זהות בעלי הזכיות שביושר בחברות, נאמניות, קרנות וארגוני צדקה

כפי שצוין קודם לכן, ברוחבי העולם מונחים חדשים
שמחיבים ספק' שירותי פיננסיים להכיר את זהותם
האמיתית של לקוחותיהם – שהנימ בעלי חברות, נאמניות,
קרןנות וארגוני צדקה, עברorum הם מספקים את שירותייהם.
הכוח המניע אחורי שיני זו הוא התכוונת למניעת הלבנת
הוון שמוביל ה-FATF. במצב אידיאלי, משטר גילוי משופר
זה אמרור היה לסייע בהתקומות עם הבעיות מס, אולם
בפועל, שלושה חסמים מנעו זאת:

ראשית, גם כאשר נתוני הבעלות שבושר אכן קיימים, קשה

לצרכי מוס של אנשים שאינם אזרחים של ארה"ב, אך בוחרים לגור בה. כמו כן, הכללים שקבעה ארה"ב ביחס למעמד לצרכי מוס של אזרחיה שונות בתכנית מהכללים של תחומי שיפוט אחרים כי מי שמחזיק בדרךן אמריקאי חי'ב במס' ארה"ב, בין אם הוא מתגורר בפועל בארה"ב ויש לו מקור הכנסה שם ובין אם לא.

על רקע זה מספק דרכ' יעה להתמודד עם ניצול לרעה של חוקי המוס על-ידי אנשים עתירי הון. אם הוא יושם ברחבי העולם, האוכלוסייה הנידית של עשרי העולם תמוסה על-ידי מערכות המוס של מדינות הבית שלהם, גם אם הם טוענו לתושבותם במקלטי מוס. נוסף על כך, רואי חשבון, עורכי הדין והבנקאים הפעילים ממקלטי מוס יילמדו אף הם ברשות המוס של מדינות הבית שלהם.

5.5 מיסוי חברות

המרקמים הרבים שהתגלו בשנים האחרונות הוכיחו כי הגישה הנוכחית למיסוי תאגידים רב לאומיים פגומה מיסודה. המצב הידרדר במידה ניכרת מאז המדיניות החלו-להתחזרות זו בחן בנסיך נואש לפותת משקיעים זרים על-ידי מתן תמזרץ מס, שרבם מהם כרוכים בעוצמת עניינים ביחס להיקף הרוחחים המועברים למקלטי מוס.

נדרשת גישה חדשה למיסוי תאגידים. מיסוי תאגידים על בסיס תושבות אינו הגיוני, כאשר תאגידים רב לאומיים לא יכולים לפעול כל אחד מחברות הקבוצה כישות נפרדת, כאשר ברור כי החלקים המרכיבים תאגיד רב לאומי אינם מתפקדים במונתק זה זהה. מיסוי מוקומי של חברות שפועלות באופן גלובלי הolid משבב במיסוי ההון.

בתגובה למשבר זה, הראו צוותי חשיבה וארגוני אקדמיה שונים, אשר בדרך כלל פועלים בחסות תאגידים רב לאומיים, כי הפתרון לעבעיה זו הוא פשוט להפסיק להטיל מסים על חברות. הבסיס לטענתם הוא כי המס הנדרש תמיד משולם בסופו של דבר על-ידי האנשים. תיאורית, יש שהוא בטענה זו. בפועל, היא לגמרי לא הגיונית משלש סיבות:

ראשית, בשל אינספור רובדי החשיאות שאנשים עשרים משתמשים בהם כדי להסתיר את בעלותם בחברות, הניסיון למצוא את מי שיש למסות בפועל, כאשר רווח החברות מחולקים כדיבידנד - עלול להיות בלתי אפשרי. שנית, רווח בעלי המניות הוא כמעט בלתי אפשרי גם כאשר המניות מוחזקות על-ידי קרנות פנסיה, או נסחרות בבורסות.

המיסוי המאוחד מתמודד עם שתדלנות אינטנסיבית של בעלי עניין. הגע הזמן שהחברה האזרחית תקיים לובי נגדי לתמיכת במיסוי מאוחד.

שנית, הטענה מבוססת על ההנחה כי מוס צריך להיות משולם הין שהבעל של החברה ממוקם ולא הין שהוא מפיקה את רווחה. על פי טענה זו, אם חברת מסחר

לבסוף, הדרישה לגילוי מידע אינה מספקת אם לא יוקצו משאבים לאכיפת העמידה בדרישה זו. יתרון שיכולה האכיפה תהיה כרוכה בגבית אגרה שנתית מסוימת לחברות, נאמניות ושוויות משפטיות אחרות. אף על פי כן, יש לראות בכך תרומה קתינה לכך שהעניק כדי ליהנות מה יתרונות המשמעותיים שמקנה השימוש בשוויות משפטיות.

5.4 אזרחות ומיסוי יחיד

הביטחונות הנובעות מהשימוש במקלטי מוס קשורות לעתים קרובות למספר הולך וגדיל של אנשים עתירי הון שעושים כל מאמץ לשלם מוס מופחת או לא לשלם כלל. אנשים עתירי הון אלה נתמכים על-ידי תעשיית ההתחממות מתשולם מסים שימוש ביד' אנסי מקצוע (בעיקר בנקאים, עורכי דין ורואי חשבון) המשרתים את צרכיהם לקוחותיהם באמצעות שימוש במקלטי מוס. חשוב לציין כי סגן החיים הנידי של האנשים עתירי ההון אלה מאפשר להם לחיוות באופן رسمي "בשם מקום" לצרכי מוס. לחלופין, הם יכולים לבסס את עצם המדיניות כמו בריטניה המציעות להם שיעורי מס מוגufs. אנשי המקצוע הפועלים במקלטי מוס אף הם גרים בהם בפועל רק לعدת נדירות.

גם אנשים עתירי הון וגם אלה שמעניכים להם שירותים פיננסיים באפשרות, יכולים לשחק את המשחקים' הללו משומש שרוב המדיניות מאפשרות להם לעשות זאת. פרט לכך שהיא יוצאה מן הכלל, בערך ארה"ב, רוח המדיניות מגידות תושבות לצורכי מס על-פי הקריטריון של הימצאות האדם במדינה שלהן במשך יותר מ-183 ימים בשנה. הגדירה זו מאפשרת לאנשים עתירי הון להפוך בקהלות יחסית לחסרי מדינה, וכן להפוך חלקיים גדולים בהכנסותיהם לפוטריים ממש או לחיבים בשיעור מס קטן מאוד. התנהלות צזו יוצרת בעיות דוגמת אלה:

- כתוצאה מהתחממות מתשולם מס, דוחק מי שיכולים לשלם מס בנסיבות מסוימות לעתים קרובות שייעור מס נמוך או לא משלימים מס כלל;
- עידוד תעשייה טיפולית של עורכי דין, רואי חשבון ובנקאים שמאפשרים לאנשים עתירי הון לחיות כטרםפיסטים;
- התערערות הדמוקרטיה והיכולת של ממשלה למסות את אזרחיהן בצורה פרוגרסיבית.

מצב זה, שלא היה מקובל ביום בהם הניוידות הייתה מוגבלת יותר, ומספר האנשים שבאמת היו ניידים בעולם הסתכם באלפים בודדים, הידרדר עד לנוקודה של משבר עולמי. קרייסטם של כספי הציבור ביון ממחישה את ההשלכות האפשריות של מגפת העלמה המס עלול האליטות העשירות. ייון היא סמנית ראשונה של מה שעולם לקרים במדינות אחרות, אלא אם ינקטו אמצעים עילאים לצמצום הימנעות ממס והשתמטות ממנו.

אחד הפתרונות המוצעים לעבעיה זו מושם דוחק בארה"ב. ארה"ב מישמת כלים נוקשים ביחס לסתוטו התושבות

5.6 פעולות ברמת המדינה לשיפור מיסוי חדש ומיוסי חברות

על מנת לקדם את ההון העצמי, כמו גם את האפקטיביות של מערכות המיסוי, מדיניות נדרשות לכל היותר:

- שתהיה להן הגדרה מדויקת של מי נחשב ל'תושב' בשטחן וממי לא;
- להטיל מס על תושביהן ביחס לכל הכנסות והרווחים שלהם ברחבי העולם, ללא יוצא מן הכלל. משמעו הדבר היאAIMOZ של מה שמכונה "מיסוי על בסיס תושבות";
- להבטיח שככל ההכנסה שמופקת בארץ תהיה חייבות בכך לפני שהיא משולמת לדודם שאינו תושב לצרכי מס. כך למשל, הריבית הבנקאיתISM שלשות עלי-ידי' בנק במדינה צריכה להיות כפופה לניכוי מס במקורו, לפני שהיא משולמת לדודם שאינו תושב. משמעו הדבר היא שהמדינה מיישמת גם "מיסוי על בסיס מקור ההכנסה";
- במקרה שהן מנסות על בסיס תושבות- עליהן להעניק זכיי מס לתושביהם (בין אם יהודים או תאגידים) בגין המס ששולם על ידם במדינה המנסות על בסיס מקור ההכנסה, וזאת כדי למנוע כפל מס;
- להבטיח כי התאגידים הרוב לאומיים הפעילים בשטחה של מדינה נתונה ישלמו לה מס על חלק ההכנסה (מכל הכנסותיה העולמיות) שנitin ליחס לפועלותם באוטה מדינה. משמעו הדבר היא מיגורים של מרבית מקרי ההתחמקות ממשם הנובעים משימוש לרעה במחירים העברתיים, מימיון דק ומוניצול דרישות לרישוי;
- להתויב לשיתוף פעולה בינלאומי בתחום המס שלכל הפקידות דורש הסדרת מגנון אוטומטי לחילופי מידע ושיתוף פעולה מלא עם רשותי מס אחראות שմבקשות סיוע בהתמודדות עם הימנעות מסים והשתמטות ממס.

זה זמן רב שמתפקידים ממש טענים כי אם קיימות פרצות אין זו אשמהם, אלא תפקידה של הממשלה לסגור אותן. סביר לעולם געשו ניסיונות שונים לסתור את הפרצות, אך תמיד ניסיונות אלה הובילו למורכבות גדולה יותר של חוקי המס ולעתים קרובות אף לפרצות רבות יותר מלאה שניסו לסתור מלכתחילה. הדרך לנition הקשר הגורדי הזה היא לאםץ עיקרון כללי נגד הימנעות מתשלום ממס.

5.7 עיקרון כללי נגד הימנעות מתשלום ממס

הימנעות ממש כרוכה בשימוש בפרצות לעקיפת רוח החוק, מתווך כוונה לשלם ממס מופחת. הפרצות המונוצלות עשויה להיות חלק מידי המיסוי או החשבאות המקומיים או לעיתים חלק מרכיבים שיש למיסוי מסוימת עם מדינה אחרת. תהיה הסיבה אשר תהייה, פרצות תמיד תהינה משום

ברזרזיאת גדולה היא בעלות אדם תושב איי קיימן, כל המס על הרוחחים מהפעילות בברזיל צריך להיות משולם בקיימן (שהה שיעור המס הוא אפס). טענה זו מתעלמת לחילוץ מהעובדת כי החברה הנהנית מאוד מהשירותים הניתנים לה על-ידי ברזיל. אין לכך כל היגיון: החברה צריכה לתמוך לתשתיות, לחינוך, לביריאות, לרוחבה, לפנסיה ולשירותים אחרים במדינה שספקת לה את כוח העבודה שלה. אם אינה עושה זאת, היא זוכה בשירותי חינוך שימושיים על-ידי אחרים.

שלישית, הצעה זו מתעלמת מהעובדת שהחברה (Society) מעניקה הטבה רבת ערך לתאגידים בצוורה של אחראות מוגבלת, שאנשים פרטיים לא נהנים ממנה. בתמורה להטבה זו, על התאגיד חלה החובה לשלם מס. הרעיון שמצוות לעתים קרובות לפחות לחברות הנ שפט אוסף של אנשים, פשוט איננו נכון: אנשים אינם נהנים מהיתרונות של אחראות מוגבלת.

חולפה לגישה הנוכחית למיסוי תאגידים רב לאומיים כבר קיימת. היא נמצאת בשימוש ברמת המדינה בארה"ב, מתuilמת מהשימוש המתחכם במקלטי מס כדי להימנע ממש, וлокחת בחשבון את המהות הכלכלית האמיתית של פעילות החברות. גישה זו מכונה 'מיסוי מאוחד' ופועלת כך:

- רוחני מסחר מוקצים למיניות לפי נסחאה מוסכמת אשר בדרך כלל לוקחת בחשבון את המיקום שבו החברה מעסיקה את עובديה, את המיקום שבו היא מחזיקה נכסים פיזיים ואת המיקום שבו מצויים לקוחותיה;
- ריבית והכנסות מהשקעות אחרות ממוסים תחילתה על בסיס מקור ההכנסה;
- בסיס תושבות מחיב במס הכנסות מההשקעות ומרוחני הון.

יתרונות השיטה הם אלה:

- תאגידים ישלמו מס על כל רווחיהם, ללא חשש מכפל מס;
- רוחנים יזקפו למיניות שבנה הרווחיו את הכנסתם;
- המדינות יצכו מחדש בראיבנותם וביכולתן להגדיר את שיעורי המס שלהם ולא יסבלו מבריחת רוחנים למקלטי מס.

רעיון המיסוי המאוחד נתקל בהנגדות אינטנסיבית של תאגידים רב לאומיים, של יוציאי המס שלהם (שמרווחיהם עלולים גבורות מואוד מהאגישה המונוגגת על-ידי OECD-OECD) ושל בעלי עניין נוספים. ניסיונות האיחוד האירופי לאמצן תבנית של מס מאוחד נתקלים בהנגדות עצה, בעיקר של מקלטי מס באירופה כמו אירלנד. הגיע הזמן שהחברה האזרחיות תקים לובי גדי לתמיכה במיסוי מאוחד.

5.8 קודים של התנהגות

קודים של התנהגות רואיה לנישומים, לאנשי מקצוע בתחום המיסוי ולמשלה עשויים לקדם צדק במיסוי.

מוסדות מקצועיים העוסקים בייעוץ ובמתן שירותים מוסרים לצרכים לנסח כליל התנהגות רואיהם מהחייבים את חבריهم להודיע מוציאות פועלות המסייעות להימנעות מתשלום מס. אינם רואים כיצד הימנעות מתשלום מס יכולה לעלות בקנה אחד עם אתיקה מקצועית כלשהי.

יתריה מכך, חברות ויחידים המשלימים מסים ואשר יכולים להציג ראיות להתנהלותם בהתאם לדרישות מערכת המיסוי, צריכים גם להיות מסוגלים לאמץ כליל התנהגות רואיה שמקטינים את הסיכון שבו ימצאו פגמים בהתנהלותם בעת ביקורת מס. יחד עם זאת, העונשים על הפרת הקודים הללו צריכים להיות חמורים יותר מאשר שבדרך כלל מוטלים על-ידי בית המשפט.

כמו כן, אנו סבורים שגם ממשלות צריכים להיות מחויבות לקודים של התנהגות רואיה כדי שאמן עליהן ניתן יהיה להטיל אחריות במרקחה של התנהגות לא רואיה ביחס לניהול מערכת המס של המדינה.

5.8 רשות מס עולמית

חולק גודל מהבעיות שתוארו לעיל מתעוררות בגלל חוסר בכללים מעשיים ופשטוניים לגבי האופן שבו יש למסות את ההון עדין של שוקים גLOBליים. הארגונים הקיימים העוסקים בגיבוש מדיניותם מס ביןלאומית הם חסרי סמכות כל עולמית, לדוגמה OECD, או שהם חסרי סמכות פוליטית להסכים על כללים חדשים, לדוגמה ועדת המסים של האו"ם.

כשם שארגון הסחר העולמי קובע את הכללים לשחרר בינלאומי, גם רשות מסים עולמית (WTA) תctrטר לעקב אחר ההשפעות של המדיניות הפיסיקאלית על דפוסי סחר והשקעות, ולהגן על מערכות המיסוי הלאומיות מפני הפרתקיות הפגעניות של מקלטי המס. NJT אינה לבדה הפערת זהה בארכיטקטורה המוסדית הבינלאומית: בשנת 1999 טען מי שכיהן אז כמנהלה המחלקה הפיסיקאלית של קרן המטבע הבינלאומית, והוא טען, שתפקידו העיקרי של ארגון מס בינלאומי צריך להיות "ל齊יב את מערכות המס בקנה אחד עם האינטראט הציבור של העולם כולו, ולא עם האינטראט של מדינות ספציפיות".

הגוף המתאים ביותר ליטול על עצמו תפקדים של רשות מס עולמית הוא האו"ם, שיכל וצריך לפתח את ועדת המומחים לשיתוף פעולה בינלאומי בענייני מס הפעולת בסוגרטה, כך שתוכל למלא תפקיד זה. רשות מס עולמית תוכל לבצע את המשימות הבאות:

- לעבוד עם גופים חשבונאיים בינלאומיים להגדרת בסיס משותף לקביעת רווחים;

שאנו אפשר לנוכח חוק שיקח בחשבון את כל הנזיבות האפשריות, ובה בעת ישמור על מבנה מובן שניתן לאוכפו.

זה זמן רב שמתהמקים ממש טוענים כי אם קיימות פרצות אין זו אשמתם, אלא תפקידה של הממשלה לsegor אותן. מסבב לעולם נעשו ניסיונות שונים לsegor את הפרצות, אך תמיד ניסיונות אלה הובילו למורכבות גדולה יותר של חוקי המס ולעתים קרובות אף לפרשיות רבות יותר מלאה שניטו לsegor מלכתחילה. הדרך לניכוי הקשר הגורדי הזה היא לפחות עיקרונית כליל נגד הימנעות מתשלום מס.

מספר מדינות הגדרו לעצמן עקרונות כאלה, אם כי בدرجות שונות של הצלחה. ככל שהעקרונות שהוגדרו נוקשים יותר כך נcone יותר להגדרם ככלים נגד הימנעות מתשלום מס. ככלים אלה לא תמיד עובדים, משום שהם בדרך כלל יוצרים פרצות חדשות שתעשית הימנעות מתשלום מס מבקשת לנצל לרעה.

עיקרונו כליל נגד הימנעות מתשלום מס מבוסס על ההיגיון שם עסקה כלשהי נעשית בראש ובראשונה כדי להשיג יתרון מס (כלומר תשלום מס מופחת) או אם מתווסף צעד מלאכותי כלשהו לסדרה של עסקאות שמטרתו העיקרית היא להפחית מס, אזי:

- ניתן להתעלם מהתעלמת המס שעסקה זו מיצרת;
- ניתן לגבות מס Caino שהעסקה או הצד המלאכותי שנוסך לעסקה על מנת לחזק מתשלום מס, לא בכלל בהסדר שהמתהמק ביחס לישם.

לדוגמה: נניח שאדם המשתמש במס מחייב למכור חברה המציה בבעלותו, ועורכי דין מבקרים לו כי העברת בעלותו על החברה לבנות במאזן במקלט מס באפשרות לפני המכירה תפחת את חבות המס הנובעת מהמכירה. קיומו של עיקרונו כליל נגד הימנעות יאפשר לרשויות המסים להתעלם מקיומה של הנאמנות באופשורי, Caino מעולם לא נוצרה.

החלת עיקרונו משפטי מעין זה חיונית בכל מערכת מס שمبرקשת להבטיח גבייה מס על כל סוג של הכנסה, ועל כן יש לפעול להכלילו כחלק מהחוק בכל מדינה. כל מערכת מס צריכה אמ衲ה מבוססת על חוקי מס, אולם חוקים CSLUCKIM אינם מספיקים כדי להפוך את המערכת למתקפה. לצורך כך, יש להחיל גם עקרונות כדי להבטיח שהחוקים לא ייצורו בעיות משלهما.

החלת עיקרונו כליל נגד התהמקות ממש אינה אהודה על תעשיית תכנון המס. אחד מייצגי המס ציין בפני העיתונות במרץ 2004: "לא משתנה באיזו חקיקה מדובר, ראוי החשבון ועורכי הדין ימצאו דרך לעקוף אותה. חוקים הם חוקים, אבל חוקים נעדוו להיות מופרים". עקרונות קשא יותר להפר, וזה בדיקת הסיבה לכך שעקרונות עתידיים להיות שימושיים בהקשר זה.

- מסיבות אלו יש לספק סיעו בינלאומי למדיינות עניות כדי להבטיח שיכלן ליצר;
  - מערכת מיסוי יציבות המבוססת על חוקים מתאימים;
  - תקני חשבונאות מתאימים;
  - מגاري מידע עבור חברות, נאמניות, קרנות וארגוני צדקה;
  - ניהול אפקטיבי של מערכות המס;
  - הליכי אכיפה בינלאומיים למיסוי תאגידים רב לאומיים;
  - נהלים ליישוב סכסוכים;
  - מסלולי קריירה אטרקטיביים לכוח אדם בכיר.
- לפועל להקמת בסיס משותף לקביעת הכנסתה חייבת במס;
  - לשיע בקביעת כללים להקצת הרוחים של תאגידים רב לאומיים;
  - לשיע בקידום שיתוף בינלאומי של מידע בנושא מס;
  - לשיע להגן על משתרי מס לאומיים מפני פרקטיקות מס הרטניות כגון תחרות מס;
  - לקבוע נהלים ליישוב מחלוקת;
  - לשיע למדיינות המבקשות לאמצץ מיסוי מאוחד להגדיר נוסחות מתאימות להקצת רוח;
  - לאסוף נתונים סטטיסטיים רלוונטיים ולפעול כפורים לדין ולשיתוף פרקטיקות מומלצות.

5.10 חיוב ממשלה לספק דין וחשבון

לא די לודא שמדינה תוכלנה לגייס את הכנסות ממשCaps כפי שנדרש מהן. יש להראות שהתהליך נעשה בצורה נקייה מרחוקות, וכי הכספיים שגוייסו משמשים למטרת שלשמה הם נועדו.

משמעות הדבר היא שיש לדרוש ממשלה לספק דין וחשבון גלי ושקוף על מעשייהם. אחת היזמות הבולטות בהבולת דרישת זו היא יוזמת הארגון Extractive Industries Transparency Initiative (EITI) אשר מוגבלת בהיקפה לענף עסקי מסוים.¹⁸ בנוסף, ניתן לטעון כי הפורום העולמי לחילופי מידע בענייני מס של OECD גם התומכת להערכת המגזר הפיננסי של קרן המטבע הבינלאומית וה- FATF נוטלים על עצם במידה מסוימת את המשימה זו. עם זאת, אף אחד מהארגוני הללו אינו מתמקד בבדיקה הייעילות הכלכלת של ניהול מערכת מס וביכולתו לגבות מס בייעילות ובאופן שהנו חפץ מרחוקות ומניהול לקו.

עובדותם של ארגוני חברה אזרחיות כמו פרויקט התקציב הבינלאומי (International Budget Project), המבקש לחיבם ממשלה למסור דין וחשבון על הוצאותיה, היא קריטית, ויש לשים תוכניות דומות גם בהיבט הרכבת הכנסות. עם הזמן ובהדרגה, מתחילה סניפים מקומיים של NJT לחתות על עצם תפkid זה.

משמעות אלה הן חינויים במאבק למען צדק במיסוי ויכולות לחזק את האוטונומיה של מדיניות ריבונית, שנשאה בראופן קיצוני עקב קיומם של מקלט מס.

רשות מס עולמית תוכל גם להמליץ על השיטות הטובות ביותר לצירת חוקי מס. קרן המטבע הבינלאומית והבנק העולמי כבר פרסמו פרקטיקות מומלצות בתחום מס מסוימים. על חוקי המס לאפשר יישום של פרקטיקות מס מומלצות, מה שיביא לצירת אמת מידה ביןלאומית להערכות התקדמות בהשגת צדק במיסוי.

תפקידו העיקרי של ארגון מס בינלאומי צריך להיות "להציג את מערכות המס בקנה אחד עם האינטראס הציבורי של העולם כולו, ולא עם האינטראס של מדיניות ספציפיות", ויטו טנסי, המנהל לשעבר של ענייני הכספיים בקרן המטבע הבינלאומית

5.9 סיע בענייני מס למדיינות עניות

מדיניות עניות חסרות בדרך כלל את המשאים ליישום מדיניות מיסוי מתאימה. בשל כךHonour מס תקשות לפתח ולישראל מדיניות מס צודקת ולהקטיין את תלותן בסיע ובחוב חיצונו. במקרים רבים החולשה של משתרי המס שלהן בובעת מגורמים כגון אלה:

- משאבי המזומנים הזמינים משמשים לצרכים אחרים ודוחפים יותר;
- פקידים המבכירים שלהם מתפקידים להצעות עבודה בשכר גבוה יותר בContextHolder הפרט;
- פקידים מס מקומיים חשים שאינם יכולים לקרוא תיגר על תאגידים רב לאומיים רב עוצמה פן הם ימשכו את השקעותיהם.

18 <http://eiti.org/extractive-industries-transparency-initiative-0>; (accessed 3.2.2014)

5.11 סדר היום הלאומי

- האם הממשלה מציעה תmericzi מס, חningerת מס והסדרים אחרים כדי למשוך השקעות וכר להעדי'ף עסקים מסוימים על-פני אחרים באופן שיווצר תחרות מס בלתי הוגנת?
- על-פי מודד הסודיות הפיננסית של NJT, האם המדינה זכתה לציון סודיות של 60 ומעלה? ואם כן, כיצד ניתן לשפר ציון זה?
- האם המדינה מודדת את פער המס בין שיעור המס הסטוטורי במדינה לשיעור המס האפקטיבי, ובאם נוקטת אמצעים הולמים לצמצום פער זה?
- רבות מהשאלות הללו דורשות מחקר מפורט, אך חלקן קלות יותר לבירור מאשר האחרות. כך למשל, במדינות רבות אין מספיק דיוקן בגין לבועלות, לניהול ולחשבונות של חברות וארגוני, כך שזו יכולה להיות מטרה ברורה לקמפיין למען שקיופות.
- עובדתם של ארגוני חברה אזרחיות כמו פרויקט התקציב הבינלאומי, המבקש לחיבר ממשלה למסור דין וחשבון על הוצאותיה, היא קרייטית, ויש לישם תוכניות דומות גם בהיבט הרכיב ההכנסות.**
- าง'דה בינלאומית בתחום המס היא חשובה, אבל רפורמה במס צריכה להתבצע במישור הלאומי כדי להשיגצדק במיסוי. אין זה מתקיים של דוח זה להציג רפורמה אפשרית עבור מערכת מס מסוימת כלשהי. הצעות מסווג זה יוכלו על-ידי אלה שמנהלים קמפיין לטובת רפורמה במישור הלאומי. עם זאת, כאשר בוחנים אם מערכת מס לאומיות היא צודקת, יש לשאול את השאלות הבאות:
- האם יש למינה מערך מקיפה של מסים?
  - האם שיעורי המס מבטיחים תשלום מס פרוגרטיבי?
  - האם ישן פריצות רבות מדי או שינויי משמעויות במס על בשיעורי המס שמאפשרים התהמקות מתשלום מס על הכנסה באופן כלשהו?
  - האם חברות או נאמניות זוכות לתנאים מועדפים מאשרו?
  - האם המסים המוטלים על מכירה הוגנים והאם פרטיים חיוניים פטורים ממנו?
  - האם מערכת המס ומיצאה הקצאת הטעבות משלבota זו בזו כראוי כדי למנוע את יצירתה של "מלכות עוני"?
  - האם הבסיס לפיו נגבה מס הוא הוגן ועקבבי ביחס לכל האזרחים, התושבים והישויות המשפטיות, ויש בו כדי למנוע הزادנות לדרעה של המערכת?
  - האם המדינה מיישמת מגנון של חילופי מידע עם מדינות אחרות?
  - האם החקיקה בתחום המס ברורה וזמינה לכל, והאם ישנה מערכת הוגנת המאפשרת לערער במקרה של אי-הבנות?
  - האם רשות המס הוגנת וחפות משחיתות?
  - האם המדינה אימצה נורמה אנטית-騰וניות כלית נגד התהמקות ממש מאפשרת פעולה מהירה ויעילה במרקם של שימוש לרעה במערכת המס?
  - האם קיימים תקני חשבונאות מתאימים?
  - האם כל החברות והארגוני נדרשות לפרסום במאגרי מידע הפתוחים לציבור פרטיים לגבי הסכמי ההיווסדות, ניהול והרכבת הבעלות שלהן, והאם הן צרכות להגיש דוחות שנתיים מבוקרים כאשר הכנסותם עולה אל מעל לסף מסוים? האם מידע זה יהיה זמין לעין הציבור במחair הוגן?

9. מילון מונחים

אפשרות (Offshore)

בניגוד לסבירה הפופולארית, המונח "אפשרות" אינו בעל משמעות פיסית גיאוגרפית. כמו-כך, אין זה מונח המתאר איזם קטנים שהם מקלט מס.

המונח "אפשרות" מתייחס בדרך הפעולה של תייעוד עסקה במקום אחד, כאשר היא מוצבצת בפועל במקום שונה מהה שרשמה בו. כך לדוגמה, שימוש בחברה מלווה מבוגר במטרה לתעד מכירות שבוצעו בארה"ב, היא פעולה אפשרות. אדם גרמני המבצע פעילות בנקאית בלונדון כדי לשלם לאדם לצרפת גם הוא עוסק בפעילויות אפשרות, בלונדון.

אזור סחר חופשי (Export Processing Zones)

mobilitas מלאכותיות בתחום מדיניות אשר במסגרת גבולותיהן לא חלים כללי המיסוי הרגילים על מנת לאפשר, למעשה, מקלט מס בתחום מדיניות גדולות יותר. ההקלות הללו יכולות לחול על מסי יבוא, מסי יצוא, מסי חרבות או על כל שלושת סוגי מס אלה, או אף להתרחב לחוקים בתחומים נוספים כגון בריונות ובתי חיות או איכות הסביבה.

אמנה למניעת כפל מס (Double Tax Treaty)

הסכם בין שתי מדינות ריבוניות או בין אזורים ריבוניים שמטרתו להבטיח ככל האפשר כי הכנסה הנוצרת בתחום אחד ומתקבלת בתחום אחר תהיה חיית במס רק פעם אחת. האמנה כוללת כללים לקביעת תושבות ומקור הכנסה ומיטילה הגבלות על ניכוי המס בתחום. כמו כן היא כוללת בדרך כלל הוראות בנוגע לשיטתיפוי פעה (במיוחד באמצעות חילופי מידע) כדי למנוע השתטטות מתשלום מס. רבות מבין הוראות אלה מצויות בתהילר של ניסוח חדש, ככל שמתפתחות הגישות בעניין חילופי מידע בין מדינות.

אנשים עתירי ממון (High Net-worth Individuals [HNWIs])

ichiuds בעלי למעלה ממיליאן דולר בנכסים כספיים (מלבד ערכו של ביתם העיקרי) זמינים להשקעה.

ארביטראז' מס (Tax Arbitrage)

התהילר בו משלמים מסים מתחום מנצל לטובתו שתי מערכות רגולציה על מנת להשיג הטבת מס. ארביטראז' המס הנפוץ ביותר נעשה בין חוקי מס של שני תחומי שיפוט שונים, אולם הוא יכול להתייחס גם לניצול של חוקי חשבונאות שונים כדי להשיג הטבות מס, או קיוז של מס אחד כנגד האחר במסגרת אותו תחום שיפוט, לדוגמה: מס הכנסה נגד מס חברות.

ביטוח משנה (Reinsurance)

חברות גדולות מסוימות מחליטות שלא לבטו את הסיכון שלהם בשוקן הביטוח הרגילים, אלא במקום זאת, להקים חברות ביטוח משלתן. כאשר חברות ביטוח עושות זאת, הדבר קרי' ביטוח משנה. על-ידי הקמה של 'חברה שבייה' (חברה המוקמת על ידי אחרת על מנת לבצע עבורה שירות) או חברת ביטוח משנה אופשורי, ניתן מס בגין פרמיות ששולמו עומד לרשות החברה המדינה שבה מצוי הסיכון, והפרימה מתקבלת באופשורי, במקומות בו שיעור המס אפסי או נמוך. מצב זה עשוי להיחשב כזרה נוספת של הימנעות מס.

בית קבוע (Domicile)

המדינה המזוהה כביטתו הטבעי של אדם, אף אם אותו אדם לא היה תושב בה במשך תקופות זמן ארוכות. מושג זה חשוב בקביעה מי ישלם מס במדינות מסוימות. בבריטניה, למשל, אדם בעל מעמד של Non Domicile אין צריך בהכרח לשלם מס על הכנסה שלו ברוחבי העולם, בעוד אדם בעל מעמד של Domicile חייב במס. הדבר מסביר מדוע בריטניה היא אטרקטיבית כל כך עבור עשירים, שכן עבורה היא מהוות מקלט מס אפקטיבי.

מיסוי על בסיס אזרחות קבוע Ci מס בגין הכנסה שהופקה בכל מקום בעולם ישותם עלי-ידי כל אזרח המדינה, ללא תלות בשאלת אם הוא נוכח פיזית במקום אזרחותו במהלך התקופה בגיןה הוטל המס. הדוגמה המובהקת ביותר של מדינה המוסה על בסיס אזרחות היא ארה"ב.

**בסיס אזרחות למיסוי
(Citizenship Basis of Taxation)**

ביסיס למיסוי אשר מחייב במס רק את הכנסה של תושבי טריטוריה מסוימת, אשר מקורה גם הוא באוטה טריטוריה. החולשה הבולטת של בסיס מס זה - אשר אינו מתקבל ביחס לחידם אך יותר מתקבל ביחס לחברות- היא שבמקרים רבים הוא מעודד העברת מלאכותית של מקור הכנסה למקלט מסו.

טוויה העקרונות אותן בוחרת מדינה למסות. בסיס מס רחוב כולל טוויה מגוון של עסקאות. בסיס מס צר כולל באופן ייחודי מעט עסקאות.

**basis טריטורילי
(Territorial Basis)**

מיסוי על בסיס מקור מתיחס למיסוי של הכנסה באזור בו היא הופקה. על-פי רול' האמנות ל민יות לפחות מס, הכנסה המיוחסת ל'מושד קבוע' (Permanent Establishment) - כפופה למיסוי במקור. מדיניות מסוימת מטלות מס רק על בסיס מקור וראות בהכנסה שהופקה מחוץ למדינת הכנסה פטורה. אולם חלק מהמדינות מטלות מס הן על בסיס מקור והן על בסיס תושבות (בכפוף לזכייני בגין מס זר ששולם), כדי להבטיח גישה נוספת בימייסו, ולטרוף ההזדמנויות להימנע ממס הנצורות בהעברת מקור הכנסה אל מחוץ למדינה כאשר נעשו שימוש בסיסים תושבות.

שיטת למיסוי הכנסה שנצמחה מחוץ למדינה שבה הנישום נחשב כתושב לצורך מס. על-פי שיטה זו, הכנסה שנצמחה מחוץ למדינה התשבות ח'יבת במס, בשנה שבה היא נוצרה, אף אם לא הועברה למדינה התשבות של משלה המסו, שבה הוא חייב במס.

**basis מס
(Tax Base)**

"ביסיס נצמחה" מהווה אתית מן הדריכים שבין הכנסה שהופקה מחוץ למדינה שבה אדם הוא תושב, יכולה בכל זאת להיות כפופה למס באוטה מדינה. "ביסיס נתקבלה" משמעו שמס מסוים מושלם רק בשנה שבה ההכנסה העברת ונתקבלה במדינה שבה משלם המיסים הוא תושב: היא אינה כפופה למס במועד שבו היא צומחת בפועל. "ביסיס נתקבלה" מאפשר לאדם להימנע ממשצאות במדינה התשבות שלו, בתנאי שההכנסה שנצמחה לו בחו"ל תישאר בחו"ל / או תהפור להוצאה שם.

**"basis נצמחה"
(Arising Basis)**

"ביסיס נתקבלה" עברו חברות הוא פשרה בין מיסויין על בסיס תושבות ובין מיסויין על בסיס טריטורילי. כאשר חברת האם כפופה למיסוי על "ביסיס נתקבלה", ההכנסה של חברות הבת שלה תמומינה גם, אך רק כאשר הן יועברו לחברת האם באמצעות חילוקת דיבידנד. התוצאה היא שקיים תמרץ חזק מאוד לשומר על כספי חברות הבת מחוץ לתוחום השיפוט של חברת האם ולהשקייע אותן שוב בחו"ל, במקום לחلكן לחברת האם ולהעבירם למקום בו יהיו קופים למס. יש לכך השפעה עצומה על ההתנהלות של תאגידים רבים לאומיים מארה"ב, שם שיטה זו מיושמת.

**"basis נתקבלה" ביחס
לחברות
(Remittance basis,
companies)**

בהתאם למיסוי יחידים על-פי בסיס תושבות, תושבי תחום שייפוט מסוים ישלמו מס באותו מקום על כל הכנסות הנצמחות להם בכל רחבי העולם. בדרך כלל יונטו להם זיכוי בגין מס שכבר שולם על ידם על אותה הכנסה בחו"ל. במטרה שלא לעודד תושבים להsekיע במדינות בעלות שיעורי מס נמוכים יותר, תהיה הכנסה כפופה למס על-פי השיעור הנוהג במדינה התשבות, גם כאשר הוא גבוה יותר.

**basis תושבות (ביחס ליחידים)
(Residence basis for individuals)**

בסיס תושבות (bihus lechbarot) (Residence Basis)

מיסוי חברות על בסיס תושבות הוא מבחינות מסוימות מוסף יותר מאשר עבור יחידים, מאחר שהחברות יכולות להיות מורכבות מ לחברות בת רשות אשר כולן כפפות לחברת האם. אם חברת האם כפופה למס על בסיס תושבות, אז תחומי השיפוט המוסה אותה על בסיס זה יחייבה במס בגין הכנסה שהיא מרוויחה, לרבות באמצעות הטלת מס על דיבידנדים שיחולקו לה ויעברו אליה לחברות הבת והפעלת כליל 'חברה נשלטת זרה' (CFC). בשילוב עם כללים להסדרת מחירי העברה, מהווים אמצעים אלה מגנון בקרה על מנת להבטיח שככל הכנסותיה של הקבוצה תהינה כפופה למס בתחום השיפוט של חברת האם, תוך מתן זיכוי בגין מיסים שכבר שולמו על ידי הקבוצה בתחום שיפוט אחרים.

בעל זכויות שביוישר (Beneficial Owner)

האדם שיש לו את הזכות בפועל ליהנות מן הכנסה או מהוון שהחזקת ברכוש יכולת לספק. השימוש במונח זה נעשה כדי להבדילו ממי שモנה לשמש כבעליים לרכוש ומאננים אשר יכולים להיות רשומים כמחזיקים בעלות ברכוש בלבד להחזיק בזכות ליהנות מן הנטבות של השימוש בו. אחת הבעיות הגולדות ביותר באיתור מקרים של ניצול לרעה של מיסוי באופןו היא הקושי בחשיפת בעלי הזכות שביוישר, במיוחד כאשר הם מוסתרים בכונה מakhirי "אמניות לפិ שיקול דעת" (discretionary trusts).

בעלי מנויות (Share Holders)

בעליים של מנויות החברה. בתחום שיפוט רבים, בעלי המניות הרשומים הם רק מיפוי כוח, אך שבפועל זהותם של בעלי הזכות שביוישר למניות החברה אינה ידועה.

בריחת הון (Capital Flight)

התהילר שבו בעלי הון מפקדים את כספיהם ואת נכסיהם האחרים לאפשר, במקומות שונים במדינות התושבות שלהם. ההוצאה היא שהנכיסים והכנסות הללו אינם מוצזרים לצורכי מס מדינה שבה בעלי הון הם תושבים. יש קשר הדוק בין בריחת הון לבין השתמטות ממס.

גידור (Hedging)

תיאורטית, גידור הוא צורה של ביטוח הכללת מסמכים כספיים מורכבים ומגוונים, לרבות אופציות Call, אופציות Put, מכירה בחסר או חוזים עתידיים. גידור אמיתי יכול להפחית את הסיכון לכפסדים פוטנציאליים העולים להיווצר מתנדות במחירים השוק, בריביות ובמטבע חוץ. במקרה, גידור כולל לעיתים קרובות פעילות ספוקולטיבית שאין לה ערך חברתי, ולעתים קרובות היא קצרה טווח מאוד. המרכיבות של פעילות הגידור מסתירה את הסיכון הגלומיים בה, אך העבודה שפעילות גידור הרבה מתבצעת באופשרו (אך אם היא מנוהלת במדינה המקומית) מרצת כי חלק ניכר מפעילות הגידור מנוהלת למעשה כדי להעביר את הרווחים האמיטיים שנוצרו במדינה המקומית אל מחוץ לה.

גידור טבעת (Ring-Fencing)

גידור טבעת מתאר מצבים בהם מקלט מס ענקיים תמריצים והקלות מס שונות לחברות ולאמנויות המצוות בבעליהם של מי שאינם תושבים. ברוב המקרים תושבי אותן מקומות יהיו מונעים מליהנות מן ההסדרים המיטיבים העומדים לרשوتם של אלה שאינם תושבים.

דגלי נוחות (Flags of Convenience)

dagel של מדינה עם תקנות ימיות מקלות ותשומי מסים נמוכים לענף הימאות, המונף על-ידי כל שיט הרשומים באותה מדינה, וזאת על אף שאין לכך השיט קשור ממשמעותו למדינתה. בעבר לרשותה הייתה הידיעה ביותר בתנאים המיטיבים שהיא מציעה בתחום, אולם כולם מקלט מס רבים מציעים שירותים כאלו. פעמים רבות תנאים אלה הם תוצאה של רגולציה, לדוגמה בהקשר של תשלום שכר ותנאי עבודה של ימאים.

**דוחות כספיים שנתיים
(Accounts)**

הדוחות שפורסמת ישות משפטית מדי שנה בהתאם לחוק ולתקנות במדינה שבה היא מאוגדת ואשר מתראים את מצבה הפיננסית. הדוחות מפורטים עבור בעלי מנויות ובבעל עניין נוספים (אם מותרת להם גישה למידע זה על-פי החוק המקומי), שמעוניינים לבחון את הביצועים הכספיים של החברה בע"מ או של גופים אחרים בעירובן מוגבל, כגון שותפות בע"מ.

אם החברה רשומה בבורסה לנירות ערך שדורשת עמידה בכספי המוסד הבינלאומי לתקינה חשבונאית, אז על הדוחות הכספיים הללו למלא גם אחר כללים אלה, לאחר תידרש החברה לעורר את הדוחות הכספיים בהתאם לתקני החשבונאות המקומיים.

דוחות כספיים יכולים בדרך כלל: הצהרה של הדירקטוריים של החברה בגין העומס של אותה חברה באותה שנה; דוח רווח והפסד המפרט את ההכנסות וההוצאות במהלך התקופה הרלוונטי, ואת הרווח הנקי שלא בתוספת הערכה של חיוביות המס שיחולו בגין האמור; תזרים מזומנים המפרט כיצד השתמשה במזומנים ברווח או בגיןון הנקי שנוצר במהלך השנה; גילוון מזון המפרט את סך כל הנכסים וההתchiaיות בסוף השנה (שמיצגים על-ידי השקעה הכלולת נטו של בעלי המניות); וכן הערות המסבירות כל אחת מן הוצאות.

**דיווח על-פי מדינה
Country by Country
(Reporting)**

שיטת חשבונאית הדורשת מתגיד רב לאומי לדוח בדוחות הכספיים שלו על הפרטיהם הבאים: באילו מדינות הוא פועל; שמות חברות הבת בכל תחום פעילות שבו הוא פועל; גילוון רווח והפסד עבור כל תחום שיפורתו שבו יש לו שימוש עציקת המפרט את מכירותיו ורכישותיו של התגיד בתוך הקבוצה וכן באמצעות צדדים שלישיים; מספר העובדים שהוא מעסיק ועלות העסקתם; עלויות המימון שלו ביחס לצדדים שלישיים וביחס לפעילויות בתוך הקבוצה; הרווח שלו לפני מס; חבות המס שלו המחולקת בין מס שוטף ומס דחוי וכיום הנכסים וההתchiaיות שלו בכל מדינה שבה הוא פועל.

**ديرקטור
(Director)**

מי שמנהל בפועל את החברה. בכל חברות בע"מ חייב לכיהן דירקטור אחד לפחות. חברות בע"מ יכולות לשמש בעצמן כירקטוריים של חברות אחרות בתחומי שיפורם רבים. דירקטוריים הם האחראים לניהול ענייני החברה ולכך שהיא ת מלא אחר כל החוקים החייבים עליה. דירקטוריים בדרך כלל ממונים על-ידי בעלי המניות של החברה באסיפה הכללית של בעלי המניות. בהסדרם רבים של פעילות אופשורי, הדירקטוריים הם "מיופי כח", שמוכרים את שמותיהם לחברה; על אף שהם מחזיקים במשרת דירקטור, אותן מיפוי כח הם בדרך כלל בעלי מעט מאד ידע באשר לפעולות החברה ובפועל העניינים האמיטיים של החברה מוגבלים על ידי אנשים אחרים, המכונים דירקטורי צללים, אשר זהותם לעיתים קרובות קשה לגילוי.

**דירקטיבת האיחוד האירופי
בנושא מס חיסכון
(European Union
Savings Tax
Directive)**

זהו הסכם בין מדינות האיחוד האירופי לחילופי מידע ביןיהן בנוגע לתושבי האיחוד אשר מרחווים ריבית על חסכנות ועל השיקעות במדינה אחת באיחוד, אך חיים במדינה אחרת. על אף שהתחוללה המשפטית של הדירקטיבה אינה מרחבת אל מחוץ לאיחוד האירופי, ישנו תחומי שיפוט מסוימים כגון: שוויז, ליכטנשטיין, אנדרורה, מונקו ווון מרינו, שהסכימו לחקוק חוקים התומכים בדירקטיבה.

הDIRECTIVE אומצה על מנת להבטיח פעילות ראוייה של שוק האיחוד האירופי ולהתמודד עם הבעיה של השטמטות ממס. היא אישרה בשנת 2003 ונכנסה לתוקף ב-1 ביולי 2005.

ישנה צפיה מכל המדינות החברות באיחוד האירופי לבצע חילופי מידע על בסיס אוטומטי בנוגע לתשלומי ריבית שਮועברים מהטריטוריה שלהן לתושבי מדינות אחרות באיחוד. בעוד שהרבות הגודל של המדינות החברות באיחוד יישמו את המנגנון האוטומטי לחילופי מידע כחלק מערכות ייעילה של שיטות פעולה, אוסטריה ולוקסמבורג מחויבות רק למערכת של דיווח מידע בתום כל תקופה מעבר בלתי מוגדרת, אשר במהלךה הן מבצעות ניכוי מס במקור ומעבירות 75% מן ההכנסות מהኒכי למדינת התושבות של המשקיעים. אוסטריה ולוקסמבורג רשאות לקבל מידע ממדינות האחרות באיחוד. המשקיעים במדינות אלה יכולים לבחור אם לספק למדינת התושבות שלהם מידע מקדים בעניין החסכנות המוחזקים בחוץ, או לאפשר גלווי של ההכנסה באותו מדינה, במקרה לעיכוב כספים או לניכוי מס במקור.

היקפה של הדירקטיבה נרחב למדי, וחל גם על ריבית מתביעות חוב מכל סוג שהוא, בין אם הושגה באופן ישיר או לא.

הנציבות האירופית אימצה ב-13 בנובמבר 2008 הצעה מתקנת לדירקטיבה הנ"ל, במטרה לsegor את הלקונות הקיימות ולמנוע השטמטות ממס בצורה אפקטיבית יותר. התקדמות בעניין זה包括ה כת עלי-ידי אוסטריה ולוקסמבורג, אשר עדין מסרבות להשתתף במנגנון אוטומטי לחילופי מידע וمعدיפות במקום זאת את האפשרות של ניכוי מס במקור.

החולשה העיקרית של הדירקטיבה היא בכך שהיא רק על הכנסה מרבית ורק על הכנסה ששולמה לחידים ולא לחברות, אגנויות, קרנות או ישויות אחרות. התיקונים המוצעים אמורים לתת מענה לחלק מהחולשות הללו.

**הוצאת חשבוניות מחדש
(Re-invoicing)**

הוצאת חשבוניות מחדש כרוכה בהוצאה חשבוניות בגין מכירה לסוכן, שלאור נמצוא במקלט מס או במרכז פיננסי באופשרו, כאשר בשלב שני, הסוכן מוכר אותה להרשות הסופי. בפועל, הסוכן מעביר חלק מהרווח למקור המקורי או להרשות, בדרך כלל לחשבון באופשרו. זה היליך ופוץ להלנת רווחים במקלט מס. היליך תליי בסודיות לשם הצלחתו.

**הוראת חוק אנטית תכוניות
כללית נגד הימנעות ממס
(General Anti-avoidance Rule)**

הוראת חוק אנטית תכוניות נועדה לטפל למי שמנסה להפר את חוקי המוס ולהימנע מתשולם מס על-ידי שימוש בחוקים אחרים. במקרים לבחון את הכוונה בעת ביצוע העסקה, הוראת החוק האנטית תכוניות נגד הימנעות ממס מטילה מגבלות ספציפיות על דרכי הפרשנות של סדרת אירועים, כדי לקבוע אם ראי היה שימוש המס ינהן מן היתרון המיסוי' שהשיג. חוקים תמיד נתונים לפרשנות, ועל כן הוראת חוק אנטית תכוניות נגד הימנעות ממס עלולה דזוקא להרחיב את מגוון ההצדמנויות העומדות בפני הניסוח לניצול לעתעה.

**הימנעות אגרסיבית ממס
(Aggressive Tax Avoidance)**

הימנעות אגרסיבית ממס מתייחסת לתוכנו מס מרכיבים המבוססים על ניצול לקונות בחוקי המוס ואשר חוקיותם מוטלת בספק. המונח 'הימנעות ממס' משמש את NJT לציין כל תוכני המס המבקשים לעקוף את החוק.

**הימנעות ממס
(Tax Avoidance)**

הכינוי שניתן לניסיון להקטין את חבות המס ללא רמייה מכוונת (אשר תהווו השתמטות ממס או מרמה). ניתן לסכם את הפרקטיקה כ”ניסיון לעקוף את החוק”.

הימנעות ממס יכולה בדרך כלל יצירה של עסקים מלאכותיים או גופים מלאכותיים כדי לסייע מחדש את אופי העסקה, זהות המქבל, או עיתויים של התשלומיים. כאשר הגוף ממוקם במדינה אחרת או כאשר העסקה עוברת דרך מדינה אחרת, מדובר בהימנעות בינלאומי ממס. תכוננו מס מושכים נוצרים לעיתים קרובות אך ורק לשם מטרת זו. לאחר שהימנעות ממס כרוכה לעיתים קרובות בהסתדרה של מידע, וקשה להוכיח כי عمدهה מאהוריה כוונה או הונאה מכוונת, רקו המפיריד בין הימנעות ממס להשתמטות ממס לעתים קרובות אינם ברור, ותלוי, בין היתר, בסטנדרטים של האחוריות המוטלת על מספק השירותים הפיננסיים וייעץ הממס המומחה.

ניסיון להימנעות ממס שסוג כבלי תקין, הכרוך בתשלומי החזרים של המסים העומדים לתשלום בתוספת קנסות בגין איוחרים.

יש הטוענים כי המונח הימנעות ממס מתייחס לכל פעילות אשר מפחיתה את סכום ההכנסה הכספי למס של נישום, לדוגמה תביעת הנחות והקלות אשר נקבעו בחוקי המס הלאומיים. NJT אינה מסכימה עם עדזה זו. אם החוק קובע כי אין לשלם מס על עסקה, אז לא הייתה כל הימנעות ממס אלא מילוי אחר דיני המס. במקום זאת, NJT משתמש במונח ”הימנעות ממס” לציוון ניסיון שלא לשלם מס בגין רוח החוק. יש שפרקטיקה זו מכונה גם ”הימנעות אגרסיבית ממס”, אם כי לדעתנו השימוש במונח זה אינו יעיל.

המונח ”הימנעות ממס” הוא אחד השנויים ביותר בחלוקת בלוקיון המס.

**היפוך שרול
(Inversion)**

הפעולה שבה חברות אם אשר משרדיה הראשיים ממוקמים בתחום שיפוט אחד, מחליפה רישום עם חברת בת שהיא מחזיקה בעלותה באפשרור כדי שתוכל להונגו מיתרונות המס שמציעו אותו תחום שיפוט באפשרור. במקרה מסוימת תופעה זו היהתה אופיינית בערך לאלה”ב, אך מ-2009 ואילך היא מתאפשרת גם בבריטניה. דוגמה לשימוש במכשור זה היא התאגידי Glencore, אשר כתוצאה לכך רשום בבריטניה.

פעולות פיננסיות הנעשות לצורך ”טיהור” כסף שהתקבל מפעליות פליליות או בלתי חוקיות כדי לגרום לו להיראות כאלו מקוינו בפעולות לגיטימית.

**הלבנת כספים
(Money-Laundering)**

התהלים של העברת רווחים מאזרע שבו הם היו כפויים למס לאזרע אחר שבו אין מס או שקים בו שיורט מס נמוך יותר. מנגנונים להלבנת רווחים כוללים שימוש במחירים העברתיים, הוצאות חשבון מחדש חדש, מימון דק, שינוי מבנה האחזקות בתאגיד, גידור, ביטוח משנה והיפוך שרול.

**הלבנת רווחים
(Profit Laundering)**

הסדר שנועד להגן על הכנסתו של אדם, באופן חלק או מלא, מפני מסוי. העצה להסדר זהה יכולה לנבוע מרצון של הממשלה לעודד סוגים מסוימים של התנהגות או פעילות, אולם לעיתים קרובות היא עלולה להיות תחובלה מסחרית או משפטית, בדרך כלל מלאכותית אופיינית, אשר מטרתה - הימנעות ממס.

**הסדר כספי להגנה ממס
(Tax shelter)**

הסכם בילטראלים לחילופי מידע בענייני מס במסגרת שני תחומי שיפוט מסוימים לשיקוף פעולה בענייני מס באמצעות חילופי מידע. בעבר, נעשה שימוש מועט במודל זה עד שויעידת ה-G20 הפעילה לחץ ניכר על ממלטי מס תחומי שיפוט סודים להחתום על הסכמים אלה. מאות הסכמים נחתמו מאז שנת 2009 כתוצאה לכך, אולם ישן ראיות לכך שנעשה בהם שימוש מועט בשל המمصالح הניכרים להגשת בקשות לחשפות מידע, שהם חלק בלתי נפרד מן ההסכם עצם.

**הסכם לחילופי מידע בענייני מס
(Tax Information Exchange Agreement [TIEA])**

**העתיקת מקום התושבות
(Redomiciliation)**

תהליך שהופך למקובל יותר ויותר ובו חברת מעתיקה את מקום ההתאגדות שלה ממדינה אחת לאחרת, תוך שהיא שומרת על אותה זהות משפטית. הקלות שבה ניתן לעשות זאת מאפשרת לחברות לנצלת על מנת להתחמק מרשיית המם.

**הקלת מסי כפלי¹
(Double Tax Relief)**

הקלת מס הנינתן על-ידי המדינה שבה משלים המסים הוא תושב, בגין מס המשולם במדינה אחת עבור הכנסתה שמקורו במדינה אחרת. מטרת ההקללה להבטיח כי לא ישולם בגין אותה הכנסתה מס נוסף על המס שנדרש במדינה שבה שיעור המס הוא הגבוה מבין השניים.

**השתמטות ממס
(Tax Evasion)**

אי-תשלומים מס או תשלום מס בהcorr הנעשה באופן בלתי חוק, בדרך כלל על-ידי מתן הצהרות כזובות או על-ידי אי-דיווח לרשות המיס. השתמטות ממס גוררת סנקציות משפטיות, פליליות או אזרחיות.

**חברה או תאגיד
(Company/ Corporation)**

ישות ממשפטית שנוצרה על-פי חוק ונוחשבת לשימוש נפרדת מזו של מקימיה. כמעט כל המדינות מתיירות כוּם ייצירה של חברות, אולם הכללים שעיל-פייהם הן עושות זאת שונים ממדינה למدينة באופן ניכר. רוב המדינות מאפשרות אחראיות מוגבלת, שימושויה היא שבעל המניות של החברה אינם נשאים באחריות בגין חובהויה במרקחה של פשיטת רגל. עם זאת השימוש בחברות כמכשיר משפטי, נשמעה הטענה כי מדובר בזכותו יתר, הדורשת שדוחות כספיים ומידע בגיןibus וניהול החברה יועמדו לרשות הציבור. עיקרון זה התערער על-ידי מקלט מס. אחת הביעות האגדולות ביוטר עבר הפועלם להשגת צדק במיסוי היא תופעת הניצול לרעה של חברות אוניברסיטאות.

**חברת אחזקות
(Holding Company)**

חברה אשר מחזיקה בעלות חברת (חברת בת), באופן מלא או בשיעור של מעלת מ-50%. חברת אחזקות מתווכת היא חברת אחזקות אשר יש לה חברת בת אחת או יותר ואולם היא עצמה מוחזקת בעלות חברת. המונח "חברת אחזקות עליונה" מתיחס לחברת בראש ההיררכיה אשר אינה בשלטת על-ידי חברת אחרת. חלק מ לחברות האחזקות באלו חברות בת.

**חברת אם
(Parent Company)**

חברה השולטת בחברה אחרת בין אם על-ידי החזקה בעלות של מעלת מ- 50% מנויות החברה האחראית ובין אם על-ידי שליטה בהרכבת הדירקטוריון שלה. לחברה אם יכולות להיות אלף חברות בת, כאשר חלק מהן יהיו בעצם חברות אם, ובמקרה כזה הן מכונות 'חברות מתווכות'. במרקחה כזה, החברה בראש היפרמידה, אשר אינה כפופה לשילטה של חברת נוספת, מכונה 'חברת האם העליונה'.

**חברת בת
(Subsidiary Company)**

חברה אשר לפחות 50% מנויותיה הן בעלות חברת האחראית או שהשליטה על הרכב הדירקטוריון שלה נטווה בידי החברה האחראית, שהנהה למעשה "חברת האם" שלה.

**חברה בשלטת זרה
(CFC)**

חברה בשלטת זרה, בדרך כלל, היא תאגיד או חברת בת של חברת האחראית (חברת אם). חברת בשלטת זרה 'בדרך כלל' רשומה במרקlat מס או באזרור אחר שבו לא חלים מסים או שחלים בו מסים מסוימים על רווחים של חברת בת. הדבר מאפשר הזדמנויות להעברת רווחים מחברת האם לחברת הבת הרשומה באופש. כדי למנוע זאת הוגדרו כללים בהםוס לחברות בשלטת זרות שקובעים כי רווחים שהוציאו על-ידי חברת הבת יכולם במרקטים מסוימים להיות קופפים למס במדינה התושבות של חברת האם, גם אם חברת הבת אינה תושבת שם. יישום הכללים הללו הגיע לשיאו בסוף המאה ה-20, אולם מאז, פסיקות של בית המשפט של האיחוד האירופי ערערו באופן דרמטי את האפקטיביות שלהם, והובילו לפריחה בפעולות האופש.

חברה שמנויות אין נסחרות בבורסה לנירות ערך. בחברה פרטית בדרך כלל לא ניתן למכור מניות ללא הסכמה של החברה או של בעלי המניות האחרים. במדינות רבות לא נדרש כל מידע, או שנחփ רק במידע מועט בנוגע לפעילות של חברות אלה, על אף שבלי המניות שלהן הננים מהיתרן של אחריות מוגבלת.

**חברה פרטית
(Private Company)**

חברה שמנויות נסחרות בבורסה מוכרת לנירות ערך והן זמניות לפחות לKENYA ולמכירה על-ידי כל אדם המעניין בכך, ללא צורך בקבלת הסכמה מן החברה עצמה. בכלל, חברה ציבורית מדרשת להיות שקופה יותר מאשר חברה פרטית.

**חברה ציבורית
(Public Company)**

ראו - חברת שלד.

**חברת קש
(Shell Company)**

חברה שנמצאת בבעלות של חברה אחרת, בשיעור של מעל 20% אך לא יותר מ-50%. החברה המחזיקה בבעלות היא לעיתים קרובות בעלת השפעה משמעותית על החברה הקשורה, אולם אינה בעלת השיטה המוחלטת, המוקנית בדרך כלל בבעלות של 50% ומעלה.

**חברה קשורה
(Affiliated Company)**

גוף בעירובן מוגבל אשר בדרך כלל מוקם במקלט מס' תחום שיפוט סודי לצור הסתרה של תזרימי כספים בלתי חוקיים, השתמשו מהם או ניצול לרעה של הרגולציה. ככל, סביר להניח שלאotos גופ לא תהיה פעילות מסחרית אמיתית, וכי המטרה היחידה שלו היא להסתיר עסקאות. לא ידוע כמה תאגידים כאלה קיימים, אך הם נפוצים. לעיתים קרובות מכונה חברת שלד בשם "חברת קש".

**חברת שלד
(Brass Plate Company)**

חלופי מידע בין רשות המיס של מדינות יכולם להתבצע באופן דו-צדדי או רב-צדדי. כאשר הם מתבזעים באופן דו-צדדי, נעשה שימוש בשני סוגים עיקריים של הסכמים: הסוג הראשון הוא אמנה למונעת כפל מס. הסוג השני הוא הסכמים החלופי מידע בענייני מס. אמונות דו-צדדיות למונעת כפל מס ווסכם להילופי מידע בענייני מס. אמונות דו-צדדיות למונעת כפל מס בלבד ואף מדינה אחרת אינה מוהו צד בהסכם. הסכמים דו-צדדיים נפוצים יחסית, בעוד שהסכמים רב-צדדיים נדירים.

**חלופי מידע דו-צדדיים
(Bilateral Information Exchange)**

האדם המקיים את הנאמנות על-ידי העברת נכסים במתנה לנאמנות. על פי רוב, לאחר שתנתן את המתנה, אמרו יוצר הנאמנות להיות נתול כל השפעה נוספת על הנאמנות, אולם במקלטי מס רבים אין זה המצב. במקרים אלה, יוצר הנאמנות נותר לעיתים קרובות מאוד בשליטה מלאה על נכס הנאמנות, על אף שהוא לא כואורה העניקה אותו במתנה לטובת הנגנים או אחרים.

**יוצר הנאמנות
(Trust Settlor)**

מושג המשמש בעלי מקצוע בתחום המיס כדי להציג דרכי להתחמק מהתשלומים ולשלם מס נמוך ככל האפשר. זהו לשון נקייה לתיאור הימנוות מס.

**יעילות מס
(Tax Efficiency)**

חברה, נאמנות, שותפות מוגבלת, שותפות או גופ משפט אחר, אשר הוקמו כדי להשיג מטרה עסקית מסוימת במהלך הלמת עסקה, או סדרה של עסקאות, בדרך כלל מותך כוונה ברורה לזכות ביתרונו מס.

**כלי להשגת מטרה מסוימת
(Special Purpose Vehicle)**

חסר בחוק, המאפשר לאדם או לעסק לפרש את החוק כאילו איימו חל עליו, מבלי להפר אותו באופן ישיר. לאקונות בחוקי המיס הן חינויו להימנוות מס, מאחר שהן המנגנון שבאמצעותו אנשים "עוקפים את החוק".

**לאקונה
(Loophole)**

מצב שבו יהודים או חברות יכולם לנצל משא ומתן לגבי המיסוי שלהם במדינה שבה מוטלת עליהם חבות מס. ראשיתו של הסדר זה בשוויין בשנות ה-20 של המאה הקודמת, והוא הסדר מקובל בעולם של מקלטי המיס שבאופןו.

**מדיניות מס מועדף
(Preferred Tax Treatment)**

מועד קבוע
(Permanent Establishment)

משרד, מפעל או סניף של חברת שטח מקומות מחוץ למדינת התושבות של החברה. על-פי אמנות למניעת כפל מס, רוחחים עסקיים ניתנים למיסוי במקור אם ניתן לייחס אותם למועד קבוע. כללים באשר להגדלת מועד קבוע יכולים להיות תלוים בהסדרים שנקבעו באמנות למניעת כפל מס.

מחיר העברה
(Transfer Pricing)

הסדר מחيري העברה מתרכש כאשר שני גופים עסקיים או יותר (בין אמצעים ובין אם לאו) המוחזקים באותה בעלות או שליטה, באופן ישיר או עקיף, שוחרים זה עם זה. השימוש במונח מחירי העברה נדרש משום שאם גופים יש בעלות משותפת, יתכן והעסקאות ביניהם לא יתומכו במידח השוק, אלא ייקבעו בשיעור שייגר מטראה אחרת, כגון הימנעוט מס. אם ניתן להראות כי מחיר העברה זהה למחיר השוק, יהיה הדבר קובל למטרות מס. לעומת זאת, מחיר העברה המגדיל את הלוויות או מפחית את ערך המכירה במידיניות בהן נגבה שיעור מס גבוה יותר, ובמקביל מגדיל את ערך המכירה או מפחית את הלוויות במידיניות בהן נגבה שיעור מס נמוך יותר, אין קובל מבחינה דינית המס.

בתקופה שבה מעל 50% מהסחר בעולם מתבצע חלק מעסקאות פנימיות של חברות הקבוצה בתאגיד ולא בין תאגידים בלתי קשורים, למעשה אין מחיר שוק לחלק מן הסחרות הנמכרת והשירותים הניתנים. מצב זה נוצר משום שירותים מסוימים אינם ניתנים לצד שלישי ושירותים מסוימים אין נמכרת לו. הדבר יוצר מודלים מורכבים שבהם נעשים ניסיונות להקצות ערך לשלבים שונים בשרשורת האספקה בתוך החברה, תהליך המועוד לניצול לרעה. מסיבה זו נטען כי יש למсотות קבוצות תאגידים על בסיס מיסוי מאוחד.

מיופה כוח (ממונה)
(Nominee)

אנשים הנוטלים על עצמן תפקידים תמורה שכר, אולם פועלם אך ורק על-פי ההוראות של אחרים, אשר בפועל נוטלים על עצמן את החובות הכרוכות בתפקידים אלה. ככללה, הם מוצבים בחזית ומעמידים פנים כי הם מלאים תפקיד, מבל' שהם אכן עושים זאת.

מימון דק
(Thin Capitalisation)

תהליך של מימון חברת באמצעות חלק ייחודי גדול של הלואות לעומת מנויות. מימון דק משתמש בתאגידים רב לאומים להפחיתה רוחנית של חברת בת במקור שבו שיעורי המס גבוהים באופן יחסית, לאחר שהריבית על הלואות היא בדרך כלל הוצאה מוכרת נגד רווחים המפחיתה את המס המשולם, בעוד שדיבידנדים על מנויות משולמים מtower ההכנסה לאחרי המשולם, בעוד משולמת בדרך כלל לחברה בת אחרת של התאגיד-לאומי, אשר ממוקמת במקלט מס שבו לא משולם כל מס בגיןה עם קבלתה, ועקב כך מופחת המס הכלול של קבוצת החברות.

מיסוי מאוחד
(Unitary Taxation)

מיסוי על בסיס מאוחד מתייחס להכנסה של קבוצת חברות כסכם אחד מאוחד הכספי למס, אשר לאחר מכן מוקצת למדינה לצורך שomatת מס על-פי ווספה שבנה נקבע היכן נצורה ההכנסה. כל מדינה יכולה להחיל את שיעור המס שלה לפי רצונה. מיסוי על בסיס מאוחד מהוות חלופה למיסוי על בסיס תושבות ולמיסוי על בסיס מקורה.

מיסוי על בסיס מאוחד משמש מדינות פדרליות כמו ארה"ב, שבו משתמשים בנוסחת הקצאה להכנסה על בסיס החלק הייחודי של המכירות, עלויות ההעסקה והנכסים המשמשים בכל מדינה. רשותות מס ותאגידים רב לאומים רבים מתנגדים למיסוי מאוחד, משום שהם סבורים כי יהיה קשה להשיג הסכמה בינלאומית במיוחד ביחס לנוסחה. עם זאת, כדי שהויבור לעיל, מילא על פי עקרון מחיר השוק (arm's length principle), מיסוי של התאגידים רב לאומים מחייב מילא ערכית ממש ומוגן על מחירי ההעברה והסכוםים המוקצים לכל מדינה ולעתים קרובות אין למחרי העברה שנקבעו כל בסיס מציאות, מכיוון שאין בנמצא תאגיד מתחילה לפיו ניתן לקבוע מחיר שוק אלטרנטיבי.

<p>מס המוטל בהתאם לערך החוצה. בדרך כלל נגבה המס על חוזים לביצוע עסקאות במניות ובניירות ערך אחרים וכן על עסקאות מקרקעין ועסקאות רכוש.</p>	מס בولي (Stamp Duty)
<p>מס רגיסטריבי המחייב כל אדם, ללא תלות באמצעים שברשותו, לשלם סכום זהה של מס.</p>	מס גולגולת (Poll Tax)
<p>מנוח זה משמש לתאר פריט חשבונאי שנוצר ממשוםiscal החשבונאות דוחרים שהנכסה תואם להוצאות. אם הוצאה מוכרת לצורכי מס לפני שהיא מוכרת לצורכי דיווח חשבונאי (דבר המקובל לדוגמה במקרים של מפעל וכיוד), משמעות הדבר היא שעלה המס בגין הפרש השנה מזאתה כנמוכה יותר. בנגדן לכך, כאשר כל הוצאות המס נאצלו לגבי הנכסים, יתכן שיירוי עד חיבות חשבונאים לבצע, ועלות המס במקורה כזה תזחר כגבולה יותר בדוחות הכספיים. כדי לאזן את המשוואה הזאת, מוטל מס הקרי מס דחוי על דוח הרווח וההפסד בשנים המוקדמות יותר והוא מופיע בחובות בגלילו המאזן של החברה. החובות הופכת לצייני בדוח הרווח וההפסד בשנים מאוחרות יותר ונitin להנין שבמהלך חייו של הנכס הכל יכול יתאצן. מה שמטעה הוא שהתקנים לדיווח כספי בinalgומי דורשים כי מס דחוי יוטל גם אם רק סיכוי נמור שהוא אכן ישולם. הדבר הוביל להציג חיובי מס מטעים ומוגזרים בדוחות כספיים של חברות, וסביר להניח שחלק מהם מעולם לא ישולם.</p>	מס דחוי (Defferred Tax)
<p>מס על ההון המוצהר של אדם, בדרך כלל מוטל אחת לשנה בשיעור נמוך מאוד. בעבר, מס הון היה מקובל באירופה, ואילו ביום הוא מוטל רק לעיתים נדירות, לאחר שקיימות סבירות כי הוא מעודד אנשים להסתיר את נכסיהם באופן אסור. בעת האחרון, עם זאת, יש עניין מחדש במס זה, ובתפקיד שהוא עשוי למלא בהפרחת אי-השוויון ובהתמודדות עם המשבר הכלכלי העולמי.</p>	מס הון (Wealth Tax)
<p>מס המוטל על הכנסה של יחידים. מס הכנסה יכול לחול גם על חברות, אולם הדבר אינו מקובל. המס מוטל בדרך כלל הן על הכנסה שהופקה כתוצאה מהעסקה של אדם שכיר או עצמאי, והן על הכנסה שלא הופקה מעובדה, לדוגמה הכנסה מהשכרות ומרקוש.</p>	מס הכנסה (Income Tax)
<p>מס על הרווחים של חברות בע"מ ושל ישויות דומות אחרות. לעיתים קרובות מס זה דומה בתחולתו למס הכנסה אולם הוא עשוי לכלול מס על רווחי הון. השיעורים המוטלים הם בדרך כלל נמוכים מalfa החלים במס הכנסה, דבר היוצר תמרץ לאנשים אמידים מאוד להעביר את הכנסותיהם לחברות.</p>	מס חברות (Corporation Tax)
<p>מס טובי (המכונה גם מס עסקאות מטבע, מס עסקאות פיננסיות ומס "רוויין הודי") הוא מס על מסחר בשוויים זרים הקרי על שם ג'יימס טובי, כלכלן צוקה פרס נובל, אשר הaga את הרעיון באמצעותו למצוות סחר במטבעות בשולי רוח נוכחים. ניתן להחיל אותו גם על סחר במוצרים פיננסיים אחרים כגון מניות, אגרות חוב, זהב, נגורנות וגדיות. Einsatz מס על עסקאות כספיות צובר תמייה פוליטית באירופה.</p>	מס טובי (Tobin Tax)
<p>מס המוטל על מתנות שאנשים מעניקים מtower ההון שלהם, בדרך כלל (אך לא תמיד) בעת מותם.</p>	מסירושה (Inheritance Tax)

מסים על מכירות יכולים להיות מוטלים בשתי דרכים: ראשית, כמס מכירות כללי המוטל על סך כל המכירות, ללא הנחה בגין מס ששולם. שנית, כמס ערך נוסף (מע"מ, הקרו לעתים מס על סחורות ושירותים) שmotול על עסקים בגין מכירות ושירותים, אולם אפשר לעסקים לשבוע דמיין מן הממשלה בגין המס שהם נדרשים לשלם לספקים שלהם. במצב זה, נטול המע"מ מוטל במלואו על הלקוח הסופי. מס על סחורות ושרותים ומס ערך נוסף מסויים רגיסטריים, לאחר שימוש בית בעלי הכנסה נמוכה תמיד יוציא חלק יחסית גבוה יותר מן הכנסה שלהם על צרכיה, ועל כן באופן קבוע יוציאו חלק יחסית גבוה יותר מהכנסתם על תשלום מס זה, מאשר משקיע בית עשירים יותר. מע"מ הוא הוצאה הנפוצה ביותר של מס מכירות.

**מס מכירות
(Sales Tax)**

מס המוטל על מתנות, בין אם במהלך החיים ובין אם במועד הפטירה. המט כולל על התורם או על הערכ המctrבר של המתנות שיתקבלו על-ידי המקבל.

**מס מתנות
(Gift Tax)**

מס על סחורות ושרותים או לעתים מס מכירות כללי. ראו "מס מכירות".

**מס על סחורות ושרותים
(Goods and Services Tax)**

סוג של מס עסקאות פיננסיות. זהו מס המוטל בשיעור נמוך מאוד (לדוגמה 0.005 אחוז) על-ידי המדינה מנפיקת המטבע בגין כל הסחר המבוצע במטבע זה בעולם. פרטים נוספים, ראו מס טובי (Tobin Tax).

**מס על עסקאות מטבע
(Currency Transaction Tax)**

ראו מס טובי (Tobin Tax).

**מס עסקאות פיננסיות
(Financial Transaction Tax)**

מע"מ, ראו מס מכירות.

**מס ערך נוסף
(Value Added Tax)**

מס על ערך השכירות של קרקע אשר נקבע על יסוד ההנחה כי הקרקע ריקה וטרם פותחה או הושבחה.

**מס ערך קרקע
(Land Value Taxation)**

מערכת מיסוי שבה כל שהכנסה של אדם עולה סכום המס שהוא משלם עליה באופן יחסית להכנסה, הן מבחןת שיעור המס והן מבחינת הסכומים המוחלטים. נקרא גם מיסוי מדורג. השוו לשיעור מס אחד או מס רגיסטריבי.

**מס פרוגרסיבי
(Progressive Tax)**

מערכת מיסוי שבה ככל שההכנסה של אדם מכל המקורות עולה, סכום המס שהוא משלם יורד באופן יחסית להכנסה, אף אם הוא עולה בסכומים מוחלטים. לעומת זאת שיעור המס המשולם על ידי אותו אדם יורד ככל שההכנסה שלו עולה. השוו למס פרוגרסיבי ושיעור מס אחד.

**מס רגיסטיבי
(Regressive Tax)**

ראו מס טובי (Tobin Tax).

**מס "רו宾 הוד"
(Robin Hood Tax)**

ראו תשומתי ביטוח לאומי.

**מסי שכר
(Payroll Taxes)**

מגמת ירידת שיעורי המס והדרישות הרגולטוריות על ההון, הנובעת מתחזרות בין מדינות ריבוניות במטרה למשוך השקעות ולשמר אותן.

**מרוץ לתחתית
(Race to the Bottom)**

ראו – מרכזים פיננסיים בינלאומיים באופשו.

**מרכזים פיננסיים בינלאומיים
(International Finance Centres)**

על אף שרוב מקלטיו המסו מעודיפים לקרווא לעצםם "מרכזים פיננסיים באופשו", שני המונחים אינם זהים.

מקלט מס מציעים שיעורי מס נמוכים או מינימליים למי שאינו תושביהם. יחד עם זאת, אין הדבר אומר שהם גם מספקים מגוון של שירותים פיננסיים.

מרכזים פיננסיים באופשו מציעים שיעורי מס נמוכים ומספקים מרכזי שירותים פיננסיים פונקציונליים, הכוללים בדרך כלל סכינים או חברות בת של בנקים בינלאומיים גדולים, כמו גם משרדים של רואי חשבון ועורך דין, על מנת לתת שירות לקוחות אפשרי.

מדיניות המשמשות כמקלט מס ומארכחות מרכזי מימון באופשו אין אהובות את השימוש בשני המונחים, וمعدיפות לקרווא לעצמן "מרכזים פיננסיים בינלאומיים".

מקלט מס הוא כל מדינה או טריטוריה אשר מקדמת חוקים מתקדמים כוונה לשימושו להימנע או להשתטפות ממשאים המוטלים במדינה אחרת. שיעורי מס נמוכים המוצעים על-ידי מקלט מס הם המפתח למודל העסקי של מקלט מס, אולם אלמלא היו מקדים בנוסף לחוקים אשר מסיעים לאדם לנצל אותם לטובתו, שיעורי המס הנמוכים שלפעצם לא היו מוחווים מוקד משיכת שימושו.

סודיות היא המפתח המשמעותי להחלת שיעורי מס נמוכים, ולפיכך המונח המדוקן יותר, "תחום שיפוט סודי", מחליף בהדרגה את המונח "מקלט מס".

ה- OECD מגדר מקלט מס בתחום שיפוט אשר:

מי שאינו תושביו אך מנהלים בו פעילות משלימים מס נמוך או לא משלימים מס כל;

אינו מבצע חילופי מידע אפקטיביים בענייני מס עם מדינות אחרות;

היעדר שיקיפות המועוגנת בדי מובטחת לארגוני שמוקמים בו;

אין כל דרישת כי תאגידים מקומיים אשר מצויים בבעלותם של מי שאינם תושבים יבצעו פעילות מקומית ממשמעותית כלשהי. למעשה, יתרה מכך ואף יחול איסור על תאגידים כאלה להנאל עסקים בתחום השיפוט שבו הם מאוגדים.

על מנת שאזרו מסויים ייחס מקלט מס די בפרק שיתקיים מרבית הקriterיוונים האמורים.

הכתובת הרשמית שבה ניתן ליצור קשר עם החברה. לעיתים קרובות זהה הכתובת של עורך דין או רואה חשבון, ובקבijkן אין כל רמז באשר למייקום האמיתי של החברה. הדבר תורם ליצירה של מעטה סודיות על פעילותה החברה.

אדם אשר לו בעלות משפטית בנכסים המוחזקים באנמנות ומנהל אותם. הנאמנים הראשונים של החברה ימוסו על-ידי יוצר הנאמנות. הנאמנים יכולים לקבל תשלום עבור עבודתם אולם הם אינם מורים בדרך כלל להיות נהנים של הנאמנות שהם מנהלים. בתחום שיפוט סודיים, נאמנים הם לעיתים קרובות רק מינוי כוח שנשכרים וחותמים על מסמכים שנשלחים אליהם על-ידי בעלי השיטה האמיתית של הנאמניות שהם מנהלים. בעלי שליטה אלה הם במקרים רבים יוצרים הנאמנות.

מרכזים פיננסיים באופשו (Offshore Financial Centres [OFC])

מקלט מס (Tax Haven)

משרד רשום (Registered Office)

נתמן (Trustee)

**נתאמנות
(Trust)**

נתאמנות נוצרת כל אימית שאדם (יוצר הנתאמנות) מעניק בעלות משפטית בנכço (רכוש הנתאמנות) לאדם אחר (הנתאמן) בתנאי שימושו שימוש בהכנסה וברוחחים הנובעים מאותו נכס לטובה צד שלישי (הנהנה). נתאמניות יכולות להיווצר בעל-פה, אולם בדרך כלל הן נוצרות בכתב. נאמנים הם לעיתים קרובות אישיים מקצוע או חברות, הגובים תשלום בעבר השירות. כלל, ישנם שלושה סוגים של נתאמניות:

- * נתאמנות לפי שיקול דעת;
- * נתאמנות למטרות צדקה;
- * נתאמנות מוגדרת מראש.

**נתאמנות לפי שיקול דעת
(Discretionary Trust)**

רוב הנתאמניות במקלטי מס מתירות ביצוע של תשלוםם כמעט לכל אחד על-פי שיקול דעתם של הנתאמנים. משמעו הדבר היא כי זהות הנתאמים של אותן נתאמניות יכולה להשאיר סודית. בפועל, הנתאמים בדרך כלל מלאים אחר "מכtab רצונות" שנitin על-ידי יוצר הנתאמנות, המורה להם למי עליהם לשלם כסף, متى וכייד. כתוצאה לכך, למעשה, קיים פחות שיקול דעת לגבי זהות הנהנה בפועל מנתאמניות אלה, مما שנitin היה להניח על-פי שטרו הנתאמנות שהן.

**הנהנה בנתאמנות
(Trust Beneficiary)**

כל מי שזכה לקבל הטבות מנתאמנות. אדם הזכאי לקבל הטבה מנתאמנות מכונה 'הנהנה' בעל זכות מוגדרת מראש. יתרון שאדם יקבל הטבה מבלי שיש לו הזכות המשפטית לקבללה. במקרה זה הוא יקונה 'הנהנה לפי שיקול דעת', והוא יוכל לקבל את הטבה רק אם ואשר הנאמן יחליט לשלם לו אותה.

**נורמה אנטיתכנונית כללית
כנגד הימנעות ממון
(General Anti-avoidance Principle)**

עיקנון משפטי המועד למנוע מנישום להשיג יתרון מס הנובעת מעסיקה שבוצעה אך ורק או בעיקר כדי להונאות מהטבת המסו. הדבר העשא על-ידי בחינת המנייע של תשלום המסו במועד ביצוע העסקה, וודרש כי לכל צעד בעסקה שיש בו יתרון מס יהיה גם הסבר מסחרי. רק אם ניתן להציג טעם מסחרי לכל צעד בעסקה, אז ראוי לקבוע כי האדם המבצע כי האדם המבצע את העסקה יוכל להונאות מהיתרונו המיסויי הגדלום בה. השוו - הוראת חוק אנטיתכנונית כנגד הימנעות מסמו.

**nicci מס במקור על הכנסות
מוסומות
(Withholding tax)**

מס המונוכה מתשלום שהועבר לאדם המוציא מחוץ לדינה ממנו מבוצע התשלום. באופן כללי, המס חל על הכנסה מההשקעות, כגון ריבית, דיבידנדים, דמי שירות, תמלוגים ודמי רישיון.¹⁹

**סודיות בנקאית
(Banking secrecy)**

חוקי הסודיות הבנקאיות מחייבים את ההתחייבות החזית הרגילה בין הבנק לבין לקוחותיו, על-ידי הגדרת עונשים פליליים במקרים של חשיפת דבר קיומו של חשבון או מסירת מידע על חשבונו, ללא הסכמת בעלי החשבון. שימוש בחוקים אלה מאפשר לבלם בקשות לקבלת מידע של רשותם מסזרות.

חשוב לציין כי סודיות בנקאית לא נוצרת רק על-פי חוק: היא יכולה להיווצר גם על-ידי עבודות בשיטה. לדוגמה, חלק ממקלטי המס הקשורים בריטניה אינם מחייבים חוקי סודיות בנקאיות, אולם כאשר חשבון בנק מוסתר על-ידי נתאמנות וחברה, שלעתים קרובות נמצא בתחום שיפוט אחרים, מושגת אותה תוצאה.

**עולם "אפשרו"
(Offshore World)**

אותם מקומות שעלה פניו לא נראה הם מתואימים, אך למעשה הם פעולים בתיאום מלא זה עם זה, על מנת לספק טווח שירותי שנitin לשלב בינם לבין אחד או במספר מיקומים. זאת, כדי להבטיח כי פעילויות האופשורי של אדם מסוים לא תהינה תחת מעקב, או שנitin יהיה לעקב אחריה רק בקשרי רב.

¹⁹ המונח אינו מתייחס לנכסי מס במקור המבוצע על ידי מעסיק מהכנסת העובד או מהכנסותיהם של גופי שירותים

**עולם הסודיות
(Secrecy World)**

לעתים קרי "עולם אפשרו", אף מתואר טוב יותר כעולם הסודיות.

**פטור מס מסויימת לתאגידים
(Tax holidays)**

תקופה אשר במהלךה החברה המשקיעה במדינה מסויימת אינה צריכה לשלם מס בהתאם להסכם עם הממשלה במדינה זו.

**פער מס
(Tax gap)**

הפרש בין המס שאמור היה לשלם משולם לו כל המס המוטל על הנישומים על פי חוקי המדינה היה משולם, לבן הסכום המשולם בפועל.

**齊ות לחוקי המס
(Tax Compliance)**

משמעותו של תשלום חובות המס המוטלים על הנישום, מוביל לעסוק ציות לדיני המס ניתן לבחון גם על פי כוונתו של אדם לפני שהוא מבצע עסקה. אם האדם מבקש למלא אחר רוח החוק בנוגע לעסקה אותה הוא מבצע, כדי יש להניח שהכוונה הייתה לצית לחוק המס.

אם, מצד שני, הוא מבקש למלא אחר לשון החוק אך לא אחר רוח החוק (וניתן לקבוע זאת בדרך כלל על-פי העסקה שבוצעה), אז יש להניח כי כוונתו הייתה לעקוף את החוק, ונintel ההוכחה שאין זה כך יוטל עליון.

ניתן להשתמש בבחן זה גם לצד הנורמה האנטי-תכוניות כללית להימנע ממס, כדי לקבוע אם יש להחילה על העסקה או לא.

המנון יכול להתייחס גם לצוות לדרישות המנהליות של חוקי המס, כגון מילוי דוח מס.

קוד התנהגות של האיחוד האירופי בקשר למסים (EU Code of Conduct on Business Taxation)

קוד ההתנהגות של האיחוד האירופי בדבר מסויים עסקים נקבע על-ידי ועדת שרי הכלכלה והכספים (ECOFIN) בדצמבר 1997. הקוד אינו מסכם מחייב מבחינה משפטית, על אף שהוא בעל כוח פוליטי. על-ידי אימוץ קוד זה, מתחייבות המדינות החברות באיחוד לבטל את אמצעי המס הקיימים המהווים תחרות מס מזיקה ולהימנע מהציג אמצעים אלה בעתיד ("הקפאה").

הקוד תוכנן במטרה לאפשר את האמצעים המשפיעים במיוחד על מיקום הפעילות העסקית בקהילה האירופית, על-ידי התמקדות בתושבי חוץ ועל-ידי טיפול מס מיוחד בהם, לעומת הטיפול שבדרך כלל עומד לרשותה של המדינה חברת הארגון. הקriterיוונים לזיוהו של אמצעים עם פוטנציאל לגורימת נזק כוללים:

* רמה אפקטיבית של מסויים הנמוכה באופן משמעותי מן הרמה הכלכלית של המיסוי במדינה הנדונה;

* הטבות מס השמרות למי שאינם אזרחים;

* תמריצי מס לפעילויות המבודדות מן הכלכלת המקומית ولكن אין להן על השפעה על בסיס המס הלאומי;

* הענקת יתרונות מס גם בהיעדר כל פעילות כלכלית אמיתית;

* קביעת בסיס הרוח עבור חברות בקבוצות רב-לאומיות בשונה מן הכללים הבינלאומיים המקבילים, במיוחד אלה שאושרו על-ידי OECD;

* חוסר שיקיפות.

לקוד הייתה השפעה ניכרת לא רק על המדינות החברות באיחוד אלא ובמיוחד על מקלט המש הקשורים לבריטניה וולגראם. הנושא ניכר במיוחד בפרופורמות המס שיווקו בשטח החסות של הכתיר הבריטי: ג'רזי, גרכני ואיסלנד.

המונה "קונסנסוס ווושינגטון" נוצר בשנת 1989 על-ידי הכלכלן ג'ון וויליאמסון. במקור, תיאר המונח הוראות בדבר מדיניות כלכלית ששימשה מוסדות שמוקם מושבם בוושינגטון הבירה, כדוגמת קרן המטבע הבינלאומית והבנק העולמי. בשלב שני, החל מונח זה לשמש לציוויליזציית קפדי של תיאורית השוק החופשי.

קונסנסוס ווושינגטון (Washington Consensus)

קרן שהוקמה למטרות שהחוק מכיר בהן כמטרות צדקה. הגדרה זו אינה מונעת את ניצולן לרעה: מעמדן כפטורות ממשהו גורם משיכה. ניתן לעשות בהן שימוש גם כדי להעיבר נכסים בין דורות ללא מס ירושה, באופן שיאפשר את המשך שליטה המשפחה, והכנסה מקנות אלה משולמת לבני המשפחה כתשלומים או כמשכורות.

קרן צדקה (Charitable Trust)

חוזה לשימוש ברכוש, לעיתים קרובות קניין רוחני כגון פטנט, זכויות יוצרים או סימן מסחר. אם הבעלות על הקניין הרוחני מוקנית לחברה במקלט המס יכולת מס, הכנסה מדמי הרישון המשולמים לאותה חברה במקלט המס יכולה להיות פטורה מס, בעוד שהתשולם המשולם לה יכול להיות כפוף להקלת מס במדינה ממנה הוא משולם, דבר המעניק הטבת מס משמעותית. ניצול זה של המס מקובל ביום בענפי טכנולוגיית המידע, התרופות וענפים נוספים נסועים שמאופיינים בפטנטים.

רישיון (רישוי) (License / Licensing)

כל הסכם שבו שני אנשים או יותר מסכימים לעבוד יחד ולחלק את הרוחים או ההפסדים שיתקבלו כתוצאה לכך. שותפות יכולה להיות בין יחידים, חברות או עירוב של שנייהם.

שותפות (Partnerships)

שותפות המספקת לחבריה שניים תאגידים אחרים מוגבלים. שותפותו
מוגבלות פועלות לעיתים קרובות במקלטי מס כדי להימנע ממנו.

שותפות מוגבלת (Limited Partnership)

שיטת מיסוי שבה כל שהכנסה צומחת, סכום המס המשולם נשאר קבוע,
באופן ייחודי להכנסה הכלולית. השו עם מס פרוגרטיבי. המונח מתיחס לרוב
למס הכנסה.

שיעור מס אחיד (Flat Tax)

אחד מס המושלים בפועל יהיה להכנסה הכלולת של האדם המשלים את
המס. שיעור המס יכול להיות מחושב לפחות פעם אחת או לגבי כל המסים בהם
חב הנישום. חישוב שיעור המס משתמש כבסיס לשווואה בתוך המדינה, כדי
להראות אם שיטת המיסוי היא פרוגרטיבית או רגרטיבית, וכן לצורר השווואה
בינלאומית.

שיעור מס אפקטיבי (Effective Tax Rate)

סוג של חברה שבבריה מקובל להקימה במריצים פיננסיים באופשורה
ובמקלטי מס רבים. חברות מסווג IBC מפיקות את כל הכנסותן או את מרביתה
מחול אולם הן כפופה לשיעורי מס מינימליים או אפסיים. חיים חברות מסווג
זה פחות מקובלות מאשר היילו כעשור בעקבות לחץ שהופעל כלפי תחומי
הSHIPOT המאפשרים את הקמתם, לקבל עליהם את קוד ההתקנות של האיחוד
האירופי בנוגע למיסוי עסקים.

תאגידים עסקיים בינלאומיים (International Business Corporations [IBC])

תאגיד בעל חברות בת או מחלקות בשתי מדינות או יותר.

תאגידים רב לאומיים (Multi National Corporations [MNCs] או Transnational Corporations [TNCs])

לABI אדם יחיד, תושבות לצורך מס של אדם היא מקום מושבו הקבוע. לשם
הפשטות, ניתן להחיל הנחה המבוססת על כלל אצבע, כגון נוכחות במדינה
במשך שישה חודשים או 183 ימים בכל שנה מס. ניתן להיות תושב ביתר
מדינה אחת בו-זמנית (על אף שאמנות למניעת כפל מס נועדו למנוע זאת).
יש אנשים המנסים להימנע מליחס תושבים בכל מקום שהוא. לגבי חברות,
התושבות בדרך כלל נקבעת על פי מקום ההתאגודות, אולם יכול גם להיות
על פי מקום התושבות של הנהלה המרכזית, אם מדובר במקומות שונים.
חברות להתאגדו במקלטי מס עבר בעליים שאינם תושבי המקומות, בדרך כלל
אין מוגדרות כתושבות במדינה ההתאגודות שלהן. אם הן משתמשות בסודיות
כדי להכחיש את נוכחותן במדינה אחרת בה הן מקיימות פעילות עסקית בפועל,
הן יכולות להימנע מליחס תושבות במוקם כלשהו. זהוי כמובן
השתמטות ממש, והיא גורם עיקרי לאובדן מסים אשר מיוחס למקלטי מס/
תחומי שיפוט סודיים.

תושבות (Residence)

כספי שהופק, העבר או נעשה בו שימוש באופן בלתי חוקי. לעיתים קרובות
המונח מתואר כ"כספי מלוכלך". תזרימי כספים לא חוקיים נפוצים בדרך כלל
בשלוש צורות: (1) רווחים על שוחד וגנבה; (2) פעילויות פליליות לרבות שחזור
בسمים, סחר בבני אדם, נשק לא חוקי, הברחות ווד; (3) מסחר בתמחר נמור
והתחמקות ממש. האפשרות الأخيرة היא הנפוצה מכלן ומייפה שני שלישים
מכל הפעולות.

תזרימי כספים לא חוקיים (Illicit Financial Flows)

תחומי שיפוט סודיים הם מקומות אשר יוצרים בכונה תחילת רגולציה לטובתם
העקרית של אנשים וגופים משפטיים שאינם תושבים בתחום הגיאוגרפיה
שליהם. רגולציה כאמור מיועדת לערער על החקיקה או על היגייניזציה של תחומי
SHIPOT אחרים. כדי לאפשר את השימוש בה, תחומי שיפוט סודיים יוצרים
גם מס' סודיות המבטיח כי האנשים מוחז בתחום השיפוט העושים שימוש
ברגולציה כאמור יכולים להשאר אוניבימיים.

תחום שיפוט סודי (Secrecy Jurisdiction)

תחרות מס
(Tax Competition)

תחרות מס היא הלחץ המופעל על ממשלה להפחית מיסים, בדרך כלל כדי למשוך השקעות, בין אם על-ידי הפקתה של שיעור המס המוצהר ובין אם על-ידי מתן הנחות והקלות מיוחדות, כגון פטור מס או שימוש באזרחי סחר חופשי.

בפועל, תחרות מס מועילה ביותר לפועלויות מסחריות נידות ועסקים נידים, אולם התחרות למשוך השקעות יכולה להביא לרידה כוללת בשיעור מס החברות ובכלכלי מס החברות המשולמים, ומשמעות הדבר היא העברת של נטול המס מבוטל ההון לעובדים ולrzרכנים.

תקציב מס
(Tax Planning)

מנוח אשר ניתן לפרש בשני אופנים: האחד, דרך לצמצום חובות המס בגיןוד לרווח חוקי המס וכן נצול לאונות קיימות בנוסח החוק. במקרה זה, זהוי לשון נקייה לכנות את פעולות ההימנענות ממס.

השני, דרך לגיטימית לצמצם את חובות המס במקרים בהם חוקי המס אפשריים יותר מדרך אחרת לבצע עסקה מסוימת, באופן המתישב עם חוקי המס ואיינו מנוגד לרווח הוצאות לחוק.

תקנים לדיווח כספי
(Accounting Standards)

הוראות הקובעות את הדרך שבה יש לדוח לגביו עסקאות מסוימות בדוחות הכספיים של חברות ושל גופים אחרים. במקורה, פורסמו על בסיסלאומי, בדרך כלל על-ידי רואי חשבון בכל מדינה. לאחרונה הוחלפו על-ידי תקנים בינלאומיים כספי בינלאומי (IFRS) אשר מפורטים על-ידי המוסד הבינלאומי לתקינה חשבונאית.

תשתיותי ביטוח לאומי
(National Insurance Contributions)

תשומים המשולמים לקרן המנהלת על-ידי הממשלה, אשר בדרך כלל משתמש בהם לתשלום קצבאות פנסיה ודמי אבטלה. לעיתים כוללים התשלומים גם את קצבאות הבריאות. תשתיותי ביטוח לאומי נחשים באופן כללי כסיסים. הם כוללים בתוך המונח היגנרי "מיסי שכר" מאחר שהם לעיתים קרובות נגבים לצד מס הכנסה מתוך התשלומים המשולמים לעובדים, אולם ניתן לגבות אותם גם עצמאים.

'מקלטי' מס גורמים לעוני'

התפקיד שמלאים מקלטי מס ותחומי שיפוט סודים בעידוד הימנעות ממס, השתמשו ממס ובריחת הון ממדיניות מפותחות וمتפתחות, הוא שערורייה בקנה מידה יוצא דופן.

בשל תופעה מדאגה זו, חלק גדול מהעשור הפיננסי העולמי – לפחות 21 מיליארדי דולר על-פי הרכבת NJT – הושקע בשנת 2010 מבלי ששולם עליו מס בתחום שיפוט סודים המתרחבים בהדרגה ל'חור שחור'. בשנים האחרונות, הפכה כלכלת זו של מקלטי מס גדולה דיה כדי להשဖיע באופן דרמטי על הערכות רשותיות של אי-שוויון בחלוקת עשר והכנסות ברחבי העולם, על היחס בין הכנסות וחובות ברמה הלאומית, וחשוב מכל, על כספי הציבור של מדינות בכל רחבי העולם.

במקביל לכך, תאגידים רבים לאומיים מתנהגים כטרםפיטים' ומאנצלים הזרזמות בינלאומיות להימנע ממס כדי להגדיל את רווחיהם ולהציג יתרון מזיק עולמי מתחרים מקומיים. תאגידים אלה משתמשים בכוחם גם כדי לאlez' ממשלוות להפחית את שיעורי המס ולספק להן תמריצים מוס בתרומה למיקום עסקיהם בתוכנן. התנהלות התאגידים הללו הביאה להכבדה בנטול המס על עובדים ועל משקי בית בעלי הכנסה נמוכה ממילא, וכפתה קיצוצים מזקיים בשירותים הציבוריים.

"משמעותי המס: על תוכני מס, התהמكنيות ממס ומה שביניהם" הוא חומר קריאת חיוני עבור אלה הרוצחים להבין את תפקידם של מקלטי מס ושל תחומי שיפוט סודים בכלכלת העולמית ואת דרכי הפעולה של התעשייה העולמית להימנע ממס. בדרך נגישה אך קפנית, מציע דוח זה מדריך למדינות המס הבינלאומיות, ומראה כיצד מרווחחים אנשי מקצוע בתחום מניצול לרעה של פרקטיקות מיסוי. הדוח מתאר גם את ההצללים הרבים במדינות הבינלאומית והמקומית, שעודדו את מעורבותם של תחומי השיפוט ביצירתה של כלכלת צללים, ומציע מגוון פתרונות מעשיים להתמודדות עם סרטן זה בכלכלת העולמית.

